

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 10 de novembre de 1994 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XVI - Núm. 790 ■ 175 ptes.

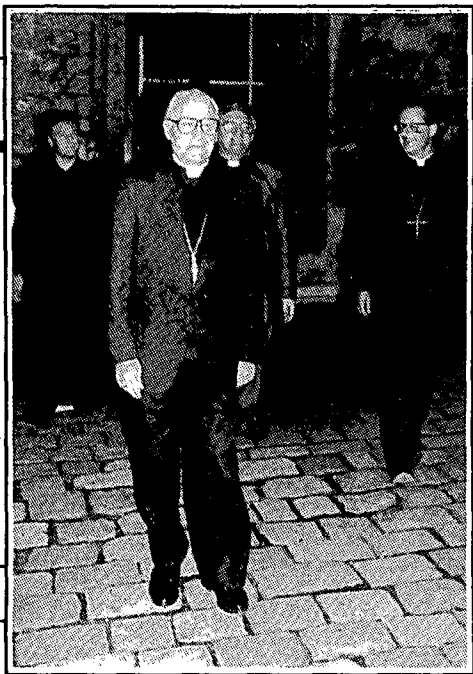
El Sant Pare clausurà el Sínode sobre la vida consagrada



Després d'un mes de treballs, el Sínode dels bisbes sobre la vida consagrada va cloure les seves sessions el passat 29 d'octubre. En el seu missatge final, els Pares sinodals adrecen un encoratjament al compromís dels religiosos: «...Sense el testimoniatge de la vostra obediència joiosa i alliberadora, sense la irradiació del vostre amor desinteressat i eficaç vers els més necessitats, l'Església perdria una gran part de la seva capacitat evangelitzadora...»

Informació a pàg. 5

Resum del Missatge final del Sínode a pàg. 6



VEUS JOVES

**El Cardenal
Carles explica
la seva
relació amb
els joves**

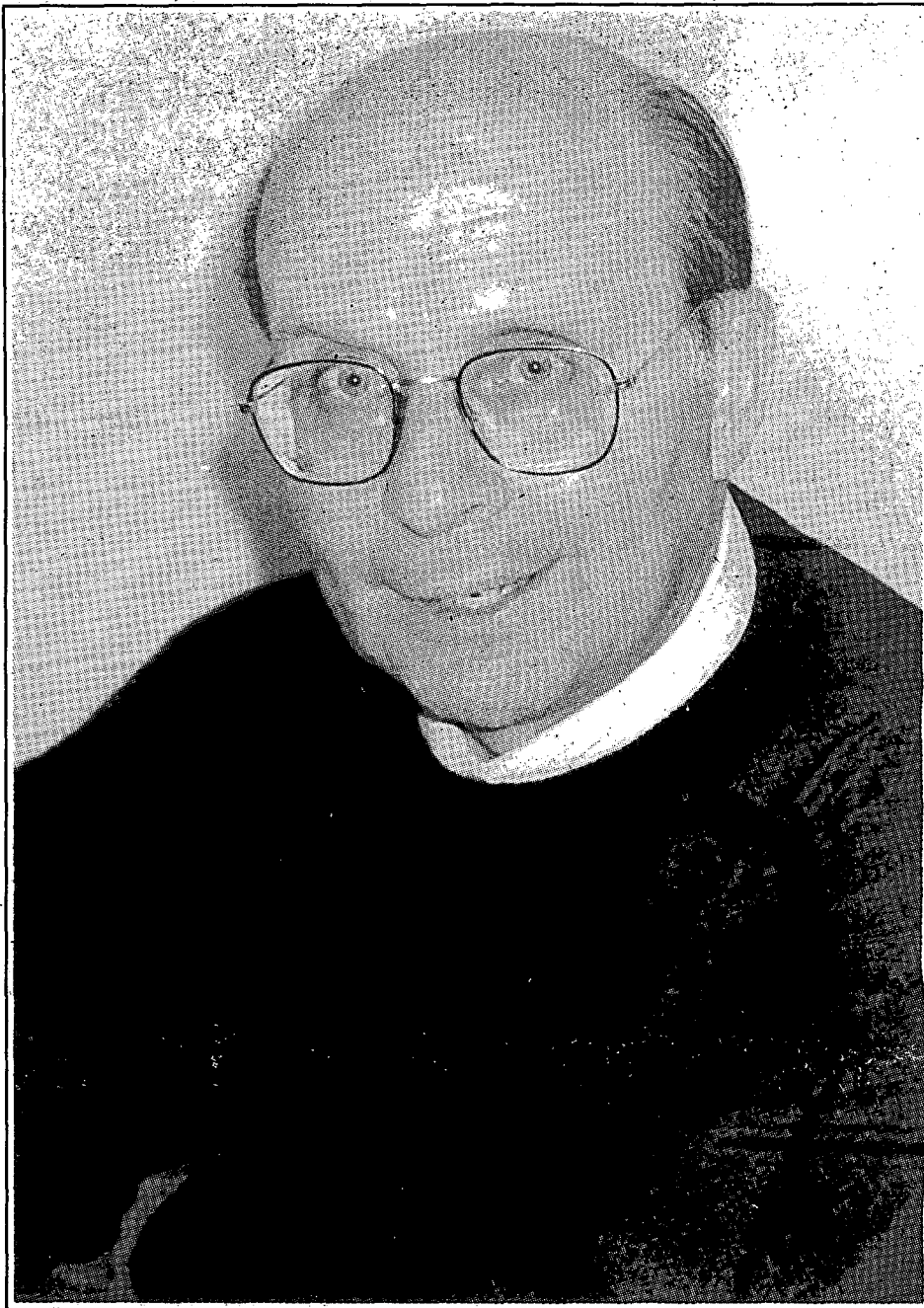
a pàgs. 18 i 19

La jornada de pregària pel Concili es trasllada al dia 10 de desembre

Els bisbes catalans es reuniran amb els membres del Concili Provincial Tarraconense en una Eucaristia que se celebrarà a Montserrat el dia 10 de desembre a les 10.30 i no com estava previst inicialment, el dia 27 de novembre.

Aquest canvi es deu a la coincidència de la Jornada de Pregària pel Concili amb el consistori que tindrà lloc el proper dia 26 a Roma i en el qual participarà Mons. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona i hi assistiran alguns bisbes catalans.

La Setmana de Pregària pel Concili que inclou celebracions i també pregàries comunitàries i particulars es manté en les dates previstes del 20 al 27 de novembre.



**Entrevista amb el P. Pere
Codinachs, a pàgines centrals**

Tornen les missions populars a Catalunya

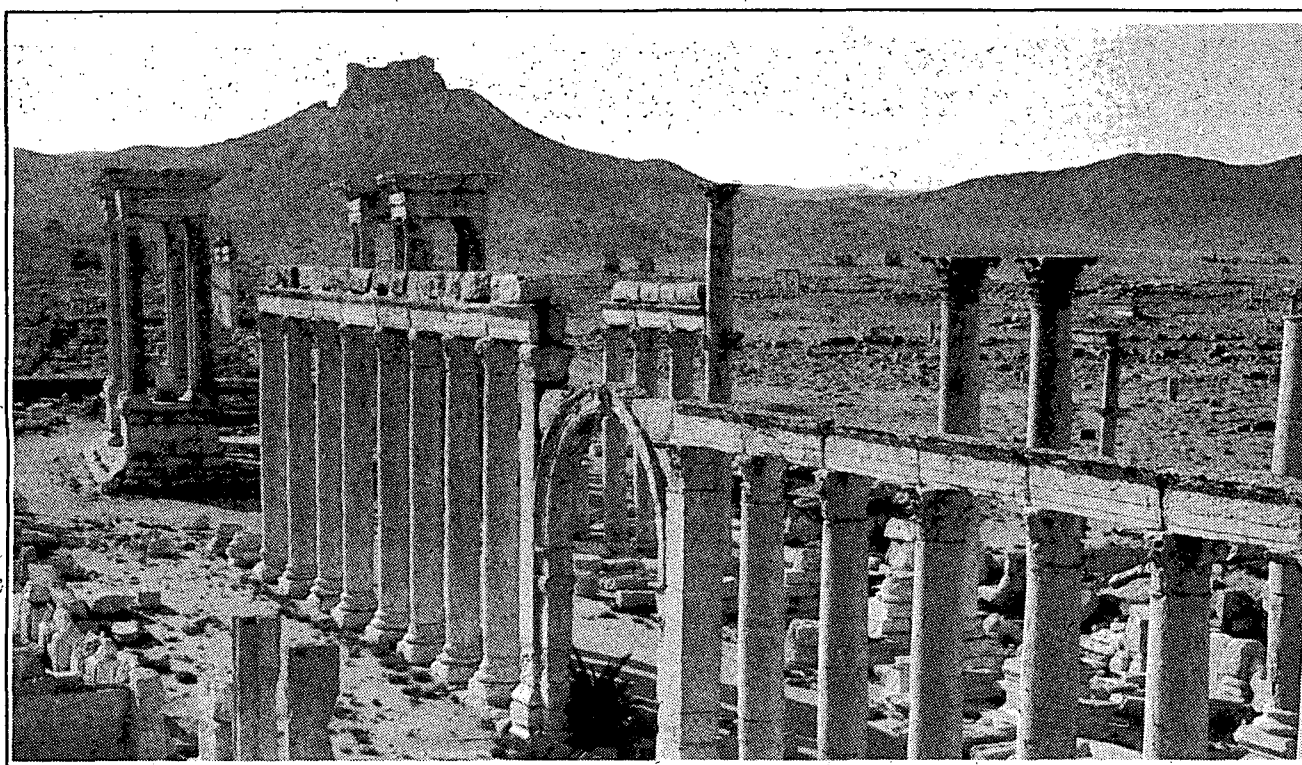
- ✓ «Pretenem seguir una llarga tradició claretiana de predicadors a Catalunya»
- ✓ «La religiositat popular a vegades està poc evangelitzada, rutinàriament conreada i amb poc adob»
- ✓ «Fent classe entrem en la cultura acadèmica. Predicant missions entrem en la cultura del poble»

Itineraris bíblics per a les diades nadalenques

Del 27 de desembre al 6 de gener

SÍRIA

**País clau de l'Orient Mitjà i en l'expansió
del cristianisme**



PALMYRA

Del 28 de desembre al 4 de gener

TERRA SANTA

Com a «pelegrins de la Paraula»

PODEU DEMANAR INFORMACIÓ DES D'ARA

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: 301 37 18

Reflexió crítica en la Diada de Germanor

Avui celebrem la jornada de «Germanor», que aplica aquest concepte a uns aspectes pràctics i immediats de la fraternitat: la contribució econòmica solidària a les nostres esglésies diocesanes.

La història d'aquestes jornades és la història d'un canvi de mentalitat. Venim de lluny... S'havia consolidat la idea d'una economia eclesial, inconnexa: cada parròquia o centre de culte feia la guerra pel seu compte. L'establiment d'un fons comú diocesà i interdiocesà ens ha anat educant en el sentit de la corresponsabilitat, del repartiment equitatiu de les

càrregues i d'una aproximació raonable en els nivells de despesa de totes les comunitats. També venim d'un sistema impositiu d'aranzels, unit a un ventall de categories diverses en les formes de celebració d'alguns sacraments. I d'un relegament de les nostres responsabilitats al que ens pogués arribar de l'erari públic. Avui hem entès el valor de la donació lliure i generosa, sense imposicions, per al sosteniment de l'Església. També aspirem a fer créixer la nostra capacitat d'autofinançament, mitjançant les col·lectes i donatius, les subscripcions fixes i l'assignació tributària.

Ens cal accelerar el ritme d'aquesta història i evitar qualsevol inflexió negativa. Hi ha petits indicis de pressió social: contra la igualtat de les celebracions sacramentals i de reintroducció més o menys velada d'aranzels. Convé vetllar-ho.

La millor manera d'anar endavant és fent que augmentin el nostre sentit de responsabilitat i la nostra generositat, a fi que l'economia basada en la «germanor» s'imposi definitivament per la seva suficiència. No es tracta només de subsistir. Es tracta

de dotar les nostres diòcesis de més capacitat d'incidència pastoral en la societat, amb els mitjans que el temps actual requereix. Hauríem d'anar superant els factors casuals com a determinants de la quantia dels nostres donatius. Més que d'un rampell, d'un oblit, d'un trobar l'ocasió... haurien de dependre d'una decisió conscient, proporcional a les nostres possibilitats. En aquest sentit, la subscripció a una quota fixa ofereix moltes garanties de seriositat i de continuïtat.

També ens cal pensar —ara que encara falten mesos per a la declaració de la renda— en la importància de l'assignació tributària, com a aportació de recursos i com a testimoniatge, davant la societat, de la nostra valoració de l'Església. Catalunya, amb només un 29,61 per cent de declaracions de la renda que fan l'assignació tributària a l'Església, presenta el percentatge més baix de totes les regions i nacionalitats. La mitjana de l'Estat espanyol és del 42,29 per cent (xifres de l'exercici 1992, declaració de 1993). És clar que aquesta dada admet lectures diverses... En qualsevol cas és un fet a considerar.

TRIBUNA

L'única experiència que podem explicar de la mort és l'absència d'aquells qui ens han deixat; tota la resta són pures especulacions. Per això, la crítica agnòstica a les doctrines d'un «més enllà» ha de ser acollida com a toc d'atenció a la fàcil xerrameca, i no tant com a ofensa a la nostra condició de creients.

Dir això no és cap traïció als fonaments de la fe cristiana. En primer lloc, perquè les Escriptures, tant l'Antic com el Nou Testament, són extremadament cautes quan parlen d'aquest tema. En segon lloc, perquè la pròpia litúrgia funerària cristiana exclou tota ressonància animista; el seu punt de referència central és la Resurrecció de Crist, fonament imprescindible per poder parlar de la «resurrecció de la carn» coextensiva a tot el gènere humà.

Els primers cristians tenien molt més clar que nosaltres el sentit d'aquest misteri de Fe: el Nou Testament i els Pares en són una mostra. Serà l'intent posterior de racionalitzar el misteri, allò que farà néixer moltes de les objectivacions sobre suposades modalitats de vida «després de la mort», i també sobre la natura dels «cossos ressuscitats». Però —repetim-ho— cap d'aquestes objectivacions, per ben intencionada que sigui, no recolza en fonaments doctrinals consistents.

Per això, quan la crítica agnòstica diu que «després de la mort» no hi ha res, no ens hauríem d'escandalitzar tant a la bestreta. L'afirmació agnòstica és perfectament acceptable pel creient cristià, a condició que l'adverbi «després» conservi la seva connotació cronològica, o

L'experiència de la mort



Jordi Bassas i Ribalta

cronomètrica, pròpia del món dels vius. Els cristians podem admetre perfectament que la vida del difunt ha durat un període determinat de temps, i que després, amb la mort, s'ha esvaït tot signe de vida. La fe cristiana no ho contradiu; l'únic que afegeix és que en cada instant

de la vida del difunt hi havia llavor de vida eterna, i que aquesta llavor no s'ha perdut. Res més, però res menys.

Que la vida temporal es troba ja penetrada de vida eterna és la gran novetat doctrinal de l'Evangeli i amara tot el Nou Testament. Els quatre evangelistes narren aparicions postpasquals de Jesús que reproduïen, en molts casos, les paraules i actituds del Jesús pre-pasqual. El sentit sembla clar: en la vida pròpia del Ressuscitat «no hi ha més cera que la

que crema»; res no es pot trobar fora d'allò que ja hi havia en la seva vida mortal (les llagues de la crucifixió incloues, com explica sant Joan). Tota la Glòria del Fill de l'Home, que excedeix els límits de l'espai i del temps, i que fa doblegar tot genoll al cel, a la terra i a l'infern, està continguda en el flascó temporal de la seva existència segons la carn —des de la concepció en el si de Maria fins al Gòlgota. La Resurrecció, per als evangelistes, no és la continuació sinó l'exaltació de la vida terrenal de Jesús.

Però Jesús revela la veritat de l'home, de tot home; aquest és el postulat fonamental de l'antropologia cristiana. Si creiem en la resurrecció al «darrer dia», això no pot ser al marge de la intel·ligència del fet pasqual. «Allò» que resuscitarà de nosaltres serà la nostra pròpia existència temporal ja viscuda, revestida d'intemporalitat encara no viscuda o, com diu sant Pau, «se sembla en la corrupció, es ressuscita en incorrupció» (1 Co 15,42). Revelació joiosa i misteriosa alhora, que no es deixa reduir fàcilment al camp de la ciència o de la filosofia. «Els nostres morts no envellixen» va escriure fa temps el teòleg doctor Gil i Ribas: expressió afortunada que remet al misteri de la temporalitat pròpia de la persona humana.

Repetim-ho. Podem donar la raó a l'agnòstic: després de la mort no hi ha res... però a l'«hora de la mort» (expressió de la saviesa popular) pot haver-hi un tot que valgui una eternitat.

Jordi Bassas i Ribalta, és escriptor i teòleg

Els cristians podem admetre perfectament que la vida del difunt ha durat un període determinat de temps, i que després, amb la mort, s'ha esvaït tot signe de vida.

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Camps; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Morà; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.
Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.
Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggarí 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.
Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passage Valeri Serra, 30,
Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 19.604 Ptes. □ Amèrica: 24.804 Ptes. □ Àfrica: 24.804 Ptes.
□ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M^a Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascómpete, Gaspar Vilarrubies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Fajol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per
MEMBRE DE LA UCIP



◆ Retard de «Catalunya Cristiana»

Sr. Director:

Ens sap greu haver-nos de queixar, ja que sentim un gran afecte per aquest setmanari: el considerem molt nostre, ens agrada molt i admirem sincerament l'encert, l'oportunitat i la gràcia dels seus articles i informació i l'interès que saben despertar en tots als qui en som assidus subscriptors que l'esperem cada setmana i el llegim amb molt de gust.

La nostra queixa és que *ens arriba sempre amb retard*; mai, la mateixa setmana de la seva publicació. El sabem exposat a les esglésies, que ja l'han rebut en paquets i, en canvi, un exemplar solt, no acaba d'arribar mai...

¿És culpa del setmanari o de Correus?

¿Serà millor donar-nos de baixa i fer-nos portar «Catalunya Cristiana» de la parròquia, alguna vegada, només quan vingui bé?

Els demanem que hi posin remei avisant severament qui n'és responsable i prenent mesures amb eficàcia.

LA COMUNITAT

Monestir de la Divina Providència
(Badalona)

Nota de l'Administració: S'han fet repetides gestions per solucionar aquesta anomalia que no es pot atribuir a la nostra casa. Insistirem novament en aquest desagradable afer.



◆ Malauradament no donem a menjar a tothom

Sr. Director:

He sentit a les notícies que Bèlgica posava una gran sanció a Espanya per haver obtingut més producte de llet de la permesa per la Unió Europea. Déu meu, ¿tan pobres som els cristians?, ¿Què és, pobre-

sa o som raquítics?, ¿No podem reunir forces per enviar nosaltres els excedents?

Com ¿no hi ha una organització cristiana que es preocupi de recollir i enviar tota aquesta riquesa d'aliments, per cara que sigui?

És més, jo crec que és més primordial enviar o donar-los menjar, que medecines. Si les persones van nutrides, poques medecines necessiten. És trist que fins i tot entre nosaltres tinguem pobres, molt pobres. Una cosa és que tinguem pobres i una altra, miserables.

Fa molts anys que col·laboro en la campanya de la fam i començo a desanimar-me de la manera com es porta. Penso que després de tants anys, encara no han buscat el mode de donar menjar a tothom. Que se'ls doni una canya per pescar peix, o sigui perquè s'espavilin, ha fet que encara cada dia hi hagi més fam. Si les persones van nutrides, s'espavilen. Si no, el desànim no els deixa aguantar la canya. El meu desig, que comparteixen unes amigues, l'hem exposat en alguna altra comissió. Estic d'acord amb tot el que es fa, però la fam s'hauria de treure del món amb un, dos, tres anys, com a màxim.

Desitjo trobar la manera de lluitar eficaçment, amb persones de bona voluntat. És per això que estic indignada amb la notícia d'avui.

ANTÒNIA SERRA PUJOL
Torelló



◆ Al Sr. Cardús

Sr. Director:

Vaig veure fa poc amb fruïció el programa *Signes dels Temps*. Tanmateix em va colpir el seu testimoniatge de fe. Veure un professor de la Universitat compromès a fons com a cristià sempre és edificant. Observar la vessant piadosa d'un home culte que creu, que reclama els signes i que no s'avergonyeix de tenir al seu despatx de la Universitat una imatge de la

Mare de Déu, això és reconfortant. Molt bé! Però confesso que quan, al final del programa li pregunten si la fe és per a vostè un estil de vida o una religió i vostè contesta que «una incertesa, un problema, un escrúpol, una pedra a la sabata» vaig tenir un ensurt. La resposta em desconcerta i no em lliga amb tot el discurs anterior.

He volgut pensar que sóc jo que no he entès el perquè de la resposta. Potser es tracti d'un problema semàntic i jo no encerto a relacionar la literalitat de les paraules amb el real significat que vostè els atribueix. Destjaria sincerament que així fos.

Pel que fa a mi, la fe té tot un altre sentit. Si per a vostè és un roc a la sabata, per a mi és oli perfumat que llisca pel meu esperit reconfortant-lo. Mentre per a vostè és una incertesa, per a mi és un do que accepto i que rebo com una intuïció de seguretat en el camí. Mentre per a vostè és un problema, jo trobo que per a mi és l'única sortida a tots els enigmes que la vida planteja. A fi de comptes la fe em condueix a Jesucrist i aquest cohesiona, equilibra i integra tot el meu sistema de vida interior, de tal manera que la meva set de bé, de veritat i d'amor resta sadollada abastament. Ja sé que la fe no és possessió. Ja sé que la fe és camí costerut. Ja sé que a la fe no s'accedeix pel camí de proves empíriques i savis raonaments. A vegades, ascendint amb ella cap als cims, experimento vertigen. ¿No és signe de normalitat que l'ésser creat l'experimenti davant l'infinit? Però no em sento sol. Una mà amiga, forta i dolça a la vegada m'agafa fort quan em volta el cap: heus ací la meva seguretat. Heus ací la meva immensa joia. Heus ací què és per a mi la fe.

M'atreveixo, Sr. Cardús, a demanar-li un favor. ¿Per què des d'aquesta mateixa tribuna pública no em fa llum sobre la meva perplexitat? Jo voldria estar equivocada. I sé que, com jo, molts li agrairan. Perdoni'm l'atreviment.

JOSEP
Barcelona

◆ Els escolapis són clergues regulars

Sr. Director:

En el número 785 de *Catalunya Cristiana*, corresponent al propassat 6 d'octubre, hi havia un article molt interessant titulat *Religiosos i religioses: ¿qui són? ¿com són?*

Segons constava al peu de l'article, aquest no era original del setmanari, sinó que havia estat tret de «*Pèlerin*». La síntesi d'història de la vida religiosa des del monaquisme fins ara era molt pedagògica, així com l'exposició de la teologia dels vots i de la vida comuna.

Després ve un apartat, *Instituts religiosos*, amb un elenc de tals instituts on hi ha un error clar en allò que es refereix als escolapis de Sant Josep de Calassanç: aquest institut tan arrelat i estimat a casa nostra és classificat com a *Congregació apostòlica* i en canvi hauria de ser esmentat a l'apartat dels *Clergues Regulars*; en efecte, l'*Ordo Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum* és un Orde de Vots Solemnes, amb les conseqüències jurídiques que això implica, no pas una Congregació de Vots Simples.

Per tant, sota el punt de vista canònic cal considerar els escolapis dins el grup on trobem els jesuïtes i els camils.

No es tracta de reivindicar dignitats vaines, sinó d'aclarir la veritat històrica. Crec que la rectificació és de justícia.

ESTEVE PUJOL I PONS
El Masnou

El text de les «cartes al director» no ha de superar les vint línies a màquina i a doble espai, han d'anar signades amb nom i cognoms, adreça i telèfon, encara que si volen fer constar unes sigles o pseudònim, «CC» no es compromet a la seva publicació, ni mantindrà correspondència amb els remitents.

RETALLS

Vida Nueva (29-X-94)

Eucaristia i divorciats

Un periòdic catòlic nord-americà recollia recentment el testimoni d'una parella de divorciats tornats a casar civilment, que en aconseguir finalment l'anul·lació dels seus anteriors matrimonis, vivien l'alegria de la tornada plena a la comunitat. No obstant, confessaven: «Vaig sofrir la mort de la meua mare i no vaig poder

rebre l'Eucaristia»; «El meu fill es va casar i no ens vàrem poder apropar a l'altar per a combrregar... i quin dolor veure aquest trosset de pa que és vida i saber què no el pots prendre».

La situació canònica en l'Església dels divorciats tornats a casar pel civil ha estat recordada als bisbes pel cardinal prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, Joseph Ratzinger. El motiu d'aquesta carta, amb to de «crida a l'ordre», com deia un bisbe francès, ha estat la pastoral dels bisbes alemanys de la província d'Oberrhein, del

juliol del 93, en la qual apunten diversos casos on es podia admetre la comunió eucarística de tornats a casar. La norma en l'esmentat text no era qüestionada, sinó reafirmada; però els bisbes, exercint el seu deure pastoral emparat pel Vaticà II, palèsaven en el seu context aquesta normativa.

Creiem que la carta de Ratzinger no soluciona res que no estigui resolt i sí fa sofrir més els qui sofreixen per la seva ruptura, aixecant per a tothom d'altres qüestions. La primera, d'índole eclesiològica, és per què, després de la carta dels bisbes alemanys, no es va fer una àmplia consulta a les Esglésies particulars per recollir el sentit general dels prelats. Com ha assenyalat un bisbe, «aquest era el costum de l'Església durant molt de temps: Roma indicava la direcció que calia seguir després d'escoltar totes les Esglésies».

¿No queda també qüestionat el valor de la consciència personal, a la qual s'avantposa la llei? ¿Pot afirmar-se tan clarament

que l'exclusió dels re-casats de la comunió és de «dret diví»? Si en el terreny del civil, per a un cristià la millor de les lleis ha de passar pel test de la misericòrdia que Jesús mostra en l'Evangeli, ¿no s'han de temperar també a l'Església les lleis davant les persones concretes i les situacions concretes que els condueixen a trencar una llei, si en un moment de conversió personal volen sincerament canviar de rumb? ¿No es pot almenys plantejar un camí gradual que remeti cada persona a un procés progressiu de restauració d'aquesta comunió eclesial trencada, en lloc de deixar rotundament clara l'exclusió?

Lamentablement, el divorci acostuma a produir l'abandonament de l'Església. ¿No prediquem que Jesús, a qui l'Església fa present avui en el món, té predilecció pels qui sofreixen? ¿Com demostrar-ho en aquest cas? ¿L'Església té cura d'admetre al matrimoni només cristians madurs? ¿Només hi ha un pecat imperdonable i aquest està rela-

cionat amb el matrimoni? ¿No és un gran escàndol haver vist prendre el Cos de Crist a governants amb crims ja coneguts?

Certament, l'Església ha de recordar als seus pastors les veritats que els creients han de professar. Al mateix temps, ha de reconèixer que en moltes de les situacions que condemna, hi ha una manca d'acompanyament de la comunitat cristiana a les situacions difícils. Només els qui, com els deixebles d'Emaús, han escoltat l'explicació de les Escripures i han sentit en el seu interior la força del contacte amb Jesús poden suportar la càrrega d'un fracàs matrimonial i viure des de de llavors, com a testimonis de la Resurrecció, un celibat per al qual no foren cridats. Els d'Emaús conegueren Jesús en partir el pa. L'Eucaristia, per als qui estem en camí, és l'aliment necessari per aconseguir una vida cristiana més coherent, ferma i exigent, com demana la llei.



RESIDÈNCIA BARCINO

PER PERSONES GRANS

Cuina pròpia - Places limitades - Habitacions dobles i individuals - Zona residencial - Assist. mèdica

Informació i reserves Tl. 660 19 50 - Vallirana
A 20 minuts de Barcelona





En la clausura del Sínode

Valoració de les potencialitats i debilitats de la vida religiosa

ROMA.— La novena Assemblea ordinària del Sínode dels bisbes —que és el catorzè dels Sínodes del post Vaticà II— acabà el matí del dissabte 29 d'octubre amb una solemne eucaristia a la Basílica de Sant Pere de Roma, en un clima extern de lloança i d'acció de gràcies per la vida consagrada. L'Eucaristia fou presidida pel papa Joan Pau II amb qui van concelebrar 7 patriarques, 39 cardenals, 60 arquebisbes, 118 bisbes i 90 preveres, tots els vinculats, d'una manera o altra a aquests treballs sinodals. Missatge final del Sínode el trobareu a la pàgina 6.

El clima de satisfacció també es respirava entre els Pares Sinodals, com també en les intervencions dels cardenals presidents delegats d'aquest Sínode, Martínez Somalo i Clancy— el primer en Conferència de Premsa, i el segon en la salutació de comiat d'aquesta Assemblea—, i en la línia del Missatge al poble de Déu. Un resum força complet d'aquest document el trobareu a la pàgina 6. L'experiència sinodal es considera positiva per a tothom. Segons l'australià Edward Clancy, «el Sínode s'ha manifestat com una experiència positiva per a tots. S'ha fet una valoració realista de les potencialitats i també de les debilitats de la vida consagrada: i s'ha reafirmat el seu paper en la vida de l'Església».

El gran do del Sínode

També el Papa, a l'homilia de la Missa de clausura, ha entonat aquest Himne de gratitud i esperança per la vida consagrada. Va citar com a models alguns dels seus personatges més emblemàtics, preguntant-se que hauria estat del món antic i modern si tantes figures de religiosos sants, que per seguir a Crist —afirmà— pobre, cast i obedient, abandonaren el món i al mateix temps el transformaren».

Les seves paraules començaren i acabaren amb una lloança pel do del Sínode, afirmant que «el Concili Vaticà II pot ser definitiu amb justícia com l'esdeveniment més significatiu del nostre segle» i que la institució del Sínode, un dels seus fruits, se situa també en aquesta òrbita.

El Magnificat de la Vida Consagrada

Pel que fa a la resta, l'homilia, bastant breu i escassa de grans continguts nous, fou com el «Magnificat» de la vida consa-

grada, a la qual insertà com a fruit de la consagració baptismal i transida d'una dimensió escatològica. Recordà que el Sínode s'ha celebrat dins l'Any Internacional de la Família, en coincidència «providencial». Va proposar a la Mare de Déu, «humil esclava del Senyor i Reina de tots els sants, com a model de vida consagrada. Finalment, indicà que aquesta clausura del Sínode se celebrava durant les vigílies de la Solemnitat de Tots els Sants, la qual cosa és una invitació a recordar l'especial vocació de la santedat de la vida consagrada, i va al·ludir a tants i tants religiosos beatificats i canonitzats. Aquesta realitat ha trobat un testimoni actual en les cinc beatificacions de religiosos esdevingudes en el cor del Sínode —diumenge 16 d'octubre».

L'elenc únic de proposicions

En el mateix dia es votaren l'elenc de proposicions i els suggeriments que els Pares Sinodals eleven al Papa com a fruit del treball d'aquesta Assemblea. Joan Pau II digué a l'homilia de la Missa de Clausura que el document postsinodal, reflectirà «tot allò que ha estat immers en l'Assemblea que avui acaba». Qualificà aquest Sínode de «molt esperat» i confia que el seus fruits no siguin ara més petits que els de les Assemblees Sinodals anteriors.

Pel que fa a les Proposicions, res no ha transcendit a l'opinió pública com a preceptiu. Malgrat tot, sembla segur que entre les quals s'hi trobarà la recerca de formes per a l'accés de la dona consagrada a les esferes de responsabilitat i decisió en l'Església en tots els seus nivells; la revisió i millorament de les «mútues relacions» entre la vida consagrada i l'ordre jeràrquic de l'Església, amb especials crides a una adequada inserció en l'Església local i des de

la conjunció entre autonomia de la vida consagrada i dependència de la jerarquia; una reforma de determinades praxis en els convents de clausura femenins, equiparant les facultats de les abadeses a les quals ja detenten els abats; l'estudi del paper, funcions i responsabilitats del religiós laic en les comunitats «mixtes»; la potenciació i coordinació de la pastoral vocacional i de la formació inicial i permanent dels consagrats; una renovada opció evangèlica pels pobres, des d'una vivència de pobresa, i d'una recerca i atenció als «nous pobres» de les societats secularitzades; l'acotació i precisió del que és propiament la vida consagrada davant d'altres formes de consagració de vida; la validesa dels vots, l'hàbit...

Dinar i regal Papal

Després de l'Eucaristia, el papa Joan Pau II convidà a tots els participants en aquesta Assemblea sinodal presents a Roma —més de tres-cents— en un dinar, com ja és costum en circumstàncies similars. Joan Pau II regalà als pares sinodals bisbes una creu pectoral commemorativa del Sínode.

● C.C.

El Papa elogia les dues religioses agustines assassinades a Alger

«És absurd matar en nom de Déu»

ROMA.— Joan Pau II afirmà que les dues religioses espanyoles assassinades a Alger per extremistes islàmics eren «ànimes generoses», «víctimes innocents de les profundes tensions d'aquest món islàmic», i d'una manera indirecta digué que eren màrtirs. Durant el seu discurs en l'audiència general, el Papa lloà l'actitud dels que han decidit continuar a Algèria: «la sang dels màrtirs és llavor de cristians».

La notícia de l'atemptat ha commogut el Pontífex, que immediatament envià un telegrama de condol i solidaritat al bisbe d'Alger.

L'assassí de Sor Ester Paniagua i de Sor Maria Caridad, agustines missioneres, digué el Papa, «és una notícia molt trista». Les dues religioses espanyoles eren «ànimes generoses, que durant molts anys es dedicaren al servei del pròisme», prosseguí Joan Pau II, que subratllà com després de vint anys d'atendre els malalts, «han estat víctimes innocents de les profundes tensions que caracteritzen aquest món islàmic en les quals han sabut viure, realitzant generosament i fidelment la seva activitat humanitària».

«Davant aquesta nova tragèdia desitjo expressar el meu profund agraïment pel treball desenvolupat pels bisbes, sacerdots, religiosos i religioses, que, malgrat ser conscients dels riscos que comporta la situació actual, han decidit quedar-se a Algèria per continuar oferint el seu testimoni de fe i d'amor».

Per al Pontífex, el més absurd és que aquest assassinat s'ha comès en nom de Déu: «el sofriment causat per aquest trist succés és més agut encara pensar que aquest acte horrible pretén, d'una manera absurda, inspirar-se en principis religiosos: no es possible considerar-se fidels a Déu gran i misericordiós, i en nom de Déu gosar matar el germà».

Per acabar el Papa suggerí que la solució per als problemes d'Algèria sols es poden resoldre a través del diàleg, i digué que resa per les dues religioses i per la seva Congregació: «mentre la nostra oració s'eleva a Déu per invocar la pau eterna per a Sor Ester i Sor Maria Caritat, m'uneixo espiritualment al dolor de les seves famílies i de la seva Congregació a les quals imparteixo amb desig de consolació, esperança i força, una especial benedicció apostòlica».

(M.C.)

FILTRANT LA NOTÍCIA

L'any dos mil el 50 % dels africans poden ser membres de sectes

D'aquí l'any 2000, el 50 % dels africans poden esdevenir membres de sectes religioses, i solament el 20 % formaran part de les Esglésies d'implantació missionera. Això ha estat revelat pel pastor Allan Anderson de l'Església pentecostal en una trobada de 150 primers responsables religiosos de Moçambic i de Zimbabue. Anderson ha manifestat les seves inquietuts per l'interès que els africans tenen per les sectes i ha exposat algunes raons que podrien explicar, segons ell, aquesta actitud.

Una de les primeres causes de la proliferació de sectes, cal buscar-la en les noves i ràpides àrees d'urbanització en les capitals que suposa pels africans un trasbals socio-culturals: l'abandó de les seves antigues creences, la inseguretat, com emigrants, davant la nova situació, fa que la gent vagi a la recerca de nous tipus de fe religiosa, tot i que no abandonen una actitud solidària, que forma part de l'ànima de tot el continent negre.

La solidaritat i el compartir incideixen en la seva religiositat. Mentre que la litúrgia catòlica, per exemple, no permet pas als fidels una participació activa i compartida en la celebració de l'Eucaristia, en les sectes el factor «comunitat» és essencial. El caràcter totalment romà del culte catòlic tampoc

no ofereix la inculturació del que ells anomenen la «celebració de la guarició», esmentada en l'Evangeli i practicada en les primitives comunitats cristianes. Pel poble indígena negre la pregària, el ritu comunitari i el gest emblemàtic, tenen per objecte obtenir de Déu —entre altres coses— la salut d'un malalt o invàlid, presents en els seus cultes religiosos.

D'altra banda, comenta també el pastor protestant, la llibertat que atorguen les sectes infiltrades en certes l'Esglésies africanes permet interpretar individualment les Sagrades Escripatures. Allan Anderson acaba dient que la feblesa de la tradició bíblica en l'Església catòlica, contribueix al massiu pas dels africans a les sectes: «Els fidels —diu— són admesos abans que tot a l'Església, i no confiats a Jesús».

Si la lectura que fa el pastor Anderson de la proliferació de les sectes, és des d'una òptica protestant, tampoc no deixa de ser preocupant per a la jerarquia catòlica que, tant a l'Àfrica com a Sud-amèrica, ha constatat aquest fet i s'estudien noves estratègies per a l'evangelització d'aquests dos grans continents.

■ Francesc Gamissans

VATICÀ

Missatge final del Sínode dels Bisbes sobre la vida consagrada

Una resposta profètica a les preguntes dels homes

ROMA.- El 28 d'octubre el Sínode dels Bisbes va fer públic el missatge final, adreçat als catòlics d'arreu del món. El document subratlla el paper irremplaçable dels Ordes i de les Comunitats religioses. Els Pares Sinodals adrecen per altra banda un regreïment molt especial a les religioses que han de participar de manera més concreta en les preses de decisió a l'Església. El missatge es compon de nou capítols breus.

El Sínode adreça una «calorosa salutació» als contemplatius, un «especial agraïment» a les dones consagrades, una «paraula especial d'afecte» als que ja són grans i malalts, un regreïment als qui porten el pes del treball en la plenitud d'edat, «amb pocs mitjans i forces minvades», als joves, que saluda pel seu coratge i els desitja «ardor i esperança, sobretot pels moments de desànim i de dubte» a aquells que han romàs fidels a la seva vocació en els anys de persecució.

En el seu «regreïment molt especial» a les dones consagrades, el missatge remarca: «La seva ofrena total al Crist, la seva vida d'adoració i d'intercessió pel món, testimoni de la santedat de l'Església. El servei que fan al poble de Déu i a la societat en els diversos camps de l'evangelització (activitat pastoral, educació, cura dels malalts, dels pobres i dels abandonats) demostra la mirada maternal de l'Església. Les dones consagrades han de participar més, en les situacions que ho requereixin, en les consultes i en l'elaboració de les decisions en l'Església. La seva participació activa en el Sínode ha enriquit considerablement la reflexió sobre la vida consagrada, especialment sobre la dignitat de la dona consagrada i sobre la seva col·laboració en la missió de l'Església».

Una vida consagrada multiforme

El Sínode considera la vida consagrada com «una expressió preciosa de la vitalitat espiritual de l'Església». El missatge precisa que l'assemblea ha fet una distinció important entre la «vida consagrada» com a tal, i les «formes institucionals».

Si l'Església és «sagrament» de salvació, la vida consagrada en manifesta la riquesa inesgotable: les diverses formes de vida consagrada fan percebre aquesta «sacramentalitat» de l'Església, expressant cada una, «d'una manera més significativa que l'altra, un aspecte particular de l'Amor que salva».

Un signe eloqüent

En l'Església, que és «signe d'esperança i de comunió», la crida a la vida consagrada és ella mateixa «un signe eloqüent», subratlla el missatge del Sínode. Els que abracen la vida consagrada «esdevenen així per als seus germans un estímul i una ajuda per seguir el Crist crucificat». «Per la virginitat i el celibat viscut amb un amor desinteressat, demostren que Crist estimat per damunt de tot és l'Espòs etern de l'Església i, per això, objectiu i sentit de tot afecte i tot amor veritable. Per la pobresa lliurement escollida, no solament donen testi-

moni de la seva solidaritat amorosa amb els pobres i els desheretats, sinó que abans de tot proclamen l'Absolut de Déu que és la seva única riquesa. Per l'obediència, manifesten que són posseïts per Jesucrist i la seva existència és totalment consagrada a la construcció del Regne. Així inviten els seus germans a participar; a través del servei i de l'amor, a la llibertat que és fruit del Crist ressuscitat».

Consagració i missió

Per als Pares sinodals, la «consagració» va parella amb la «missió». El mateix Jesús «és el primer Consagrat i el primer Enviat». La vida consagrada participa especialment d'aquesta consagració a Déu, que ja ho és de fet per a cada cristià perrà del seu baptisme i la seva confirmació, recorda el Sínode.

La «missió» no és pas un segon moment, al costat de la «consagració» i sense relació amb ella, diuen els Pares sinodals. «La persona consagrada rep la consagració per a la missió en l'Església, d'acord amb el carisma de cada Institut. El testimoniatge d'aquesta Vida Consagrada és l'apostolat primer i més important que totes les germanes i germans han de complir».

Els carismes a reconèixer

Per «respondre als reptes dels temps», homes i dones han fundat els Instituts de Vida Consagrada que són, cada un, l'expressió original d'un do de Déu, d'un «carisma». Cada un és «un camí per seguir Crist amb tota generositat». «La diversitat dels carismes entre les persones i entre els grups consagrats en l'Església és, per con-

següent, un signe de l'amor infinit de Déu i un motiu de joia per a l'Església», afirma el missatge final del Sínode.

Serà necessari un esforç, afegeixen els Pares sinodals, per fer reconèixer i apreciar aquests carismes particulars i per continuar promovent-los amb fidelitat a l'esperit dels fundadors d'Instituts i també en comunió amb l'Església universal i per tant amb el bisbe de cada diòcesi.

La dimensió profètica

El document s'aboca tot seguit sobre la dimensió profètica dels consagrats. I constata abans de tot que en la cultura contemporània, al costat del progrés de la ciència, de la tècnica i de les més nobles conquestes a favor de la dignitat humana, dels drets de l'home, de l'exercici de la llibertat, de la igualtat i de la justa autonomia, es troben els excessos lamentables que semblen indicar «un dolorós retorn a la barbàrie». I posa en relleu tot seguit que els homes i les dones que han decidit seguir ben de prop el Crist, pobre, cast i obediència, són, amb i en l'Església, la resposta profètica i el testimoniatge dels valors evangèlics mal coneguts o rebutjats pel món.

«La resposta profètica present en els vostres vides fa de la vostra consagració la millor via d'inculturació de l'Evangeli», diuen els Pares sinodals. I precisen: «Recolzant-se sobre la vida, la inculturació és un fonament de credibilitat del missatge de l'Església, així com una demostració del seu atractiu i de la possibilitat de donar-li un espai privilegiat i central en l'existència».

Pels Pares sinodals, la pràctica dels Consells evangèlics interpel·la la cultura contemporània en estat de crisi i ofereix, als homes i a les dones víctimes del «desencantament», uns models capaços de transformar la vida.

Durant l'Assemblea sinodal, s'ha manifestat una justa preocupació per la pobre-



sa i s'han repetit les crides evangèliques per una acció preferencial pels pobres.

La crida als religiosos i religioses de les Esglésies orientals

Els Pares sinodals s'adrecen, en el capítol següent, als religiosos i a les religioses de les Esglésies orientals: «El nostre reconeixement es gira també vers vosaltres: vosaltres representeu per a nosaltres la continuïtat de la vida religiosa. Les vostres tradicions monàstiques són d'un valor inestimable per a l'Església de Crist. El patrimoni comú de la vida religiosa conservat encara avui dia per les Esglésies orientals és, en si, un testimoniatge d'unitat ja realitzat».

Als religiosos i religioses de les Esglésies orientals catòliques, els Pares sinodals els expressen el seu reconeixement per la història del seu testimoniatge, especialment heroic, al cor de l'Església. Els Pares sinodals els demanen que sempre refermin les seves tasques monàstiques. «Nosaltres desitgem que les Esglésies orientals catòliques reprenguin l'experiència monàstica; que acullin i valorin aquests fermentos». Aquest capítol s'acaba amb una crida: «Establiu i intensifiquen un diàleg frater i sincer de reconeixement i d'intercanvi amb els monjos i monges de les Esglésies ortodoxes, a les quals esteu tan estretament lligats en la mateixa recerca de Crist».

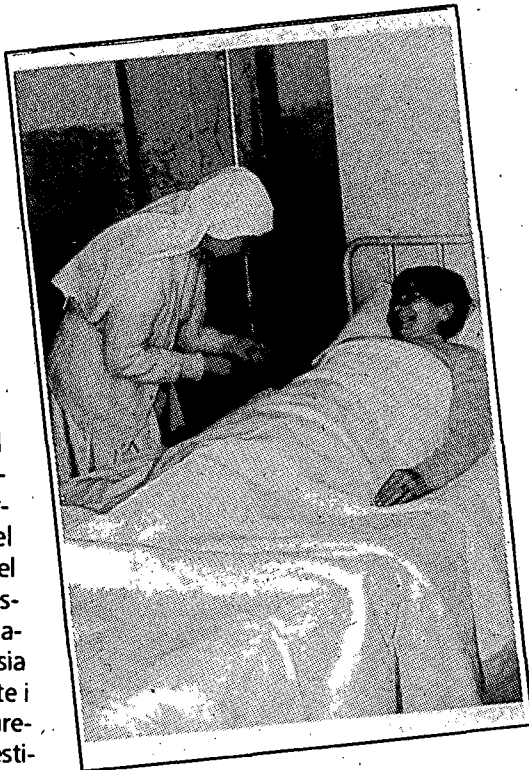
La nova evangelització

El penúltim punt, subtítulat «Calor en la nova evangelització», subratlla que a l'alba de l'any 2000, tota l'Església és convocada per a una nova evangelització.

«Nosaltres, els bisbes i els participants al Sínode, hem vist clarament que la vida consagrada és apta per ocupar un lloc molt important en aquesta tasca providencial i tan actual de la nova evangelització». El Sínode desitja intensament que en els diferents països els consagrats es lliurin al diàleg ecumènic així com a l'interreligió.

Els Pares sinodals acaben el missatge adreçant-se als joves. Pròxims al tercer mil·lenni, «esperem que s'adhereixin a Jesucrist amb convicció i entusiasme, i més especialment en la vida consagrada. També poden transmetre amb coratge a les societats del futur, el tresor de l'Evangeli». «La Verge Maria és el prototipus de la vida consagrada, perquè ella és la Mare que acull, escolta, intercedeix i contempla el seu Senyor amb les lloances del seu cor», conclou el document.

(APIC)



Document de la Congregació per a la Doctrina de la Fe sobre l'accés dels divorciats tornats a casar a la comunió

No exclou de la comunió eclesial, però sí de l'accés a l'Eucaristia

ROMA.- En una «carta als bisbes de l'Església catòlica sobre l'accés a la comunió eucarística dels fidels divorciats tornats a casar», publicada recentment per la Congregació per a la Doctrina de la Fe, Roma recorda que els fidels divorciats i tornats a casar no són en res exclosos de la comunió eclesial, però subratlla que no poden accedir a la comunió eucarística.

Aquesta carta firmada pel cardenal Ratzinger, prefecte de l'esmentada Congregació, i aprovada pel papa Joan Pau II, encara que no en faci especial esment, és considerada, com una resposta a la carta pastoral dels bisbes de l'Alemanya del Sud sobre la pastoral dels divorciats-tornats a casar, apareguda l'any passat. Els pastors alemanys entreveien, especialment en determinats casos, la possibilitat d'accés a la comunió eucarística, quan els divorciats tornats a casar, en consciència, se sentien autoritzats a fer-ho.

Crida a l'acolliment en l'Església dels divorciats tornats a casar

L'Església catòlica, insisteix el nou document, ha de mostrar una atenció especial envers les dificultats i els sofriments dels fidels que es troben en situació matrimonial irregular.

Tanmateix, el document recorda que la «veritable comprensió i l'autèntica misericòrdia no han d'estar mai separades de la veritat». Així, els pastors tenen el deure de recordar als fidels la doctrina de l'Església referent a la celebració dels sacraments, i especialment a l'accés a l'Eucaristia.

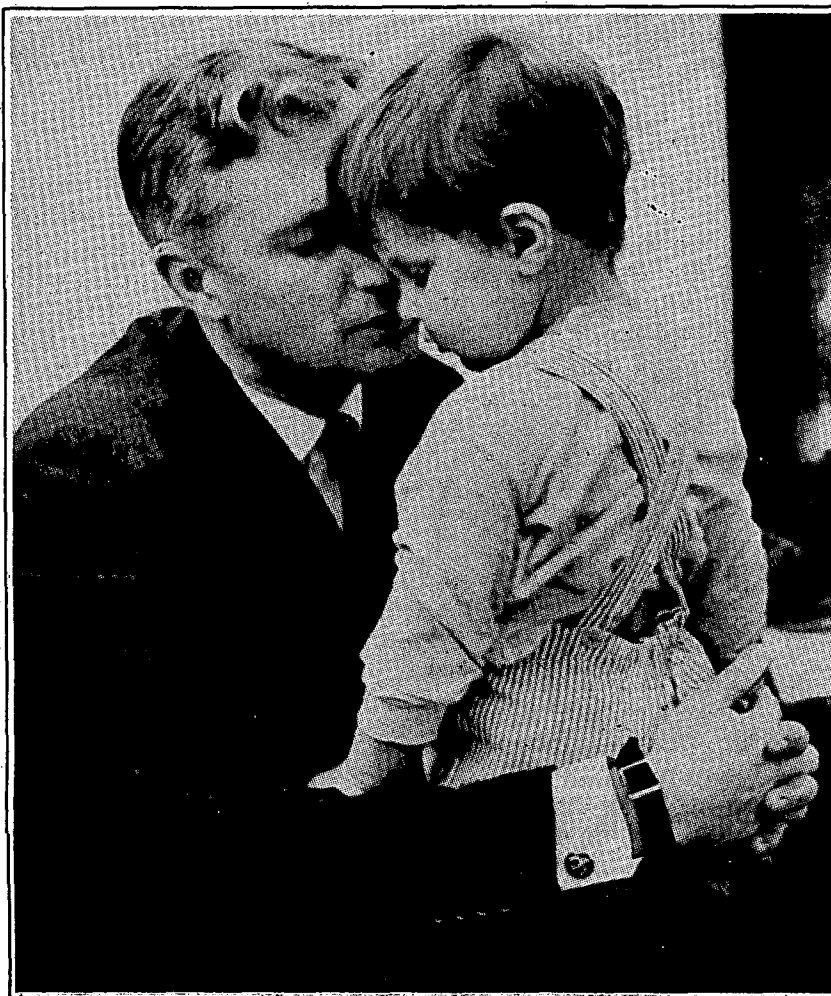
Quant a les pràctiques pasto-

ral·ls més obertes —«tolerants i benèvols», segons el document— desenvolupades en algunes regions durant els darrers anys, la Congregació per a la Doctrina de la Fe declara que «és al Magisteri universal de l'Església a qui correspon, fidel a la Sagrada Escriptura i a la Tradició, d'ensenyar i d'interpretar autènticament el dipòsit de la fe».

Davant les noves solucions pastorals —com per exemple la proposta feta als divorciats tornats a casar d'establir un col·loqui amb un sacerdot prudent i expert que seria obligat a respectar l'eventual de-

cisió d'accedir a l'Eucaristia, sense que això impliqués una autorització oficial—, el document recorda la doctrina i la disciplina de l'Església sobre aquest afer. «Fidel a la paraula de Jesucrist», afirma que no pot reconèixer com a vàlida una nova unió, si el matrimoni precedent ho era.

El document insisteix en dir que aquesta norma «no té cap caràcter punitiu ni discriminatori davant els divorciats tornats a casar», però «expressa sobretot una situació objectiva que, per si mateixa, fa impossible l'accés a



«Per motius greus, com ara l'educació dels fills, els divorciats tornats a casar no poden negligir les obligacions de la separació».

la comunió eucarística».

Viure en total abstinència

Això implica, concretament quan l'home i la dona no poden per greus motius —per exemple l'educació dels fills— complir l'obligació de la separació, «que prenguin el compromís de viure en total continència, és a dir, d'abstenir-se dels actes reservats als esposos». Només en aquest cas, poden accedir a la comunió eucarística, «amb l'obligació d'evitar l'escàndol».

La doctrina i la disciplina de l'Església en aquesta matèria, diu el document, han estat durant el període postconciliar amplament exposades en l'exhortació apostòlica «Familiaris consortio». Aquesta pràctica, presentada com a obligatòria, «no pot ser canviada sobre la base de diferents situacions».

(APIC)

Inauguració de curs al Col·legi Espanyol de Roma

ROMA.- El passat 12 d'octubre, festa de la Mare de Déu del Pilar, es va inaugurar oficialment el curs al Colegio Español de San José de Roma. La celebració consistí en una xerrada de l'actual rector, D. Lope Rubio, de la Germandat de Sacerdots Operaris, que exposà els objectius del curs i les qüestions que es refereixen especialment als alumnes. Fèu també un repàs estadístic del Col·legi: Enguany estarà compost per noranta-un alumnes, la majoria preveres, pertanyents a quaranta diòcesis de l'Estat Espanyol. D'aquests, un és de l'arxidiòcesi de Tarragona, i quatre de la de Barcelona. També n'hi ha dos de la diòcesi de Lleida i un de la de Tortosa. Tots els alumnes han començat també en aquests dies d'octubre els seus estudis a diverses universitats i centres d'estudis eclesiàstics de Roma. El rector també remarcà l'esforç econòmic realitzat últimament en infraestructura. La celebració es va cloure amb una Eucaristia presidida per Mons. Fernando Sebastián, arquebisbe de Pamplona i vicepresident de la Conferència Episcopal Espanyola, que es trobava a Roma per haver estat nomenat pel Papa membre del Sínodo sobre la vida religiosa.

● C.C.

Acord Espanya-Santa Seu sobre el patrimoni a Israel

El Govern espanyol i la Santa Seu han arribat a un acord sobre els afers d'interès comú a Terra Santa i es disposa la seva remissió a les Corts. L'acord tracta, substancialment, els aspectes patrimonials que interessen a l'Obra Pia dels Sants Llocs. El seu origen remot prové de l'Edat Mitjana i fou institucionalitzada i situada sota Reial Patronat per Carles III. Actualment, es configura com a «Institució autònoma amb personalitat jurídica i patrimoni propis», dins del Ministeri d'Afers Exteriors. Integren el patrimoni immobiliari de l'Obra Pia, a més de sant Francesc el Gran, a Madrid, diverses propietats situades a Israel, Marroc, Istanbul i Jerusalem. En virtut de l'acord, Espanya reconeix la competència plena i única de la Seu Apostòlica en la conservació i administració dels Sants Llocs i Institucions del Pròxim Orient. També suposa el reconeixement jurídic de l'extinció del Dret de Patronat.

● C.C.

RECÉS D'ADVENT DE CAP DE SETMANA PER A TOTHOM

Del 9 a l'11 de desembre

Tema: El Senyor és a prop.

Director: **Mn. Jordi Oorbitg, prevere de Solsona.**

• Comencen i acaben a la tarda.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)

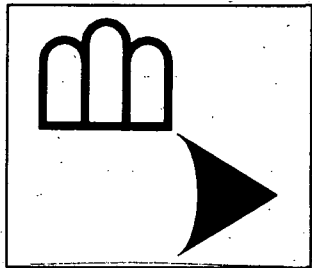




ESPANYA

Fòrum sobre l'Evangelització convocat per «Misión abierta»

El lligam entre felicitat i innocència



MADRID.— Recentment, la revista «Misión Abierta» va convocar els prefectes de l'Apostolat d'Espanya, claretians, el jesuïta Norberto Alcover i a diversos laics a un fòrum sobre Evangelització, per tal de reflexionar aquesta temàtica, permetent obrir nous camins d'acció i possibilitats de compromís.

Els ponents van voler fer ús de la teoria per arribar a la pràctica. I gairebé ho aconseguiren. El P. Màxim Muñoz va explicar «les actituds fonamentals per a l'evangelització de l'home actual. ¿Què és el que cal refermar, canviar i afegir?» i subratllà la necessitat d'utilitzar el diàleg, la col·laboració i el testimoni en una societat on avança la secularització i el pluralisme. Acceptant que per a determinats sectors de la societat l'Església ha perdut la credibilitat intel·lectual, però que pot refermar-se si aquesta opta per un model evangelitzador, basat en la dignitat de la persona humana i en el tracte amb la gent senzilla.

Per la seva banda, el P. Vicente Domingo parlà sobre «¿Quines actituds destaca i dóna prioritat el carisma claretian?» i, emfatitzant en la filiació divina i de Maria, l'obediència al Papa, la vida en comunitat i la fe al Amor i a la Paraula, d'això la importància de la predicació dins del carisma de l'orde.

El problema, per al P. Pedro Belderrain, rau en què molts veuen Déu com un gran vampir de la humanitat i un entrebanc per a la felicitat de l'ésser humà. En la seva ponència sobre «els continguts doctrinals de l'evangelització, ¿quins punts cal subratllar?» va insistir sobre el lligam entre la felicitat i la innocència, convidant a posar de relleu el sentit i la gran promesa que conté el missatge evangelitzador, afegint que Déu concedeix infinites possibilitats i que nosaltres també podem fer-ho. Finalment, el P. Xavier Larrañaga parlà de «¿Quins continguts accentua el carisma claretian? Partint de les Constitucions es tracta del Ministeri de la Paraula i de transmetre Crist, en una predicació pròpia del missioner popular.

Viure la fe dins el si de la família humana

Les ponències van permetre un diàleg que plantejava molts interrogants sense tenir l'ambició de voler respondre'ls tots. Eren una plataforma que obria la porta per relatar les experiències claretianes que s'estan duent a terme a tota Espanya: l'educació, la marginació, l'objecció de consciència, l'estudi teològic i la predicació directa al poble.

A la ponència «Compromisos dels cristians en l'acció evangelitzadora», el P. José Vico va preguntar-se si el repte més important de l'Església espanyola era el neopaganisme i la no-creença, com així sembla afirmar el model evangelitzador de la Conferència Episcopal Espanyola. Segons Vico, la realitat de l'Església és que aquesta cal ser evangelitzada. Va finalitzar la seva intervenció asseverant que ningú no posseeix tota la veritat, sinó que aquesta es va trobant a mesura que s'avança i es dialoga.

Finalment, el P. Pedro Cabrera explicà «¿Què destaca el carisma i la missió claretiana pel que fa als compromisos?», resumint el que esdevé essencial per viure sempre en una revisió i creixement continuats.

Es decidí continuar la reflexió sobre aquest tema, perquè el Fòrum no havia esgotat ni les preguntes, ni les respostes, sinó que eren un començament de diàleg que donava suport a les diverses iniciatives evangelitzadores que en aquest moment s'estan realitzant dins de l'orde. S'assenyalà la necessitat de convidar més persones laïques perquè l'intercanvi d'experiències fos encara més viu. L'Eucaristia va posar punt final a una trobada que suscità la necessitat de potenciar la comunicació amb la societat, l'acolliment als homes, escoltar els laics i compartir les responsabilitats amb ells.

■ Núria Oriol i Palarea

Institut per a estudis sobre matrimoni i família

VALÈNCIA.— La Congregació per a l'Educació Catòlica firmava el passat 16 de setembre el decret d'erecció de l'Institut Joan Pau II per a estudis sobre el Matrimoni i la Família, que s'inaugurà el proper 9 de novembre.

Més de noranta alumnes, distribuïts entre sacerdots, religiosos i laics, van participar en aquesta nova proposta de formació, encaminada a preparar agents de pastoral familiar i professionals per als centres de planificació familiar, assessories jurídiques o gabinets d'assessorament.

L'Institut imparteix un programa de Llicenciatura, en dos cursos, un programa de Doctorat, en uns altres dos cursos, un Màster en el qual s'imparteixen assignatures bàsiques, d'especialització, complementàries i seminaris, i un Pla de Formació Específic, que pretén estudiar temes concrets sobre el matrimoni i la família. (SIC)

Diversos grups en campanya del 0'7 per cent

GUADIX.— Diversos grups pertanyents a comunitats cristianes i parroquials s'instal·laren al Paseo del Salón de la localitat granadina de Guadix, reivindicant la solidaritat i ajut dels països rics envers el Tercer Món, dins de la campanya a favor del 0'7 % que s'està duent a terme en la gairebé totalitat del territori nacional.

Els seguidors de la campanya del 0'7 % han fet públic un comunicat en el qual manifesten la seva intenció de «fer-se present en aquesta nafrà mundial dels pobres de la terra: dels més de cinc mil milions d'éssers humans sumits en la misèria i en la indignació, pel simple fet d'haver nascut a l'Àfrica o a Haití, a Bangladesh o a Brasil».

De la mateixa manera, posaren a disposició vers aquesta causa una tenda —la número 55— en la qual es va poder testimoniar «la preocupació davant la indiferència dels governs, de les institucions i de nosaltres mateixos». (SIC)

PINZELLADES

¿Bona sort?

Un pagès tenia un cavall i se li va escapar. Els veïns ho lamentaren. Ell deia: —¿Bona sort, mala sort? ¿Qui ho sap? El cavall va tornar amb una bandada de cavalls. Llavors el felicitaron. Ell repetia: —¿Bona sort, mala sort? ¿Qui ho sap? El seu fill en voler domar un, es va trencar una cama. El compadiren. —¿Bona sort, mala sort? ¿Qui ho sap? Llavors passà l'exèrcit i només reclutaven els joves sans. El feliciten. Ell romaní impertorbable: —¿Bona sort, mala sort? ¿Qui ho sap?

Conclusió: El que sembla un contratemps pot ser una sort, i a l'inrevés. Deixem Déu decidir. «Déu fa concórrer totes les coses per al bé dels que l'estimen» (Rm 8, 28). Déu és pare i sap allò que ens convé.

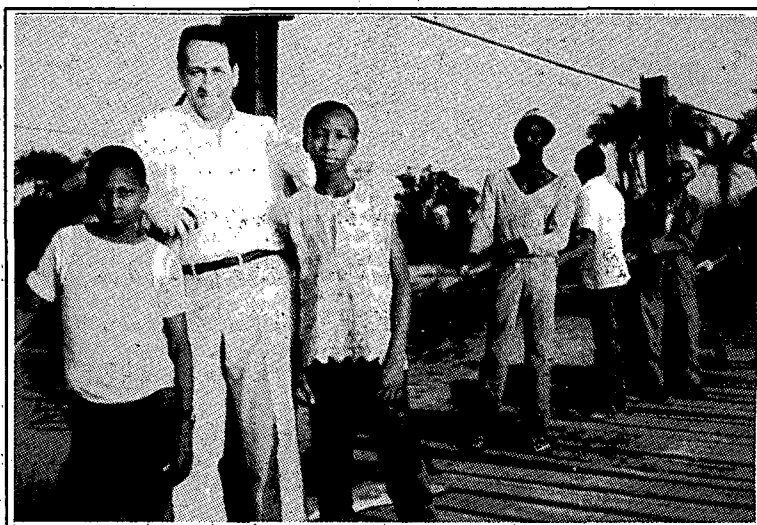
■ Justo López Melús

Un espanyol, nou general dels Germans de Sant Joan de Déu

En el Capítol General celebrat a Santa Fe de Bogotà (Colòmbia), va ser elegit Superior General de l'Orde Hospitalari el germà Pascual Piles Ferrando.

Oriünd de Benifayó (València), el germà Pascual s'incorporà a l'Orde el 1964, realitzat el seu noviciat a l'Asil de Calafell (Tarragona), professà solemnement el 1971. El 4 de maig del 1974 fou ordenat sacerdot pel llavors bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Ramon Daumal, a la capella de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona.

El que ara és primer responsable d'un dels ordes religiosos més significatius de l'Església, ha desenvolupat els càrrecs de mestre de novicis i d'escolàstics. El 1983 fou nomenat superior provincial,



essent reelegit el 1986. A l'anterior Capítol General de l'orde, celebrat a Roma el novembre del 1986, fou elegit Vicari general. El

germà Pascual Piles té en l'actualitat 50 anys.

● M.M.R.

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

26 de novembre

A Roma amb el nou cardenal de Catalunya



**Viatges: dies 25 al 27 de novembre
de 1994 amb avió i
especial per a joves amb autocar
dies 24 al 28 de novembre de 1994**



**Informació i inscripcions:
Amics de Catalunya Cristiana
Pl. Urquinaona, 11 3er. 3º A
Tel.: 301 37 18**

**Viatges organitzats per:
Fundació Catalunya Cristiana
amb la col·laboració dels
Amics de Catalunya Cristiana**

Organització tècnica de Viatges

**UE ULTRAMAR
EXPRESS**



INTERNACIONAL

Seran creats cardenals en el consistori del proper 26 de novembre

El Papa ha nomenat 32 nous cardenals

ROMA.- Joan Pau II va anunciar el diumenge, 30 d'octubre, que el 26 de novembre crearà trenta nous cardenals en el consistori més ple del seu pontificat. A més de distingir Esglésies que han patit per la fe com Cuba, Liban, Vietnam i Albània, el Papa ha concedit la porpra a càrrecs de la Cúria i a prelats de diòcesis que tradicionalment comporten el cardenalat, entre ells l'arquebisbe de Barcelona, monsenyor Ricard M. Carles i Gordó, del qual ja n'hem donat informació en la nostra edició anterior.

Ha causat sorpresa i alegria el nomenament de l'arquebisbe de Sarajevo, monsenyor Puljic, i el del pare Yves Congar, un dels teòlegs del Concili Vaticà II.

Feia mesos que s'esperava l'anunci del consistori, i molts pensaven que se celebraria el mes de juny passat. El Papa ha preferit esperar uns mesos més per comptar amb noves vacants entre els purpurats que poden participar en el conclave. Pau VI va establir un límit d'edat, vuitanta anys, i fixà un nombre, 120, per als cardenals amb dret a elegir el Pontífex. Com que durant el mes de novembre el cardenal Caprio i el cardenal Casaroli compleixen l'edat de «jubilació», i deixen dos llocs lliures, Joan Pau II ha esperat per convocar el consistori fins al dia 26, vigília del primer diumenge d'Advent.

Són vint-i-quatre els nous cardenals amb menys de vuitanta anys, i sis que ja han superat l'edat, els que el Pontífex crearà en el seu sisè consistori, el més nombrós del seu pontificat. En total ha nomenat 137 cardenals, comptant els d'ara. I es pot dir que gairebé la totalitat dels purpurats que entrarien en un conclave són de Joan Pau II, cent dels cent-vint.

En els nomenaments anunciats s'entreveu la intenció del Papa d'honorar les Esglésies que han patit de manera especial, mentre que ha causat sorpresa i alegria el cardenalat per a l'arquebisbe de Sarajevo, monsenyor Vinko Puljic. És la manera que té Joan Pau II per expressar una vegada més la seva solidaritat amb la ciutat màrtir i la població bosniana.

Cal destacar la designació dels arquebisbes de l'Havana, monsenyor Jaime Lucas Ortega y Alamino —el birret és un gest vers els catòlics cubans, que tant han patit amb Fidel, i un premi a la prudència del prelat cubà—; l'arquebisbe d'Hanoi, monsenyor Paul Joseph Pham Dinh Tung —amb el règim comunista, l'Església catòlica vietnamita ha passat un veritable martiri—; el patriarca de Beirut, Nasrallah Pierre Sfeir; l'arquebisbe de Minsk, a Bielorrússia, monsenyor Kasimierz Swiatek; i un sacerdot de Shkodra, Albània,

monsenyor Mikel Koliqi. En el seu viatge a Albània, va dir que la persecució en aquest país havia estat la més dura de la història contemporània.

A més, el Papa ha concedit la porpra cardenalícia a prelats de grans diòcesis europees: Praga, Burdeos i Barcelona. Fora d'Europa, Joan Pau II ha fet cardenals els arquebisbes de Baltimore i Detroit (EUA), Montreal (Canadà), Guadalajara i Monterrey (Mèxic), Lima (Perú) i Santiago de Xile, a Amèrica. En altres continents ha nomenat l'arquebisbe de Tòquio, el de Semarang (Indonèsia); el de Kampala (Uganda), i el d'Antananarivo (Madagascar).

Els sis que ja han complert vuitanta anys són l'arquebisbe de Minsk, monsenyor Swiatek, els emèrits de Ràvena (Itàlia), monsenyor Tonini, i de Guayaquil (Equador) monsenyor Echevarría, franciscà; dos teòlegs, el pare Yves Congar i el pare Alois Grillmeier, i un sacerdot albanès, monsenyor Koliqi.

Yves Congar és un dominic francès especialista en eclesiologia, que després d'haver patit durant els anys cinquanta una època d'ostracisme per part dels teòlegs curials, durant el Concili tingué un retorn triomfador i fou un dels experts del Vaticà II. Grillmeier, en canvi, és alemany i jesuïta, i és especialista en història antiga de la Cristologia.

Els càrrecs de la Cúria que han rebut el cardenalat són el prefecte de la Biblioteca, monsenyor Poggi; el president del consell per a la interpretació del Codi, monsenyor Fagiolo; el secretari general del Sínodo, monsenyor Schotte; el prefecte del Tribunal de la Signatura Apostòlica, Agustoni, i el nunci a Itàlia, monsenyor Furno.

Amb el nomenament de monsenyor Carles, Espanya té ara cinc cardenals: González Martín i Carles, arquebisbes residencials; Tarancón, Suquia i Jubany, que són emèrits. Altres dos espanyols són cardenals de la Cúria: monsenyor Martínez Somalo, prefecte de la Congregació dels Religiosos, i monsenyor Javierre, del Culte Diví.

■ M. C.

Cinc noms significatius

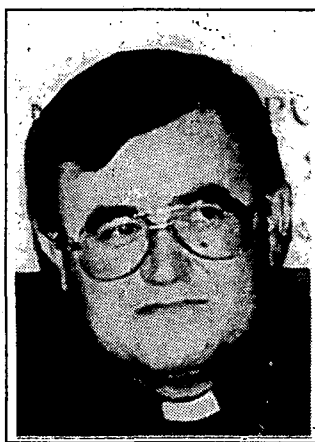
P. YVES CONGAR

La vocació intel·lectual d'Yves Congar sempre s'ha expressat sobre un doble registre, relligat per una recerca apassionada de la veritat: l'Església i l'ecumenisme. És, doncs, el que es diu, en termes tècnics, un eclesiòleg ecumenista. No és fins a partir de la segona sessió del Vaticà II que serà reconegut com un dels experts més competents del Concili, intervenint en tots els textos importants. Des de 1935 està afectat per una malaltia, i des de fa deu anys el pare Yves Congar viu a l'hotel dels Invàlids, de París.



MONSENYOR VINKO PULJIC (Sarajevo)

L'arquebisbe de Sarajevo des de l'inici de la guerra ha rebutjat cedir a la pressió sèrbia que volia que marxés. Ha romàs enmig dels seus 30.000 fidels ja que «el nostre paper és encoratjar, i jo demano a cadascú que pregui per no ser envaït per l'odi». Quan la visita ad limina dels bisbes de Bòsnia, va invitar el Papa a visitar Sarajevo. La seva decepció fou molt gran quan Joan Pau II va veure's obligat a anular la seva visita el mes de setembre passat.



MONSENYOR KAZIMIERZ SWIA TEK (Minsk)

Monsenyor Swiatek va ser nomenat bisbe de la diòcesi de Minsk-Mohilev i administrador apostòlic de Pinsk l'abril del 1991. En designar-lo, Roma havia refusat escollir un «candidat de compromís». L'any 1944, l'endemà de la victòria de l'exèrcit roig, Kazimierz Swiatek havia estat condemnat a deu anys de camps de treball, els dos primers dels quals va passar a Sibèria oriental.



MONSENYOR MILOSLAW VLK (Praga)

L'1 de juny de 1991, l'antic sacerdot «renta-plats» Miloslav Vlk accedia a la seu arquebisbal de Praga. Monsenyor Vlk definia aleshores la seva missió principal com la «de crear una Església, un poble de Déu únic». Quaranta anys de règim comunista havien, en efecte, atomitzat les comunitats cristianes i tancat l'Església institucional en un ghetto.



MONSENYOR MIKEL KOLI QI (Albània)

No és pas un gran prelat, sinó un modest prevere albanès de 92 anys que el Papa ha decidit fer cardenal. El pare Mikel Koliqi, que viu reclòs en una petita habitació de Shkodra, és l'exemple del sofriment de tot un poble dominat pel marxisme foll d'Enver Hodja. Trenta-set anys de presó i de treballs forçats l'han fet tan senzill com radiant. Una autèntica figura de santedat, ara recompensada.



TORTOSA

Serà venerada en una torre-parròquia dels segles XIV-XVI

La Mare de Déu atenta a les necessitats del poble

LA GALERA.— La nova imatge de la Verge venia de l'horitzó, de Tortosa. Al taller d'un tortosí adoptiu, Angel Acosta, s'ha cisellat una imatge pensada expresament per a la parròquia de Sant Llorenç de la Galera. Es tracta d'una peça inèdita amb tocs d'inculturació i simbolisme com el del cant d'aigua de la font i el fillet Jesús que ofereix un brot d'olivera.

Recentment, els galerencs i els forasters veieren la bellíssima talla policromada. Aquell dia, la banda musical local interpretà per primera vegada els nous goigs, després dels quals es feren els parlaments del batlle i del rector, entre d'altres, i el bisbe de Tortosa feu la benedicció de la Mare de Déu.

Es realitzà una processó on participaren els avis, els fills i els néts, semblava com si Maria es escoltés les salutacions i les beningudes del poble. Un moment culminant fou quan la imatge fou col·locada a la nova capella pintada també per Angel Acosta.

De fons s'interpretà la melodia dels Goigs i el cant de la Salve.

L'Eucaristia va ser concelebrada i presidida per monseyyor Lluís Martínez i Sistach i va ser molt participada pels cants i les respostes de la feligresia que no cabia al temple, el qual és especialment únic a la diòcesi, perquè és una torre-fortalesa del segle XIV que es convertí en parròquia al segle XVI. De l'homilia, pronunciada en to de meditació mariana es destacaria: «Santa Maria de la Galera està com a Canà de Galilea, atenta a les necessitats del vostre poble. Entreu al temple per exposar-li dificul-

tats i desitjos. Acudiu a la Mare, que ara és més vostra».

Les raons de l'èxit de la festa han estat en el fet que la gent del poble ha viscut la gestació de la nova imatge i ha participat en la guarnició dels carrers i en les pregàries, sempre ha fet pinya amb el Patronat d'Obres i el rector. També, ha estat interessant organitzar una setmana de cultura popular que va incloure diverses exposicions al Casal de la Vila i nombroses conferències. Cal recordar l'aportació entusiasta del rector Manel Domènech i de mossèn Miquel Baylach que han ideat la major part dels actes. També la participació dels músics i cantors, en especial del compositor Rossend Aymí, que estrenà i composà les partitures dels Goigs de la Mare de Déu de la Galera. I el fet de regalar un devocionari marià i un quadre amb la fotografia de la nova imatge a cada família.

■ J. Blanc i Bahima

FETS I CRITERIS

Vers una societat més pacificadora i responsable

Les estructures polítiques i econòmiques de la societat actual mostren, des de fa anys, una creixent incapacitat per a donar resposta concreta al crit de justícia dels més necessitats, tant a l'interior d'una mateixa nació com a nivell internacional.

¿Hem de ser pessimistes davant aquesta situació alarmant? Crec que a desgrat de les aparences podem trobar actituds personals i col·lectives que infonen un cert optimisme.

Un primer fet positiu és que molts homes i dones del nostre temps tenen una major consciència de la seva dignitat i de la de cada persona humana. Pertot arreu ha augmentat la preocupació pel respecte dels drets humans i pel refús de les seves violacions, i això tant pel que fa als individus com als pobles i a les nacions. En aquest camp hem de reconèixer la influència que ha tingut la Declaració Universal dels Drets Humans, de les Nacions Unides.

En un món dividit i sotraguejat per les divisions i pels conflictes, es desenvolupa la convicció d'una interdependència radical i la necessitat d'una solidaritat que sigui capaç d'afrontar el perill de desastres globals. Per la necessitat i per l'instint de sobreviure davant problemes col·lectius com l'ecologia, la droga i el terrorisme, els pobles se senten obligats a fer esforços conjunts que superin els egoismes nacionals.

D'altra banda, ens trobem davant una varietat de conflictes, com la guerra a l'ex-Iugoslàvia o la dramàtica lluita ètnica a Rwanda i a Burundi, que demostren la impotència de la societat europea i de les Nacions Unides, impotència que la complici-

tat en el comerç d'armes no fa sinó agreujar.

No hi ha dubte que encara hi ha interessos per mantenir situacions que beneficiïn el Nord en detriment del Sud i, en els mateixos països subdesenvolupats, una classe privilegiada en perjudici de les masses desheretades.

Aquests, i altres, són els obstacles que hem de superar si volem avançar vers una societat participativa en la qual s'estableixi una més gran justícia per a tothom.

Pel que fa al nostre país, els ciutadans han de recuperar la confiança en els polítics. Un clima de sospita vers els responsables de la política no afavoreix una major participació ciutadana. Acusar l'Estat o les administracions públiques de tots els mals del país és una postura poc responsable que pot arribar a ser injusta.

També és important que els responsables polítics facin possible que el nacionalisme de l'Estat respecti les autonomies de les nacionalitats i de les regions, i a l'inrevés.

No és just adherir-se a un partit per a treure'n avantatges socials o per a millorar la pròpia situació. Tampoc no ho és creure que tots els qui es dediquen a l'acció política ho fan per ambició o per propi interès.

En aquest mateix ordre de coses, cal que els mitjans de comunicació donin una informació objectiva i estimulin la participació i la responsabilitat dels ciutadans en la vida política.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat



TARRAGONA

Benedicció de la nova capella

Un cementiri que no transmet tristesa

LA CANONJA.— El diumenge 30 d'octubre el rector mossèn Ricard Cabré efectuà la benedicció de la nova capella del cementiri municipal, que l'any passat a causa d'un incendi quedà totalment destruïda. Assistiren a l'acte tres regidors de l'Ajuntament i nombrosos fidels.

La nova capella que sols s'utilitzarà per al culte litúrgic dels difunts està presidida per una imatge de ferro del Crist crucificat de dos metres d'alçada per un i mig d'amplada, obra de l'escultor Robert Bofarull Gallés, el qual ha manifestat que «el treball ha estat laboriós i ha durat dos mesos, durant els quals ha dedicat les tardes a retallar les planxes i a soldar-les posteriorment».

Amb la inauguració de la capella es culmina tot el procés de remodelació i millores que fins enguany, s'han dut a terme per adaptar la funcionalitat del cementiri a les necessitats actuals. En paraules del regidor d'Obres i Serveis, Salvador Canadell: «Hem volgut donar al cementiri una imatge més acollidora, real i urbanísticament funcional per tal que el lloc no transmeti la tòpica sensació de natural tristesa».

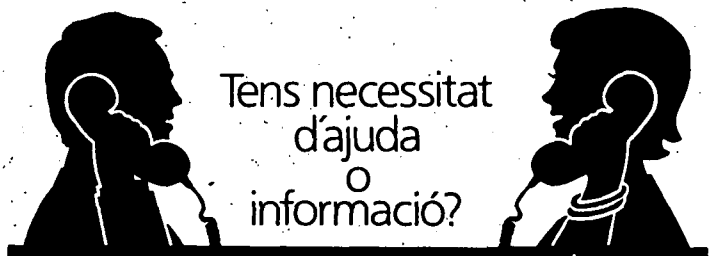
La col·laboració de l'artista Antonieta Veciana Guinovart ha suposat un gran pas de disseny, ja que ha creat un mural ceràmic que decora amb motius simbòlics i colors càlids, una de les parets de les noves illes de nínxols que miren al nord-oest. El mural és imaginatiu, hi ha elements figuratius i simbòlics que representen en un sentit espiritual l'ascensió de les ànimes cap a Déu.

■ F.R.

Romiatge al Mas Calvó

VILA-SECA.— Més de 500 persones es van reunir al Mas Calvó on segons la tradició va néixer Sant Bernat Calvó, bisbe de Vic i abat de Santes Creus, cap el segle XIII. Durant tres dècades, el poble venerà la diada del sant el 25 d'octubre, però des de fa poc, quan els senyors Ferrero van restaurar el Mas de la seva propietat, es commemora la festa el diumenge abans del dia 25. La trobada començà amb la celebració de la missa oficiada pel rector de Vila-Seca Josep Maria Pairot, a la qual van assistir el conseller d'Ensenyament Joan Maria Pujals i l'alcalde de la població Josep Poblet. En acabar l'eucaristia es repartí coca com ja és costum.

● C.C.

**Truca'ns i parlarem del Càncer****(93) 323 44 27**

Un servei anònim de l'Associació Espanyola contra el Càncer
Junta Provincial de Barcelona



GIRONA

Han començat les trobades que acabaran amb una jornada diocesana el maig

La Delegació Episcopal d'Apostolat Seglar organitza una campanya social

GIRONA.— La Delegació Episcopal d'Apostolat Seglar i Consell de Laics del Bisbat ha organitzat per aquest curs una campanya social que ja s'ha iniciat amb la presentació i distribució del material de treball pels grups de les parròquies i la diòcesi. A més, el passat dia 23 d'octubre es va celebrar una trobada de responsables dels equips de pre-matrimonial i acompanyadors de parelles i el dimarts, dia 8 de novembre, es féu una reunió del moviment de Vida Creixent que tractà el tema de la gent gran d'avui dins de la societat i de l'Església. Dirigí la trobada el pare Lluís Sobreroca, jesuïta.

Les reunions continuaran durant els mesos de gener i febrer i el dia 26 de març tindrà lloc la Jornada Diocesana d'Espiritualitat amb intervenció de mossèn Teodor Suau, biblista, i Roser Bofill, directora de Foc Nou. I el dia 1 de maig es farà la Jornada Social Diocesana amb el lema de «La Comunitat Cristiana en l'Església i en

la societat». Per aquesta jornada està prevista la presència de mossèn Joan Batlles i la celebració de diferents tallers de treball i una taula rodona.

El lema general de la campanya social d'aquest any és «Les nostres comunitats cristianes en el tombant del segle» i està adreçada a laics, religiosos i preveres. Els treballs que faran els grups es concretaran en quatre temes: 1) Una comunitat que evangelitza i és evangelitzada; 2) Una comunitat que prega confronta la vida amb la Paraula i celebra; 3) Una comunitat que acull amorosament tot-hom, especialment els qui sofreixen, i es compromet en la transformació del món; i 4) Una comunitat que està en comunió amb el seu bisbe i amb les altres comunitats cristianes. Els grups han d'enviar el seu treball a la Delegació Episcopal per al Apostolat Seglar abans del 15 de març proper.

■ M. Caballé



La germana Maria és la primera monja de l'esquerra, acompanyada dels seus familiars i amics

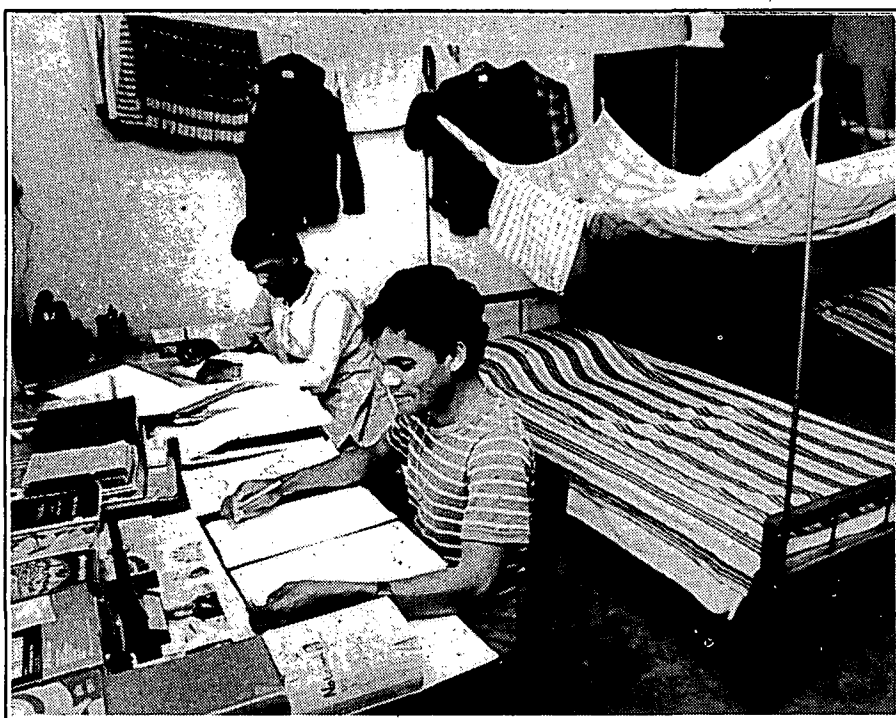
Gràcies pel do de 50 anys repartint Caritat

NAVARCLES.— En la residència «Amics dels Avis» es van celebrar les noces d'or de la germana Maria Sabé i Sabé, religiosa païla, «Filla de la Caritat». Va ser una festa molt emotiva, de gran joia i d'inoblidable record. Els seus dos nebots salesians Josep M. Sabé i Colom i Rafael Sabé i Colom van concelebrar la missa solemne, a la qual van assistir les seves companyes de Comunitat, els interns de la residència i la família (entre els quals cal destacar el seu cosí monjo de Montserrat, Francesc Perxachs Sabé).

Unes poques setmanes abans d'aquesta celebració, la germana Maria va patir un infart de miocardi i no s'esperava poder arribar a commemorar aquest dia tan assenyalat. Però, se'n va sortir. I ara torna a treballar, donant amor als avis i enviant els seus vestits per als infants desvalguts, que confecciona ella mateixa, a les missions.

■ M.S.

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"



OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 89.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFICIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: «Bon Pastor» de Benguela (Angola); «Esperit Sant» d'Antioquia (Colòmbia); «Sant Josep» de Rangoon (Birmània) i «Nostra Senyora de Kandy» (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Adreceu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Bisbe, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep, 2, 1ª 2ª

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
C/. Santa Maria, 1

43500 Tortosa
Bisbat

BARCELONA

Entrevista a Mons. Carlo Caffarra, president del Pontifici Institut «Matrimoni i Família»

La crisi sobre la família és una crisi de la veritat

—¿Podria resumir-nos la història i la finalitat del Pontifici Institut Joan Pau II «Matrimoni i Família», que vostè presideix?

—Entre les peticions que el Sinode de bisbes celebrat l'octubre de 1980 presentà al Sant Pare, hi havia la creació d'un Institut Superior d'Estudis i d'Investigació sobre els problemes del matrimoni i la família. L'any següent el papa Joan Pau II fundà aquest institut, a Roma. Al principi la idea era que estigués només a Roma; quatre o cinc anys després un grup de laics americans ens va demanar que s'obris una secció als Estats Units. Més tard va venir la secció mexicana i, ara, inaugurarem oficialment una secció a València. I tenim d'altres peticions. Per altra banda, la finalitat de l'Institut és, en primer lloc, la investigació teològica, filosòfica i científica sobre els problemes del matrimoni i la família avui. En segon lloc, té com a fi la formació a nivell universitari; concedeix el títol de llicenciatura i doctorat en Teologia, de maestría —master— en Ciències del matrimoni i la família, i ara també de maestría en Bioètica. I en conseqüència té una finalitat pastoral, ja que ens preocupa preparar persones en l'Església Catòlica que estiguin capacitades per trobar solucions que concordin amb la veritat sobre el matrimoni i la família.

Una crisi de la veritat sobre el matrimoni

—Precisament sobre aquesta veritat pel que fa al matrimoni i la família hi ha qui diu que el model de família tradicional ha estat superat pels canvis socials —parelles de fet, divorci, matrimonis entre homosexuals, etc.— ¿Està realment en crisi la família?

—Aquest és un punt central. La pregunta fonamental de la qual depèn tot el discurs sobre el matrimoni i la família és aquesta: ¿El matrimoni és una invenció purament humana? ¿Són els homes els qui decideixen què és el matrimoni? ¿O bé el matrimoni té una consistència, una veritat que l'home sobretot ha de venerar, i no discutir? Perquè si hi ha la convicció que és pura invenció de la llibertat humana no es comprèn, per exemple, per què ha de ser entre un home i una dona, i no entre dos homes; no es comprèn per què ha d'estar ordenat al do de la vida, i no simplement a desenvolupar una amistat entre dues persones. Jo crec que hi ha una crisi del matrimoni i la família que és, sobretot, una crisi de la veritat. Els mateixos termes que constitueixen la definició del matrimoni i la família no tenen avui un sentit unívoc; per exemple, ¿què significa avui amor? ¿i procreació? ¿i educació? Són termes als quals es dona sentits molts diferents. És una crisi de la veritat. Encara que hi hagi d'altres problemes, com el de l'habitatge, no són els problemes fonamentals: és una crisi sobre la veritat del matrimoni i la família.

Dues civilitzacions en la Conferència del Caire

—Matrimoni i vida estan essencialment lligats. I sobre la vida es va parlar en la passada Conferència del Caire, on es posaren de manifest dues actituds ben diferents. ¿Qui-

na creu vostè que és l'arrel d'aquestes diferències?

—Jo crec que en última instància hi ha dues civilitzacions. Una que es fonamenta en la definició de l'home com a individu; i l'altra que es fonamenta en la definició de l'home com a persona, que es troba a si mateix en el do de si mateix. És la civilització de la persona, la civilització de l'amor. Molts documents preparatoris de la Conferència del Caire deixen veure amb claredat que només es parla d'individus. En definitiva es tracta de quina idea es fa l'home de si mateix. I l'Església, el magisteri del Sant Pare, no ha deixat d'afirmar que la clau d'aquesta veritat és la llibertat com a capacitat de donació de si mateix. La veritat última de l'home és l'amor.

—Seguint amb el tema de la vida, és un fet que l'índex de natalitat arreu d'Europa és molt baix: 1,2 infants per dona a Catalunya, per exemple. ¿Com comentaria vostè aquesta situació?

—És una situació molt complexa. Una vegada parlava amb una jove italiana, casada, amb una situació econòmica molt sòlida. Li vaig preguntar per què no tenia fills; ja que no hi havia raons que ho impedissin. La dona em va contestar d'una manera molt clara, amb una resposta que és en veritat la revelació més profunda de la tragèdia de l'home i la dona d'avui; em digué: perquè penso que no és bo viure. ¿És possible donar la vida si no hi ha entusiasme per la vida? ¿si no hi ha actitud profunda per viure? ¿el gust per viure? Jo crec que no. El problema no són, doncs, les situacions econòmiques; la confirmació rau en el fet

que les regions més riques d'Europa són les que tenen índexs de natalitat més baixos.

La necessitat de la trobada profunda amb Crist

—¿No li sembla a vostè que en la vida moral dels cristians hem oblidat les conseqüències del pecat original i la presència de la gràcia?

—Jo crec que sí, i això és molt important. Si la persona no té una trobada profunda amb Crist, necessàriament caurà o en la desesperació o en la presumpció. Aquestes són les dues temptacions permanents de l'home que es considera a si mateix al marge de la llum que irradia el misteri de l'Amor de Déu revelat en Crist. Pascal afirmà que el criteri que precisem per saber si una visió de l'home és cristiana o no, és si admet o no la veritat del pecat original. És formidable aquesta intuïció, no és la veritat més important, ho sabem molt bé; però és el criteri. Sant Tomàs es va preguntar si Crist va morir sobretot per lliurar-nos del pecat original o del pecat personal; i va respondre que del primer. El pelagianisme és una temptació avui en l'Església —això Sant Agustí ho va veure amb una claredat extraordinària—; és la temptació més perillosa.

■ Enrique Martínez
secretari de l'Institut Filosòfic de Balmesiana



CARTA DOMINICAL

El respecte per les coses i la fe

«En el món tot és com és i succeeix com succeeix; no hi ha cap valor i, ni que hi fos, no en tindria cap, de valor. Si n'hi ha algun, ha de restar al marge de tot el que passa. Per això no hi pot haver proposicions d'ètica.» Wittgenstein hi era en contra. La influència de les idees es aclaparadora en els capteniments humans. I el rebuig dels valors i de la moral, en nom d'una pretesa racionalitat, és molt greu.

Però avui em proposo de fer notar que ni les coses mateixes resten indemnes, quan es nega tot valor. I és que resulta que Déu va fer la creació donant-li valors. El comentari que fa l'Escriptura, a cada moment de la creació, és aquest: «Tot és bo.»

Si l'home no valora les realitats nobles d'ell mateix (amor, lleialtat, noblesa...), ¿com podrà donar valor a les coses? Perdre el sentit de «criatura» no fa mal només als humans, sinó a tota la creació. No es pot trencar el fil conductor que ens relaciona amb Déu sense que tot caigui en l'absurd.

El que és real passa a ser un simple objecte de coneixement, una cosa purament dominable i utilitzable, perquè el pensament perd tota dimensió contemplativa i desinteressada. ¿Té conseqüències ètiques, això? Heus-ne ací una d'actualíssima. Es destrossen més coses, fins la natura, que ens altres èpoques. Es nota, per exemple, un afany de destrucció creixent a ciutat i d'incendis a muntanya. ¿Pot tenir això relació amb alguna ideologia actual?

Comparteixo l'opinió que expressa Lipovetsky: «El vandalisme, la ràbia "hard", són malinterpretats si se'ls considera una forma desclassejada de reivindicació o de protesta simbòlica. El vandalisme certifica aquest abandonament nou que afecta les coses i, alhora, els valors i les institucions socials. Així com els ideals declinen i perden la seva grandesa anterior, els objectes perden tota mena de "sacralitat" en els sistemes accelerats de consum: la degradació vandàlica —em sembla un eufemisme excessiu anomenar-ho "barrabassades"— té com a condició la fi del respecte per les coses, la indiferència pel que és real, un cop buit ara de sentit.»

Efectivament; si es tracta de provar-ho tot, de tastar-ho i, després, llençar-ho (emprar i llençar sembla l'ideal); si es tracta de ser consumidors i no conservadors (ni de les tradicions, ni dels valors, ni de les coses), una forma de consumir, d'aprofitar el que no és meu, si això em satisfà, és simplement destrossar-ho. La moral ha sofert a causa d'aquestes ideologies. No hi fa res que els afectats acostumin a ignorar quin és l'origen de l'actitud existencial que adopten.

Per nosaltres, la creació no és només el «big-bang» inicial, sinó l'acompanyament amorós del Pare. Els catòlics veiem, per això, tota la creació com una cosa sagrada. Les coses naturals tenen un valor innat, i les manipulades per l'home, el valor afegit d'un treball intel·ligent i amorós.

Alguns capteniments no fan referència només a una «bona educació», sinó també a un plantejament de base de com s'ha d'entendre un mateix com a persona, com ha d'entendre les coses i, per tant, com s'ha de comportar. Tenen molt a veure amb una cosa nobilíssima, el valor més gran que pot posseir un home: la fe.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Futbol

És, sens dubte, el rei dels esports-espectacle. Ho domina tot. És el més ben pagat, el més agraït, és el més important entre grans i xics, ja que va més enllà de tots els idealismes.

Els qui ja col·leccionem dècades, el recordem de temps passats, quan alterava els horaris familiars dominicals, perquè el pare i l'oncle no podien perdre's ni un minut del partit i, d'haver-ho fet no haurien pogut alimentar els comentaris del dia següent que, normalment, s'allargassaven durant tota la setmana.

També quan, a més, el futbol era el tub d'escapament d'infinat de gasos comprimits que reclamaven expansió... És metàfora!

I sempre en moviment ascendent, l'esport-rei se'ns ha ficat dins de casa amb el televisor, fins a hores inoportunes, provocant angoixoses digestions, i posant-nos el menjar a l'orella a causa de l'atenció que reclama el xut a gol, o la morrada de qualsevol jugador...

Potser és massa rei!

■ Oriol Camps



BARCELONA

Valoració positiva de les etapes preparatòries al Concili Provincial

TIANA.— «El Concili Provincial Tarraconense és l'esdeveniment eclesial de més importància històrica en l'última meitat del segle que acabem» —ha dit l'arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Ramon Torrella— en una roda de premsa organitzada en acabar la 126 assemblea dels bisbes catalans. En aquesta reunió, que es va portar a terme durant tres dies a Tiana (Barcelona), els bisbes han valorat els resultats de l'etapa diocesana del Concili a la qual van assistir més de 42 mil persones, la majoria laics (un 78%).

Aquestes persones repartides en més de 3 mil grups de treball han reflexionat sobre els quatre temes escollits prèviament pels bisbes: 1. «Com Anunciar l'Evangeli a la Nostra Societat», 2. «La Paraula de Déu i els Sagraments en les Nostres Esglésies», 3. «La Sol·licitud pels més pobres i marginats» i 4. «La Comunió Eclesial i la Coordinació Interdiocesana de les Nostres Esglésies».

La reflexió dels grups de treball consistia a valorar les propostes orientatives incloses al final de cada document de treball i també afegir les seves observacions.

Entre les propostes més valorades pels assistents al Concili, que dissenyaran les línies temàtiques del debat durant les sessions, figura la que remarca la importància de la missa dominical i l'aprofundiment personal de la vivència cristiana. Els assistents insisteixen també en responsabilitzar el clergat pel que fa a la preparació adequada i la celebració dels sagraments. Demanen més consciència a totes les comunitats cristianes per a promoure les vocacions al minis-

teri ordenat, especialment preveres. Destaquen també que la persona de Jesucrist hauria de centrar més tota la tasca evangelitzadora de l'Església a Catalunya.

Els assistents al Concili consideren oportuna una especial atenció als «cristians no practicants» en les comunitats cristianes i també l'acolliment dels qui «viuen en situacions difícils o irregulars: casats civilment, units de fet, separats, divorciats, etc.». Proposen igualment potenciar la pastoral d'adolescents i joves a nivell diocesà.

Segons els assistents al Concili és urgent millorar la forma en què es realitzen les lectures bíbliques i l'homilia durant la missa. Proposen també revisar les celebracions dominicals: el seu horari i el nombre de misses a cada parròquia i comunitat per a una més raonable distribució del clergat. S'indica que algunes comunitats religioses podrien renunciar a les eucaristies dominicals pròpies i afegir-se a les parroquials.

Al final, es destaca la urgència de la caritat entre tota la comunitat cristiana que hauria d'assumir la responsabilitat pel que fa al treball a favor dels pobres i marginats.

Aquestes propostes orientatives conjuntament amb les observacions afegides pels assistents al Concili serveixen de base per a preparar les quatre ponències que seran eix del debat conciliar. Els quatre relators encarregats de preparar aquestes ponències són respectivament: primera Ramon Prat, segona Bernabé Dalmau, tercera Antoni M. Oriol Tataret i quarta Joan Busquets.

■ G.I.E.C.

IV Curs de Catequesi Especial: acollir els disminuïts psíquics en l'Església

BARCELONA.— Recentment ha començat el IV Curs de Formació per a la Catequesi Especial. Aquest cicle de conferències, que durarà fins al maig, està organitzat des de la secció de Catequesi per a Disminuïts Psíquics de la Delegació de Catequesi, i té com a objectiu donar als animadors els elements formatius necessaris per portar les persones amb deficiències a participar en plenitud en la vida de l'Església.

També s'intenta suscitar «vocacions» per a la catequesi especial, recolzar la tasca del centenar de persones que es té constància que arreu de Catalunya s'hi dediquen, i ajudar els pares amb fills deficients que vulguin aprofundir el tracte.

Pel que fa als impediments que aquestes persones puguin tenir a l'hora de rebre els sagraments, Francesc Torredadella, diaca per a la catequesi especial, pare d'un fill deficient, i membre de la comissió que dirigeix el curs, ha declarat que «les disminucions psíquiques no són un obstacle, ja que participen amb un gran respecte i, potser, més concentrats que nosaltres», i que en la Comunió i en la Confirmació «saben que fan un compromís».

D'altra banda, la catequesi sí exigeix una pedagogia adaptada. Les principals característiques són la senzillesa i l'ús de mitjans audio-visuals. La televisió i el vídeo, per exemple, són instruments molt útils per educar, ja que els disminuïts psíquics solen ser més receptius a allò que entra pels ulls que per l'oïda.

El curs està obert a totes les diòcesis catalanes i de les Illes, i també voldria ser un punt de contacte entre les persones dedicades a la catequesi especial. Les sessions són setmanals i als assistents se'ls atorgarà un certificat final. Per informació i inscripcions, hom es pot dirigir a la Delegació de Catequesi de Barcelona, tel. (93) 454 18 98.

■ Guillem Farré

Anàfora de Barcelona i altres pregàries

Missa del segle IV

Traducció i estudi d'un paper grec, a cura del Dr. Ramon Roca-Puig

Barcelona té el privilegi de posseir una Missa del segle IV, en grec, la més antiga que es coneix en qualsevol llengua. El volum, amb la traducció i comentaris de l'esmentada Missa junt amb altres precs litúrgics del mateix manuscrit sobre paper a cura del Dr. Roca-Puig, serà publicat abans del Nadal del 1994.

Aquesta Missa, de gran valor apologetic, és un fet demostratiu de la continuïtat de la litúrgia

de l'Església des dels primers segles fins als nostres dies.

Aquesta edició vol ésser el testimoni col·lectiu d'agraïment a qui tantes vegades, amb els seus treballs sobre papirs, ha honorat el nostre país.

Al final del volum constarà el nom de les persones i entitats que s'hauran subscrit a l'edició.

(Si us plau escriviu a màquina o tipus d'impremta)

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

**ANÀFORA
DE
BARCELONA
I ALTRES
PREGÀRIES**

Cognoms Nom
Adreça
Població D.P. Tel. Data

Sol·licito de vostès la subscripció al llibre, titulat:
ANÀFORA DE BARCELONA I ALTRES PREGÀRIES.

El pagament serà efectuat de la forma següent:

☐ Gir Postal ☐ Xec nominatiu (Gremi d'Indústries Gràfiques)

Els saludo molt atentament.

Firma

SUSCRIPCIÓ

Preu únic:
2.000 Ptes.
Inclòs I.V.A.
i les despeses
de tramesa

Perquè surti el seu nom a l'edició, cal
rebre la butlleta abans del 15 de novembre
Trametre a:
GREMI D'INDÚSTRIES GRÀFIQUES DE BARCELONA
Gran Via de les Corts Catalanes, 645, 6a. planta - 08010 - Barcelona

La renovació carismàtica

Insistir en la pròpia identitat per vigoritzar-se

BARCELONA.— La XVI Assemblea de Catalunya de la Renovació Carismàtica Catòlica va seguir la tònica de les darreres trobades nacionals que reflexionen sobre el moviment —a excepció de la de 1992, que, al voltant del sacerdot canadenc Emilià Tardiff, va aplegar 4.000 persones al pavelló del Joventut de Badalona.

El lema «Que tots siguin u» va englobar una sèrie de conferències impartides pel franciscà espanyol Manuel Tercero, que insistien en les característiques pròpies de la Renovació.

Així doncs, cal tornar a recuperar el sentit de gratuïtat —ja que, fins i tot el moviment, es considera més un corrent de gràcia que no una organització esquematitzada—, la consciència del senyoratge del Crist en la vida de cada u, el goig de l'Esperit Sant per sobre de les debilitats personals i comunitàries, com a fruit de l'amistat íntima amb Jesús, i revalorar el do de l'efusió de l'Esperit per revitalitzar la gràcia dels Sagraments d'iniciació. Alhora, Manuel Tercero recordava que cal vigilar amb la temptació de canviar la centralitat de Déu per la institucionalització, i de domesticar la Renovació, despullant-la de la seva missió profètica en l'Església i el món.

Aquesta Assemblea, tot i insistir en temes força coneguts, arriba en un moment de certa recuperació, gràcies a grups del moviment que han reforçat el creixement personal, el compromís social i evangelitzador, i els lligams comunitaris.

■ G.F.

SOLSONA

La font de Sant Galderic

Recuperar un patronatge molt català

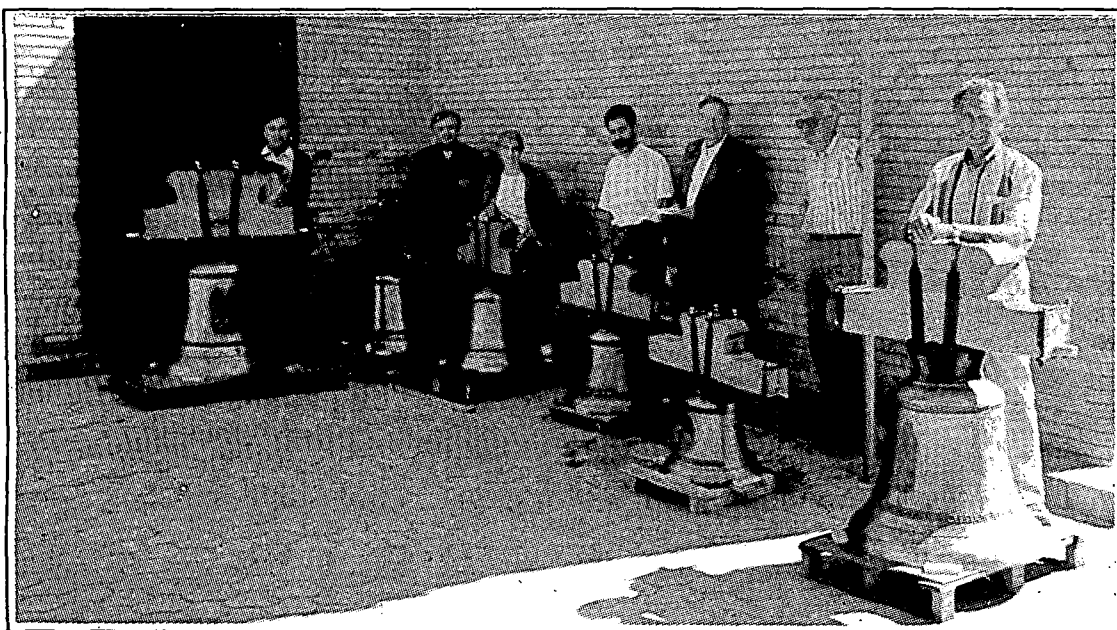
SANT JULIÀ DE Cerdanyola.— El 16 d'octubre de cada any l'Església celebra la festa de sant Galderic, aquell pagès occità que, havent mort en tal dia l'any 900 aproximadament, fou canonitzat el 990, durant el Concili Provincial de Narbona. Atès que havia estat pagès d'ofici, ben aviat els conreadors de la terra del Rosselló i també de Catalunya el prengueren per patró. Aquesta devoció, però, amb el pas del temps es va anar perdent. La devoció a sant Galderic torna actualment a prendre peu a casa nostra. El 1992, a Ulldemolins, s'afegí una imatge del sant al costat de les de sant Medir i sant Isidre a la que s'anomena capella dels Sants Pagesos de l'Església Parroquial. Enguany, el diumenge 16 d'octubre, el poble de Sant Julià de Cerdanyola s'ha volgut unir als pobles germans de Catalunya (el Priorat, el Vallès, el Pla de l'Estany de Banyoles, etc.) que han recuperat el patronatge de sant Galderic. Precisament, els gegants de Cerdanyola es diuen Galderic i Roseta i són dos pagesos de les nostres muntanyes: al so de les gralles, van fer unes bones ballades en honor d'aquell seu patró al qual, amb els seus goigs, el mestre Joan Llongueras demanava: «beneïu la terra nostra i els pagesos catalans».

■ Lluís Badia i Torras

VIC

L'Església de la Sagrada Família ja té les campanes

Quan arribaren les campanes, el goig de tenir-les aquí després d'haver-les vist fondre a Alemanya feu que uns igualadins dels qui van viatjar a terres germàniques es fotografiessin amb elles (FOTO: «Prisma» Marcel Clotet)



IGUALADA.— Provenints de la famosa casa «Bachert» de Heilbronn, a l'estat de Baden Wutemberg (Alemanya), el bisbe de Vic, Mons. Josep Maria Guix i Farreras, benel les sis campanes que ja coronen les obres d'ampliació de l'Església de la Sagrada Família en el seu 40è aniversari.

Rebudes, dies abans, per un rector, Mn. Jaume Serra, ple de goig, i alguns membres del Consell Parroquial —Josefina Godó, Jaume Ferrer, Eduard Palmés, Gaspar Vilarrubias i Josep Maria Vives—, tant o més il·lusionats, després de descarregar els 1.330 Kg. que pesen plegades,

llegiren amb tota solemnitat la poesia que l'Antoni Canals féu per a cadascuna. Això solament fou el preludi de la concelebració que el Dr. Guix, acompanyat de catorze sacerdots més i els cants de la *Schola Cantorum*, féu dies després.

Ara la parròquia amb més fidels de la ciutat és ambientada amb el so d'unes campanes que ja es preveien instal·lar en el projecte inicial de la construcció de l'Església.

● J.N.

LLEIDA

Mons Antoni Deig als universitaris lleidatans

«Els joves, una realitat d'avui, no sols una esperança de futur»

LLEIDA.— El passat 26 d'octubre Mons. Antoni Deig, bisbe de Solsona, va parlar als joves universitaris sobre el Concili de la Tarraconense, mirant de fer-los partícips del que és un concili i de com també és cosa pròpia dels joves i per als joves. La conferència va tenir lloc al Col·legi Menor Sant Antoni de Pàdua dels PP. Franciscans, a Lleida.

Tres eixos ben definits emmarquen el que va dir: ¿Què és un concili? ¿Què entenem per Església catalana? ¿Què poden fer els joves? Tres preguntes que alhora volien ser una resposta a les inquietuds dels oients.

Per començar, Mons. Deig va explicar què és un concili i els diversos tipus de concili que poden donar-se. En referència al nostre concili va fer primer un xic d'història i parlà del preconcili, anant des d'una trobada dels bisbes a El Brull fins a una sèrie d'exercicis a capellans dirigida per ell on va fer esment de la possibilitat d'un concili. El conferenciant no va oblidar fer una referència a la tradició conciliar de l'Església catalana que és molt rica en aquest costum tan eclesial dels concilis. Féu esment del calendari de celebracions i del treball que ha de seguir el concili i la gent que hi

participarà, deixant clar que a l'hora de les conclusions la decisió final és dels bisbes, però que les intervencions i aportacions dels qui hi participin, els «pares conciliaris», tot i tenir només vot consultiu, és de gran importància.

El post-concili: l'hora de l'acció jove

Pel que fa al post-concili, dirigint-se als joves i universitaris, els digué que aquest temps serà el més important i d'exigència per a ells, perquè és llavors que hauran de fer efectiu el concili. Caldrà introduir-lo en la vida quotidiana i, a més, fer que no sigui un fet únic i aïllat; a les mans dels joves està el futur de noves convocatòries conciliaris.

Mirant l'entorn de la vida de l'Església d'avui, afirmà sense embuts que falten joves a l'Església, sobretot capellans joves. Amb molt realisme, el bisbe Deig manifestà sense cap mena de por que, de cara al concili, hi ha un clima de desànim. Per això i per anar en contra d'aquesta actitud, demanà als joves que observessin el concili amb mirada d'Església i de l'Església, que vol ser de fidelitat a

l'alenada de l'Esperit.

Acabada la conferència, Mn. Ramon Prat introduí un col·loqui dient que «si les paraules de Mons. Deig havien estat una provocació per als joves, ara era el moment adient perquè ells provoquessin el bisbe». Durant el col·loqui va aparèixer una certa por al conservadurisme que pot fer-se present al concili. Per aquesta raó, el bisbe va insistir en la importància de la participació i acció dels joves a l'etapa post-conciliar. «És el moment —va dir als joves— en què cal que sigueu una realitat d'avui, no tan sols una esperança de futur».

La conferència fou organitzada per la Coordinadora de Pastoral Universitària de Lleida, que integra les diòcesis de Lleida, Solsona i Urgell, amb la participació de les residències d'estudiants Col·legi Menor Sant Anastasi, Col·legi Menor Sant Antoni de Pàdua-PP. Franciscans, Residència Universitària Pare Coll-Dominiques de l'Anunciata i Residència Cordimariana-MM. Cor de Maria, de Lleida, juntament amb el M.U.E.C., les Comunitats Xavier, Cor Obert, Hora Tres i Joves d'Urgell.

■ Jaume Montaña

Ha mort al Perú el missioner català P. Joan Rovira

Després de cinc anys a Barcelona com a responsable del «Servei Conjunt d'Animació Missionera» de Catalunya, Aragó, València i les Balears, el P. Joan Rovira acabava de retornar a la seva missió d'Huánuco, que coneixia molt bé després de treballar-hi pastoralment durant onze anys.

La tarda del diumenge 30 d'octubre viatjava cap a Lima des d'Oxapampa, a la zona de la serralada central peruana. Havia presidit els quatre dies de la festa del «Señor de los Milagros» a un poblet proper a Oxapampa. L'avioneta en la qual volava es va estavellar contra la muntanya de Yanachaca de 3.500 metres d'alçada. Hi van morir el P. Joan Rovira i els dos tripulants. El rescat dels cossos fou molt difícil per la situació agresta del lloc de l'impacte.

El P. Rovira tenia 54 anys, era fill de Ripoll i missioner combonià. Els seus germans i molts amics el recordem com un home amable, serè i bo, il·lusionat per portar als pobres del Tercer Món la notícia alliberadora de l'Evangeli.

■ Mn. Jordi Jorba



• **V ANIVERSARI DE LA FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL.** - Celebració d'aniversari i inici de la campanya de la diada d'enguany (fins al 15 de desembre), **divendres 18**, a les 19h, a l'aula magna de la Universitat de Barcelona, amb una exposició de fotografies i diversos parlaments. El Dia Internacional del Voluntari, tal com van establir les Nacions Unides el 1985, se celebra el 5 de desembre.

• **LA VIDA DESPRÉS DE LA MORT.** - VI Simposi internacional de la Fundació Joan Maragall, del 21 al 24, a l'auditori Sant Jaume de la Fundació La Caixa (c/ Jaume 12, 08002 Barcelona). In-

formació i inscripcions: c/ Riva-deneyra 3, 08002 Barcelona; tel. 412-33-31 (de dilluns a divendres, de 10 a 14h, i de dilluns a dijous, de 16 a 20h).

• **BEATIFICACIÓ DE MARIA POUSSEPIN, FUNDADORA DE LES DOMINQUES DE LA PRESENTACIÓ.** - Pelegrinatge a Roma, **diumenge 20** (sortides el 17 i el 18). Més informació: Casa Provincial (c/ Rosselló 240, 08008 Barcelona); tel. 215-85-07.

BARCELONA

• **ORATORIUM: SCHOLA GREGORIANA DE BARCELONA.** - Participació en les festes del Clot, **dissabte 12**, a les 20.30h, a la missa vespertina de festa Major, a la Parròquia de Sant Martí. **Diumenge 13**, a les 10.30h, a la celebració de l'Eucaristia a l'Oratori de Sant Felip Neri (Pl. St Felip Neri 5, 08002 Barcelona). La diada de Crist Rei, **diumenge 20**, a

les 12h, a la missa de la Parròquia del Sagrat Cor, de Sabadell.

• **TARDA D'ESPIRITUALITAT FEMENINA.** - Organitzada per l'Obra dels Exercicis Parroquials, **dilluns 14**, de 17 a 19h, a c/ Roger de Llúria 13, 08010 Barcelona (P. Jesuïtes). Informació: tel. 301-16-26.

• **«L'ESGLÉSIA ORTODOXA: L'ESSENCIAL DE LA SEVA TRADICIÓ I SITUACIÓ ACTUAL.»** - Conferència del prof. Olivier Clément, de l'Institut Sant Sergi, de París, **dimarts 15**, de 12 a 14h, a la Facultat de Teologia de Catalunya (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona).

• **AMICS DELS CLÀSSICS.** - Concert de Paquita Casanova i Domènec (piano) i Lourdes Duno i Costa i Joan Palet i Dalmases (violoncels), **dimarts 15**, a les 19.30h, a la seu social (c/ Ausiàs March 26, 8è, 08010 Barcelona), amb obres de Barrière, Kummer, Blancafort, Pich, Santasusana, Chopin, Grimm i Händel. Concert de l'Orquestra de Cambra, amb Carles Gorgas (contrabaix) i sota la direcció de Joan Palet i Ibars, **diumenge 20**, a les 11.15h, a la sala d'actes de la Delegació territorial de l'ONCE (c/ Calàbria 66, 2n, 08015 Barcelona), interpretant obres de Händel, Martini, Bottesini, Valls, Voss, Grieg, Solé, Strauss i Ivanovici.

• **SIS CONCERTS ELS DIMARTS, A POMPEIA.** - Cicle de tardor: **dimarts 15**, a les 20.30h, a l'església-santuari de la Mare de Déu de Pompeia, de Barcelona (Av. Diagonal 450; tel. 416-18-12), concert de dues flautes i orgue, amb Anton Serra i Carles Bueno (flautes) i el P. Robert de la Riba.

• **UNIÓ ESPIRITUAL DE MARES.** - Trobada, **dimecres 16**, a Franciscàlia (c/ Riera St Miquel 1 bis, 08006 Barcelona): 16.30h, missa; 17.30h, conferència «Proclamem les Benaurances amb la nostra vida», pel P. Josep Massana, ofmCap.

• **PIA UNIÓ DE LA SANTA FAÇ.** - Tridu de lloanxa i reparació, els dies **16, 17 i 18**, a les 18.30h, a la capella de l'Adoració (c/ Jonqueres 15 pral, 08003 Barcelona), amb rosari, trisagi i missa amb homilia. Més informació: tel. 221-38-60.

• **ARXIPRESTAT DE PUIGGRACIÓS: CATEQUESI D'ADULTS.** - Als locals de la Parròquia de Sant Esteve de la Garriga, a les 22h (fins a mitjanit); **dijous 17**, «Déu t'estima», amb Mn. Josep M. Rovira Bellosó.

• **FESTA DE LA DEDICACIÓ DE LA CATEDRAL.** - Aniversari de la nostra església mare, **divendres 18**: a les 11h, res de sexta, visita guiada per a tots els sacerdots i refrigeri; per a tothom: a les 18.30h, vespres, i a les 19h, celebració de l'Eucaristia.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA (Fund. Ll. Espinal).** - Seminari sobre «La migració forçada al final del nostre segle i la comunitat internacional», els dies **18** (conferència, de 19.30 a 21.30h), **19** (10.30 a 13.30h i de 16.30 a 19.30h) i **20** (10.30 a 13.30h), a c/ Roger de Llúria 13, 1r, 08010 Barcelona. Més informació: tel. 317-23-38.

• **INFORMACIÓ DEL C.C.U.** - Concert «Nit de gospel i stupendams», a benefici del Casal d'Infants del Raval, **divendres 18**, a les 21h, a l'església de Santa Maria del Pi, de Barcelona; localitats al Casal mateix (c/ Sant Rafael 19, 08001 Barcelona) o bé al C.C.U. (c/ Villarroel 81, 08011 Barcelona; tel. 323-33-68). Hi poden trucar també els qui vulguin participar de la trobada europea de Taizé d'enguany (París, del 28 de desembre a l'1 de gener).

• **TROBADA MATRIMONIAL.** - D'aprofundiment en la relació d'esposos i en el sagrament, els dies **18** (des de 21h), **19 i 20** (fins a 18h), a Begues. Hi poden assistir sacerdots, religiosos i religioses, seguint un temari adient.

Més informació: tel. 232-38-77, 349-75-87 o 213-45-42.

• **VETLLA DE CRIST REI AL TIBIDABO.** - Organitzada per l'Adoració Nocturna, **dissabte 19**, a les 23.15h, al temple del Sagrat Cor, presidida pel bisbe Dr. Joan-Enric Vives.

• **ENCONTRE DE MATRIMONIS.** - Amb el P. Pere Suñer, s.i., dies **19 i 20**, a la casa d'exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona). Més informació: tel. 203-88-62.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A SACERDOTS.** - Dirigits pel P. Ignacio Iglesias, s.i., del **dilluns 21** (20h) al **divendres 26** (10h), a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Manresa. Informació i inscripcions: tel. 872-04-22.

• **PELEGRINATGE A ROMA, AMB MOTIU DE LA IMPOSICIÓ DEL CAPEL CARDENALICI AL SR. ARQUEBISBE, MONS. CARLES.** - Viatges en avió i en autocar, amb allotjament i amb previsió d'assistència a la recepció del **dissabte 26**, de 17 a 19h, a una sala de les dependències vaticanes, i a la missa papal del **diumenge 27**, a les 9.30h, al Vaticà. Més informació: Amics de Catalunya Cristiana (Pl. Urquinaona 11, 3r A, 08010 Barcelona), tel. 301-37-18; amb l'assistència tècnica d'Ultramar Express.

TARRAGONA

• **REUS: XX CICLE DE CONCERTS D'ORGUE.** - A l'església prioral de Sant Pere, **diumenge 20**, a les 19.30h, a càrrec de Heinrich Gurtner, de Berna, amb obres de J.S. Bach, W. Burkhard, F. Martin, J. Alain i M. Reger.

LLEIDA

• **EL FET RELIGIÓS EN LA HISTÒRIA DE LA HUMANITAT.** - Conferència del cicle sobre «Els grans valors de les religions», **dijous 17**, a les 20h, a l'I-REL (c/ Cnge. Brugulat 11, 1r, 25003 Lleida), a càrrec de Manel Bellmunt. Més informació: tel. 28-15-38.

• **SECRETARIAT DIOCESÀ DE PASTORAL FAMILIAR.** - Participació al «Encuentro Nacional de Familias», **dissabte 19**, d'11.30 a 14.30h, a Madrid (auditori Juan Carlos I). Hi ha previstos viatges en autocar d'un sol dia. Informació i inscripcions: tel. 26-86-28 i 27-33-22.

VIC

• **EXERCICIS PER A SACERDOTS.** - Dirigits pel P. Ignacio Iglesias, s.i., del **dilluns 21** (a les 20h) al **dissabte 26** (a les 10h), a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Manresa (tel. 872-04-22).

MOU-TE CONTRA L'ATUR

ACCIÓ SOLIDÀRIA CONTRA L'ATUR



FUNDACIÓ

Riera St. Miquel, 1, bis. 3er. 2a.
Telèfon 217 41 08
08006 BARCELONA

APORTACIONS

Caixa d'Estalvis de Catalunya,
Oficina 0021 c/c. 0200395557

"La Caixa"

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona
Oficina 0933 c/c. 0200061375

Caixa d'Enginyers

Oficina 0002 c/c. 0001652660



GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

GUSTAVO PÉREZ BARQUIRIMETO 1011 A- CARACAS VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
P. JOAN M. VILA CANAL PADRESCARMELITAS ED. ARAGUA VENEZUELA.....	24.804 Ptes.
M. ÀNGELS MASSIP SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS 600004 MYLAPORE MADRAS ÍNDIA.....	35.724 Ptes.
JOSEP M. VIÑAS MISSIONERS CLARETIANES MALABO GUINEA EQUATORIAL.....	24.804 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)
☐ taló que adjunto ☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura.....
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88

Entrevista amb el postulant de la Causa de Beatificació

Montse Grases,
divuit anys de santedat

«Calen nous sants». Joan Pau II ho ha dit. Uns sants que «participin dels goigs i esperances, de les angoixes i tristesses de l'home d'avui i que, alhora, siguin contemplatius, enamorats de Déu». Aquestes paraules del Papa són un bon retrat de la Montse Grases, una noia de l'Opus Dei que va morir a Barcelona l'any 1959 en complir els 18 anys i el procés de Beatificació de la qual es va iniciar el 1962.

Fa poques setmanes s'ha publicat una documentada biografia sobre la seva vida que desvetlla el món on va créixer aquesta jove catalana: una família nombrosa de la classe mitja barcelonina. El llibre explica paral·lelament la història de la família Grases i la història de l'Opus Dei des dels anys trenta fins el 1959, any del traspàs de la Montse.

Les seves alegries i les seves esperances s'identifiquen amb les de qualsevol noia d'avui: estudis, amics, diversions, esports, vida de família... Les seves angoixes i tristesses van ser poques, però fortes i exigents: la presència de la malaltia mortal —un sarcoma virulent—

que va accelerar el seu creixement espiritual en acceptar plenament la voluntat de Déu. La Montse s'havia embarcat, poc abans, en una aventura apostòlica que omplia els anhels de la seva vida jove: santificar la seva vida ordinària formant part de l'Opus Dei.

Hem volgut parlar sobre la Montse amb el postulant de la seva Causa de Beatificació, D. Benito Badrinas, sacerdot de la prelatura de l'Opus Dei. La nos-

tra primera pregunta, que també es faran molts dels nostres lectors, és aquesta:

—**¿Pot arribar a la santedat una noia als 18 anys?**

—Per aconseguir la santedat no cal una edat determinada. És un do de Déu a qui cal correspondre. I Déu no necessita molts anys per fer un sant. La Santa Seu rep amb especial satisfacció les Causes dels adolescents —i fins i tot dels infants— precisament per-

què durant la història, s'han canonitzat molt pocs menors de 18 anys; però qualsevol batejat no solament pot santificar-se, sinó que està positivament cridat a ser sant. Ara bé, una cosa és ser sant —cada dia arriben molts sants al cel— i una altra cosa és ser canonitzat o recone-



L'acte de presentació s'estructura en una taula rodona, en la qual hi foren presents els pares de la Montse Grases, l'autor de la biografia, José Miguel Cefas, el vice-postulant de la causa de canonització, Benet Badrinas i la Roser Fernández, amiga personal de la Montse. Fou moderat per la periodista Dolors Massot

pietat. Va anar madurant de mica en mica i, a poc a poc, va anar descobrint els grans valors de la vida i el que significava l'entrega a Déu. Una vegada descoberta la seva vocació va ser conseqüent fins al final, amb una generositat sense ostentació, ni tan sols quan Déu li demana el lliurament de la seva salut i l'acceptació de la mort.

—**¿Quin missatge envolta la vida de la Montse?**

—El mateix que va ensenyar el beat Josemaria des del naixement de l'Opus Dei: la santificació de les coses ordinàries de la vida. El fundador de l'Obra va escriure: «No hi ha un altre camí, fills meus: o sabem trobar en la nostra vida ordinària al Senyor, o no el trobarem mai». El missatge de fe i d'amor de Déu que tenen els sants és un exemplar per a tots els homes i per a tots els temps. No obstant, és evident que els principals receptors del missatge de la Montse són tots els qui viuen en circumstàncies semblants, és a dir, els joves.

—**¿En quina fase es troba el procés de Beatificació?**

—L'anomenat procés informatiu es va iniciar a Barcelona el 19 de desembre de 1962, sols quatre anys després de la seva mort. Des d'aleshores s'han publicat uns fulls informatius sobre la seva figura en diversos idiomes: castellà, francès, anglès, italià, portuguès, que donen constància de nombrosos favors obtinguts per la seva intercessió. El 15 de maig de 1992 la Congregació per a les Causes dels Sants va donar el decret de validesa del procés diocesà que tingué lloc durant els anys seixanta. I en els últims mesos s'han recollit noves proves per a documentar l'heroicitat de les seves virtuts. En aquest moment el treball de la postulació està acabat i es remetrà a la Santa Seu perquè el procés continuï el seu camí.

Sempre és eficaç per al poble de Déu comptar amb nous sants. En aquest cas seria a més a més especialment encoratjador veure confirmat una vegada més que la senzillesa d'una vida normal, viscuda amb esperit cristià, pot conduir al cim de la santedat.

En la sessió inaugural del X Aniversari del Centre d'Acol·lida per a Africans «Sant Pau» de Mataró

Testimoni de Burama Ndiaye

Amics, jo sóc Burama Ndiaye. Vaig néixer a Frankunda (Senegal) fa 28 anys. Allà tinc els meus pares i els meus 9 germans. Vaig estudiar a Ziguinchor (Caramance) fins als 13 anys, especialitat: electricitat i magnetisme. Després em vaig traslladar a la capital del meu país, Dakar, on ensenyava francès als nois. Fa dos anys vaig pujar a un avió que em traslladava a Lisboa, i després a Barcelona i Mataró, d'on tenia l'adreça d'alguns amics.

Durant el primer mes vivia en un pis del carrer Sant Cugat. M'oferien llet i em donaven de menjar. Jo sol vaig començar a passejar pels camps demanant feina. Després d'intentar-ho durant una setmana, per fi em van contractar per fer 11 hores en una jornada, al preu de 350 pessetes l'hora. Però l'amo ja em va dir que sols tenia treball per aquest dia. Després una altra vegada a buscar i buscar. I finalment vaig trobar feina en uns camps de Montornès per treballar durant tres setmanes. Però en acabar l'estiu, s'acabà la feina perquè no hi havia hivernacles. A l'hivern, fabricava carbó a la Roca del Vallès. Després del fred, es va acabar el carbó. Llavors algun dia tenia sort i podia ajudar a carregar mobles en un camió transportista. I quan no hi ha res més, pujava als pins a collir pinyes i guanyar-me el pa i per pagar l'habitatge.

A la meua família, li escric cartes i alguna vegada els truco per telèfon, però poques vegades perquè val moltíssim. Ella em truca més citant-me a casa d'un amic.

Jo vaig venir a Espanya per millorar la meua

vida i preparar el meu casament, però per ara no he pogut estalviar res. Em faig gran i el futur no està gens clar.

Jo domino el francès i volia aprendre l'espanyol i després el català. Però no tenia temps ni diners per anar a una acadèmia. Un amic de Mali, Lasanna, em va parlar d'aquest centre de l'església de Sant Pau on aprendria de nit, després del treball i de franc.

Fa un any i mig que assisteixo a la classe de la mestra Eufrasina, on hi som els més avançats perquè ja sabem llegir i escriure l'idioma francès. Continuo essent musulmà, tot i que el dur treball no em permet practicar el Ramadà. Això no hem deixat descansar ja que voldria complir amb allò que em van ensenyar els meus pares i no se si Allà em perdona.

Em va prou bé a la classe perquè aprenc molt. També agraeixo a l'escola el fet que aquí he conegut i em relaciono, no sols, amb altres companys de la meua raça mandinga, sinó que, he fet nous amics d'altres ètnies, negres i marroquins. M'agrada també la llet i les pastes que mengem cada nit, sobretot si està calenta. També la roba que m'han donat i les lliçons sobre malalties i altres coses importants que l'Ignasi m'ha ensenyat.

Tinc molts problemes: la manca de treball, de papers, com pagar l'habitatge, no puc enviar diners al meu país... però amb l'ajuda de Déu i dels amics d'aquest Centre d'Acol·lida desitjo tirar endavant.

guda la santedat per l'Església. Per això cal complir unes condicions molt diverses, entre les quals hi ha, sens dubte, el valor d'exemplaritat universal.

—**¿Quin atractiu té la vida de la Montse Grases en una societat com la nostra que fuig de tot el que significa dolor i patiment?**

—Difícilment serà feliç una societat que intenti viure sempre al marge del dolor perquè el dolor es creua contínuament en la nostra vida d'una manera o altra. És una gran paradoxa que va expressar molt bé el beat Josemaria Escrivá en el punt 217 del llibre *Camino*, en escriure: «Et vull feliç a la terra. —No ho seràs si no perds aquesta por al dolor. Perquè, mentre "caminem", en el dolor radica precisament la felicitat». La Montse va saber trobar aquest gran sentit cristià que té el dolor i, per això —i amb el seu dolor—, no va deixar mai d'estar alegre i va ser feliç. La seva alegria no era sorollosa, es manifestava, sobretot, en una gran serenitat i equilibri. Ningú no podrà pensar que la biografia de la Montse és una tragèdia. Ella mai no ho va pensar.

—**¿I quines característiques destacaria especialment de la seva vida?**

—Crec que fàcilment coincidiran molts en assenyalar quatre virtuts que destaquen en la vida de la Montse Grases: la senzillesa, l'alegria, la generositat i la



El nou cardenal de Barcelona explica la seva relació amb els joves

«Estimo els joves; aquest és el secret de la meua confiança en ells»

BARCELONA.—Ricard Maria Carles, des de la setmana passada nou cardenal de Barcelona, ha manifestat en repetides ocasions la seva predilecció pels joves. Ha arribat a dir que cada nit prega d'una manera especial per ells, i en saber el nomenament del Papa, va confessar que li agradaria formar part de la comissió cardenalícia dels laics per poder tenir cura dels joves.

Des que fa quatre anys va arribar a Barcelona, una de les seves cites puntuals ha estat l'Escola de Pregària amb joves a la Catedral, que ha impulsat des d'una renovada delegació de Pastoral Juvenil. Alhora, s'ha implicat personalment en altres actes com recessos amb joves o la celebració de la Jornada Mundial de la Joventut.

—**¿Què aporten els joves a l'Església?**

—Tot jove aporta a la comunitat creient adulta:

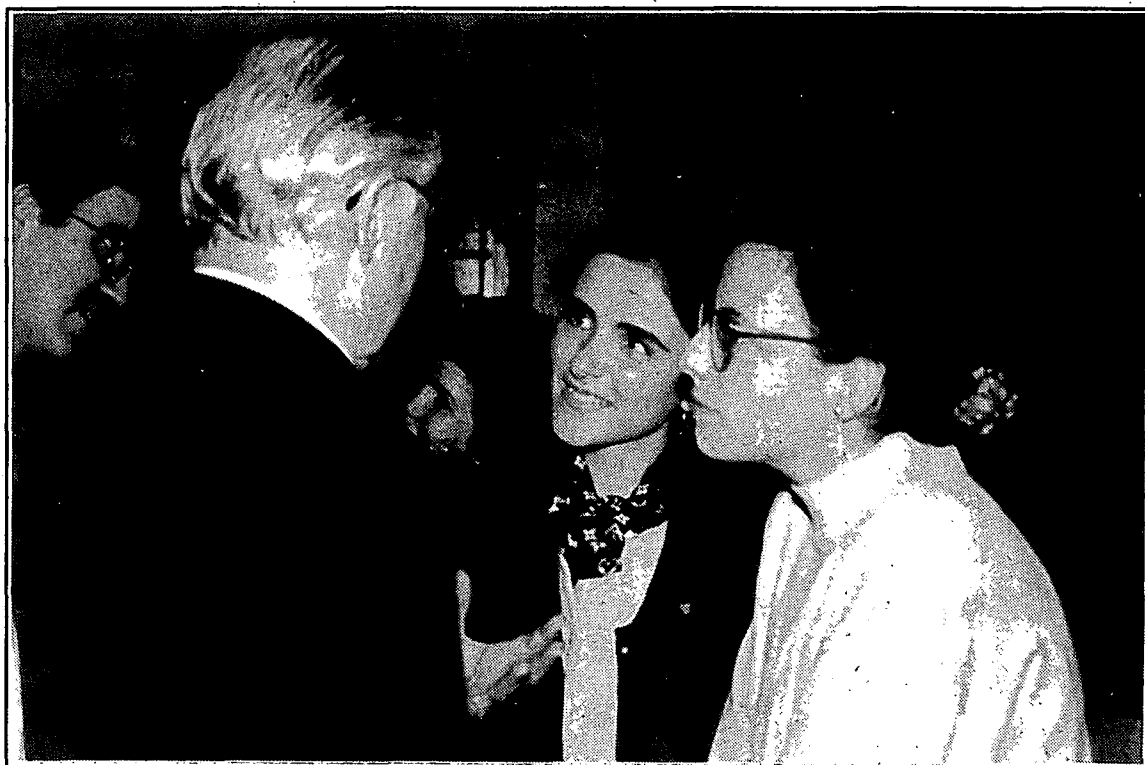
—El dinamisme propi de qui se sap protagonista del futur.

—El «primer amor», la frescor de qui ha descobert Jesucrist i el vol seguir posant en joc el que calgui arriscadament.

—L'inconformisme que necessitem com a comunitat per recomençar sempre processos de conversió que facin la nostra Església més com Déu la té pensada.

—Les ganes d'aprendre—això és ser deixebles—aquella saviesa fonda de la fe que dona sentit a la vida humana.

—La netedat de cor que és aliena als prejudicis, als recels, als dogmatismes d'un o altre signe, i l'obertura de l'Anunci de l'Evangeli. Aquesta netedat, en alguns que estan influenci-



Ricard M. Carles ha sabut apropar-se als joves i guanyar-se'ls

ats per l'ambient moral, està barrejada per la manca de domini de si mateix.

—**¿El jove veu futur per a ell dins l'Església? ¿Pensa que, com a adult, la comunitat cristiana és un espai on podrà realitzar-se i donar-se? ¿Per què sols segueix un 20% dels joves confirmats?**

—El jove sempre veu futur on troba amor, comprensió, treball desinteressat pels altres, ideal que il·lumina el camí. Gràcies a Déu, hi ha molts joves que troben això en la nostra Església, en aquells espais eclesials que transparenten amor al Senyor, contagi d'actituds evangèliques i donació als altres. Són molts els joves que troben aquells mestres de la vida que els ajuden a créixer humanament i espiritualment.

Tant de bo que cada dia si-

guin més aquests espais acollidors, aquells grups de vida autèntica que convoquen els joves i els conviden a seguir el camí que ens fa més feliços. La nostra Església té el repte sempre urgent d'anar a buscar totes aquelles ovelles sense pastor per les quals Jesús va donar la seva vida i ens ensenyà a imitar-lo.

—**L'Arquebisbe atreu els joves: ¿què diu? ¿què fa? Els joves necessiten models dins l'Església. ¿Què esperen dels adults?**

—Estimo els joves. Aquest és el gran secret de la meua confiança en ells i del fet que jo també em trobi bé enmig d'ells.

No se ben bé què faig o què dic quan estic amb ells. El que sí sé és que provoquen en mi que els obri el cor o els parli amb sinceritat de la figura de Jesucrist, de l'amor a Ell i del que penso que és la voluntat de Déu sobre el nostre món i sobre ells mateixos.

Veig que sempre connecto amb ells des de la sinceritat, els sentiments compartits, l'alegria de la fe, l'amor a Jesucrist, i l'amor i l'interès pels més febles del nostre món.

Per la seva banda, els joves m'ensenyen a escoltar els batecs més amagats de la nostra societat, aquells que apunten al demà i que són germen de futur.

Adults i joves ens necessitem. Sense idealitzar-nos ni uns ni altres. L'estimació obre les portes, encara que siguin les generacionals...

—**Els joves canvien. Es diu que actualment la secularització de la societat i, sobretot, de la universitat allunya els joves de l'interès per la religió. ¿Com veu vostè aquest canvi?**

«El jove sempre veu futur on troba amor, comprensió, treball i ideal»

«Veig els joves d'ara amb fam i set de santedat»

«Evangelitzar té tantes possibilitats, que és insuficient limitar-nos al que fem ara»

—Déu, que estima el nostre món més que nosaltres mateixos, ens dona a cada moment aquelles circumstàncies que, lligades des del seu gran amor, no són altra cosa que oportunitats evangelitzadores renovades. És així com llegeixo la secularització de la nostra societat. D'una banda, les persones continuen necessitant la transcendència—cosa que es reflecteix, per exemple, en el fenomen de les sectes—i, d'altra banda, és una

crida forta de Déu a una nova evangelització.

El resultat dependrà, en bona part, de si nosaltres, els creients, claudiquem cap a un secularisme, o bé si busquem la manera nova de proclamar als quatre vents el mateix anunci joios i salvador de sempre. No ens lamentem del moment en què vivim, perquè és el que Déu ha escollit providencialment per a tots nosaltres.

Personalment, veig en els joves d'ara una fam i una set no sols de justícia humana, sinó també de la justícia/santedat que Déu instaura en el cor de les persones quan s'obren a Ell. Veig també un interès creixent per les coses de Déu, com si els que viuen al seu entorn no omplís aquell desig profund que sols la vida en Déu i amb Ell ofereix als qui el reben. El «referent» bàsic—Déu, de qui venim i al qual ens dirigim—difícilment s'esborra del cor de les persones.

També veig que els joves tenen una sensibilitat més gran per l'estètica, per la poesia, per la gent que pateix, tot i que, de vegades, aquesta sensibilitat no sigui coherent amb la vida que porten.

La salvació, la creació, les experiències espirituals, el compromís amb els pobres, no són algunes de les orientacions pastorals que guien les accions de moltes de les nostres parròquies i moviments?

—**¿Quin és el projecte de la diòcesi de Barcelona per a les Universitats?**

—Atrevir-nos a ser testimonis de Jesucrist des de la comunió de tots els qui creiem en Ell, i no des de la capelleta que exclou els creients que no pensen com jo.

Evangelitzar, en qualsevol cas, té tantes possibilitats que és insuficient limitar-nos al que fem ara. Volem augmentar—també en locals, que ja els necessitem més grans—les possibilitats del Centre Cristià d'Universitaris, del Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians, i dels Serveis d'Assistència i Formació Religiosa, i avançar per altres camins que ja són oberts.

Caldria sentir-nos sempre enviats i urgits a arribar a tots els universitaris, a totes les universitats.



**CASA
GAY**

Servei de lloguer per
a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristalleria, vaixel·la, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

Jordi Pujol visita el CCU

BARCELONA.— El president de la Generalitat, Jordi Pujol, va visitar dimecres passat, per primera vegada, els locals del Centre Cristià dels Universitaris —CCU— a Barcelona per poder mantenir un intercanvi d'opinions amb 40 joves que tenen responsabilitats al centre que enguany celebra els 15 anys.

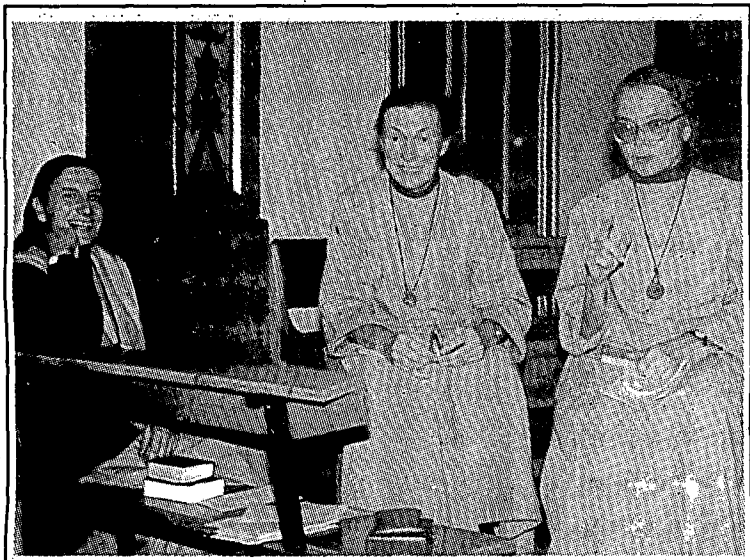
El tema es basava en un text del president sobre la situació dels joves a la societat. Així i tot, el col·loqui espontani per ambdues bandes es va referir, primordialment, a les expectatives de futur.

Els joves van manifestar el desig que la societat venidora no renunciï a la utopia, ni al patrimoni que representen els valors que cal transmetre. Alhora, van expressar la voluntat de poder oferir i explicitar la fe cristiana com una riquesa per al país, i no com una vergonya.

Pujol va compartir les seves experiències, va explicar dificultats i va posar notes de realisme. Al final de les gairebé tres hores de tertúlia, el president de la Generalitat va manifestar el desig de repetir l'experiència, la qual cosa ha suscitat en els responsables del CCU una gran satisfacció pel caire obert que ha tingut aquest esdeveniment.

■ G.F.

Les Germanetes de l'Anyell organitzen una escola de la Paraula



Germanetes de l'Anyell durant l'experiència de la Paraula

BARCELONA.— La comunitat dominica de les Germanetes de l'Anyell ha endegat de forma experimental la primera escola de la Paraula per a joves. Aquesta experiència, que està emmarcada per la litúrgia de la pregària de vespres, pretén introduir en la Paraula de Déu a partir d'una vivència personal, i descobrir com la Bíblia parla de Déu, de Jesús, de l'home i de la conversió.

El mètode consisteix en la lectura reposada de l'evangeli del diumenge, i un compartir a partir de l'experiència de cadascú, i de normes bàsiques de l'estudi bíblic.

Per ara, aquestes vespres amb experiència de la Paraula es faran cada quinze dies a l'església de la Mercè. La propera trobada tindrà lloc el divendres 11 de novembre a les nou del vespre, i es meditarà el passatge de Marc 13, del verset 24 al 32.

■ Guillem Farré



La trobada entre l'arquebisbe i el rector de la UAB ha esvaït la fredor d'altres èpoques

Primera trobada entre l'arquebisbe de Barcelona i el rector de la UAB

Ricard M. Carles inaugura el curs a l'Autònoma amb una missa

CERDANYOLA DEL VAL·LÈS.— Per primera vegada a la història, el rector de la Universitat Autònoma de Barcelona, UAB, i l'arquebisbe de Barcelona s'han trobat de manera oficial i expressa. Dijous passat, el doctor Carles Solà i el cardenal electe Ricard M. Carles, van tenir l'oportunitat de conèixer-se personalment, descobrir que els dos són valencians, i parlar una estona abans de l'eucaristia d'inici de curs de la Universitat.

Després, l'arquebisbe comentava que havia vist el rector «molt disposat a ajudar i a col·laborar». El doctor Solà per altra banda, va comentar que «amb aquest primer encontre —que ha estat de gran cordialitat i esperó que pugui continuar així— s'acaben d'establir les relacions entre la UAB i l'arquebisbat».

L'artífex d'aquest esdeveniment ha estat el Servei d'Assistència i Formació Religiosa, SAFOR, de la Universitat, que, juntament amb Mn. Josep Àngel Saiz com a coordinador des de fa dos anys, ha anat assolint una entitat cada vegada més activa en el campus de Bellaterra —per exemple amb la missa i la pregària setmanals des del curs passat.

Normalització religiosa

Aquesta presència d'Església a l'Autònoma és especialment significativa per la a històrica entitat laica de la UAB. En aquest sentit, la delegada de pastoral universitària, Llum Delàs, ha declarat que la trobada entrà els caps del bisbat i de la universi-

tat, i la primera missa d'inici de curs presidida pel cardenal electe, signifiquen «la normalització entrà els representants del món cultural i de l'Església, que també té un patrimoni cultural».

En la mateixa línia, Saiz va dir que «després d'un temps, d'un ensenyament i una realitat religiosa imposada, i una època posterior de rebuig, ara les aigües tornen al seu lloc. És com una normalització del fet religiós dins de la Universitat».

Per la seva banda, el rector de la UAB va declarar que «el SAFOR dona un servei a les inquietuds d'un grup important d'universitaris en les seves necessitats o interessos religiosos». «La meua intenció», afirmà el doctor Solà, «és poder ajudar en el que pugui, tal com faig amb els altres grups que treba-

llen amb la Universitat».

Això, per al coordinador del SAFOR, «és un recolzament seriós per oblidar possibles complexos, sortir de les catacombes, i perdre l'esperit de falsa humilitat d'anar demanant perdó per totes les coses que com a Església catòlica o Servei religiós calgui de fer».

Després de l'eucaristia, que es va celebrar a la parròquia del Roser de Cerdanyola —tocant al campus de la UAB— amb l'església plena d'estudiants, professors i personal de servei i administració, Ricard M. Carles va sortir amb una sensació «molt positiva» per la resposta donada, i es va mostrar convençut que «es pot fer molta feina, aquí, a l'Autònoma».

■ Guillem Farré



MARGARITA COMELLAS

SENTIR-HI BÉ

La pèrdua auditiva que ens preocupa en molts casos pot solucionar-se. Només li cal un audífon adequat sense distorsions ni sorolls addicionals.

A Margarita Comellas:

Trobarà assessorament abans de l'adaptació del seu audífon i tindrà un control posterior. Ara ja no es un sacrifici econòmic ni estètic

Gaudeixi del proper Nadal millorant la seva audició. Estudi gratuït de l'adaptació.

Rosselló, 51 ent. 4.
T. 419 41 78 - 08029 Barcelona
metro línia V, Entença

10% DTE.



Els elements que componen el cosmos

*Que en són de variades, Senyor,
les vostres obres, i totes les beu
fetes amb saviesa. La terra és
plena de les vostres criatures.*

(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau



Avui toca explicar una història sorprenentment semblant a la de la setmana passada: la troballa del níquel. Aquest metall,

com el cobalt, també fou descobert per un suec, i també a partir d'un mineral que els minaires pensaven que era de coure i el consideraven endimoniat perquè no sabien com treure-l'en. I això va passar quan només feia 16 anys que s'havia aïllat el cobalt. La història és aquesta:

mineralogia. Va cursar la carrera d'enginyer de mines i va arribar a cap dels enginyers del districte.

Com a bon deixeble de Brandt es va interessar pels minerals de composició desconeguda. Concretament el 1751 va voler resoldre el problema d'un què, com el que va fer famós el seu professor, semblava ser de coure, però que no ho devia ser, ja que no s'havia trobat la manera de descompondre'l. Els minaires alemanys ja li havien posat un nom: «kupfer-Nickel», o coure de Nickel, entenent per aquest nom propi el diable o un esperit dolent (sembla que aquesta designació venia de «Nick alt», el vell Nick, però altres diuen que aquest nom del mal esperit procedia de Nicolaus, aplicat al diable no sabem per quin motiu). O sigui que «kupfer-Nickel» sonava a «coure endimoniat», i per tant coure fals. I és que es trobava barrejat amb

fan servir l'espectroscopia, més segura i eficaç, però la idea del nostre suec era bona i molt útil per a una anàlisi ràpida.

¿Com identificar el metall que probablement contenia aquell mineral? Cronstedt va separar-lo i n'aconseguí uns cristalls verdosos. Posats al gresol ben barrejats amb carbó n'aïllà un metall blanquinós. No era ni plata, ni cobalt, ni ferro. Fent-hi provatures el nostre home va observar que era atret per un imant, encara que no amb tanta força com el ferro. Va decidir que seria un metall nou i el batejà amb el nom de «Nickel» (=níquel, en català i en castellà). Però no tothom hi estigué d'acord. Hi hagué qui afirmà que allò havia de ser una barreja o aliatge de dos metalls. Fins al cap de vint anys no es va donar la raó al mineralogista suec; però ell ja havia mort.

Cronstedt va publicar el 1758 un tractat de mineralogia, que va ser un dels més importants del segle XVIII, per no dir el més important. Hi classificava els metalls per la seva estructura química, no ja per les seves propietats físiques com havia fet G. Agricola. Aquest tractat de seguida va ser traduït a l'alemany, al francès i a l'anglès. Cronstedt va morir a Estocolm abans que Brandt. Tenia només 43 anys.

monedes de cupro-níquel. Després aliat amb altres metalls va començar a tenir èxit.

La indústria del níquel es va inaugurar pròpiament a Nova Caledònia, una illa de possessió francesa d'Oceania, perduda en l'immens Pacífic. Era l'any 1870: el francès Jules Garnier (1839-1908) va descobrir-hi un jaciment molt important de níquel: un mineral que, en honor del descobridor, s'ha anomenat «garnierita». D'aquí va arrencar l'aprofitament en gran escala. A més del niquelatge o niquelat (que va substituir el cobalt que resultava més car) que va estendre's a una colla d'objectes metàl·lics, van anar sortint una multitud d'aliatges que han resultat pràcticament insubstituïbles. Sobretot amb el ferro: L'«Invar», amb el 36% de níquel és pràcticament insensible als canvis de temperatura; la «platinita», que en conté un 46% és un acer especial que té un coeficient de dilatació igual al del platí i el del vidre, i el fa molt adequat per a les làmpades incandescentes; l'acer inoxidable, amb 2% de níquel i 15% de crom, que serveix per tantíssims usos... També són molt usats els aliats amb el crom i amb el coure. El níquel és el més dur dels metalls usals i molt resistent als agents corrosius.

Per això encara que no tingui la noblesa que té el cobalt, el consum que se'n fa és molt superior. Ja s'acosta a les 700.000 tones anuals. El primer productor és el Canadà (el districte de Sudbury), el segon és Rússia i el tercer és Nova Caledònia, que amb tot i ser una petita illa i havent estat explotat el seu jaciment durant més d'un segle, encara conserva una fabulosa riquesa d'aquest metall.

Francesc Nicolau és Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

21. Axel F. Cronstedt i el níquel

Un fill de militar que es fa mineralogista

Axel Fredrek Cronstedt (1722-1765) va néixer a Ströpsa (Södermanland, Suècia). El seu pare era un oficial d'alta graduació de l'exèrcit, cosa que va fer que el fill pogués tenir una bona educació, però no va voler seguir la carrera militar que era el que desitjava el seu progenitor. Ell tenia una altra dèria: dedicar-se a les ciències de la naturalesa. Va rebre lliçons de G. Brandt, el descobridor del cobalt, i es va interessar sobretot per la mineria i la

mineral de coure i en tenia tot l'aspecte, però a l'hora de voler-ne extreure no donava coure, sinó que, al revés, enredava el coure que s'obtenia dels seus veïns, com si el dimoni s'hi hagués ficat.

Ara bé, encara que les característiques el feien molt semblant al que setze anys abans havia investigat Brandt no era pas de cobalt perquè no donava el to blau de la perla de bòrax. Precisament l'anàlisi dels minerals amb el bufador per identificar-hi els metalls el va instaurar el mateix Cronstedt. Aquest mètode s'ha fet servir més de dos segles. Ara tots els bons laboratoris ja

Utilització del níquel

La descoberta del níquel va ser interessant, però, també en aquest cas com va passar amb el cobalt, de moment no se li trobà cap utilitat. I pitjor encara quan es va veure que era trencadís. De fet, només ho és quan conté impureses; quan és pur és ben tenaç, però aleshores no era fàcil obtenir-lo pur.

Però a mitjan segle passat ja se li va trobar una aplicació: per a fabricar monedes. Aliat amb el coure es van fer les

Catalunya
Cristiana

Pulgarí 5-7
08014 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 16 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça

Població D.P. Província Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària

(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència

Adreça

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat

Oficina

DC

Compte

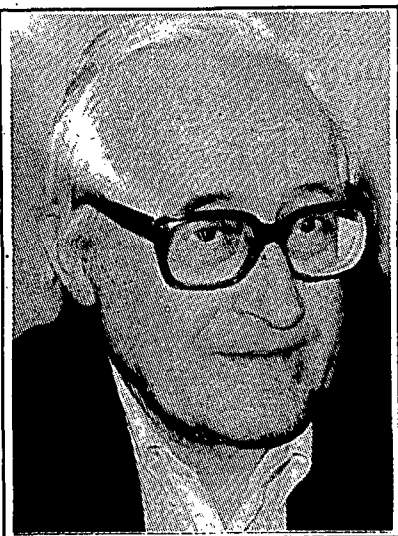
Data

Signatura del titular del compte/líbreta



Ignasi Riera, en l'homenatge al jesuïta que va morir aquest estiu

«García Nieto va integrar els marginats en el centre del seu cor»



Joan García Nieto

«Se sentia marxista i entenia el marxisme com l'actitud de Jesús, com l'eix de la concepció de l'Església dels pobres». Amb aquestes paraules Ignasi Riera, escriptor i diputat al Parlament per «Iniciativa per Catalunya», es va referir a la personalitat de Joan N. García Nieto, jesuïta, que morí el passat 23 de juliol d'un infart.

L'acte acadèmic en homenatge a García Nieto, organitzat per Cristianisme i Justícia i la Fundació Lluís Espinal, se celebrà al col·legi de Casp dels jesuïtes de Barcelona. Ignasi Salvat, president de la Fundació Lluís Espinal, destacà la vessant de García Nieto com a co-fundador de Cristianisme

i Justícia en el seu interès per «fer entendre el valor de la justícia en el món actual com quelcom que neix de la fe cristiana».

Ignasi Riera fou l'encarregat de fer un breu retrat de Joan García Nieto. Després de recordar el seu pas pels moviments d'acció catòlica obrera i la creació, juntament amb Alfons Comín, de l'Institut d'Estudis Laborals, Riera va posar l'accent en la decisió de García Nieto d'anar a viure a Cornellà quan aquells amb els quals i per als quals treballava li ho varen demanar.

Per a Riera, García Nieto «amb el temps va arribar a integrar els pobres, els marginats en el centre del seu cor i de la seva agenda, compaginant sempre aquesta agenda tan atapeïda amb la necessitat de meditar. «Vivia a fons el seu món interior —va dir— base de la seva energia profètica».

El professor Eduardo Rojo, catedràtic i degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Girona i cap de l'àrea social de

Cristianisme i Justícia, va esbossar algunes de les línies del pensament de García Nieto sobre el sindicalisme, tals com els canvis en la composició i organització de la classe obrera, i l'aposta del sindicalisme per un nou model de creixement i de treball diferent.

Concretament, pel que fa als problemes actuals del món del treball, García Nieto assenyalava com a fonamentals l'atur, els canvis tecnològics, la reducció del temps de treball i la redistribució de la riquesa, entre d'altres.

«Un home de frontera», aquesta fou la definició aportada per Josep Rambla, director de l'Escola Ignasiana d'Espiritualitat. Rambla féu un recorregut per les diverses etapes de la vida de García Nieto, des de la seva entrada als jesuïtes, passant per la relació amb els moviments d'acció catòlica, la seva militància sindical a CC.OO, i política al PSUC.

Rambla enumerà els trets que, segons ell, caracteritzen l'«home de frontera»: el descentrament de si mateix, la sensibilitat per a percebre el dolor aliè, l'estimació a tothom sense eludir tensions i conflictes. En definitiva, va dir Rambla citant el propi García Nieto, una persona que «proposa sense embuts la caritat evangèlica com a element inspirador i impulsor de la lluita per la justícia i per vèncer la pobresa».

Pel que fa a la seva visió eclesial, segons Rambla, García Nieto entenia que «l'Església era Jesús i Jesús eren els pobres». Per això la concebia com una comunitat fraterna i espiritual. Com va dir García Nieto en una ocasió, «l'Esperit ens porta a descobrir més clarament que avui la santedat no és possible sense un compromís amb la justícia, sense una solidaritat amb els pobres i oprimits».

■ G.I.E.C.

En record de Pau López Castellote

Un humanista i un gran pedagog

Era un home de petita talla física, però ho compensava en magnanimitat d'esperit. Ens ha deixat un humanista i un gran pedagog, Pau López Castellote. Era delegat per a la Família de l'arquebisbat de Barcelona. Fou una persona entregada i discreta, d'una gran capacitat de treball i una trajectòria professional i humana brillant.

Havia dirigit diversos centres educatius, particularment l'Escola Pia de Nostra Senyora, va escriure molts articles a la premsa i a revistes especialitzades en educació, va intervenir en programes de ràdio i televisió sobre programes educatius, i va publicar diversos llibres, entre els quals *Abir, avui, demà. Reflexions sobre la dimensió ambiental de l'home*, *La família, escola de la família* o *Els cristians i l'educació dels fills*, així com nombrosos textos dedicats als educadors. Hom el considera un «mestre de mestres». Tenia cinc fills. Fou secretari general del SIESC (Secretariat Internacional des Enseignants Secondaires Catholiques) i va formar part de la Subcomissió de la Família de la Conferència Episcopal Espanyola.

Va néixer en el barri barceloní del Clot, fill d'una família immigrant. El seu pare i els amics de la família eren en la seva majoria obrers que treballaven en les fonderies de l'entorn de la casa. És casualitat, però la casa on va néixer i va passar la seva infantesa era situada a l'encreuament dels carrers Mallorca i Biscaia, al costat d'una foneria on fa pocs dies van aparèixer sis projectils de la Guerra Civil.

De la seva trajectòria relacionada amb institucions catòliques

hom podria pensar que la seva vida es va moure sempre en aquest marc. Ben lluny de la realitat. De molt petit va viure en ambients sindicalistes propers a la CNT, hostils a l'Església. Només unes setmanes enrera m'explicava com, en els primers dies de la guerra, havia anat amb altres nens i adults fins a les Saleses, al passeig de Sant Joan, a veure les mòbies que havien estat exhumades. I que, essent només uns nens petits, feien gala d'antifeixisme.

Fou orfe de la guerra. Evacuà primer de Barcelona pels bombardeigs a una casa del Vallès i després, de forma precipitada i amb la seva germana i altres nens, en uns camions descoberts cap a França en els primers dies de febrer del 1939. Serien moments de gran sofriment, malgrat que els infants no eren conscients de la magnitud de la tragèdia. Fou enviat al Nord de França, molt a prop de Lille i tornaria a Barcelona durant la postguerra.

La primera formació catòlica li arribaria a López Castellote no de persones, centres o organismes catòlics, sinó d'un matrimoni estranger protestant. Més tard, per ser orfe, un sacerdot jesuïta se'n va fer càrrec —en fou un veritable pare—, i, ja fent el batxillerat, va rebre formació catòlica.

La seva major participació pública abans de ser delegat episcopal —i sempre en el món de l'ensenyament— es va produir durant els anys de la transició política. Al costat de Maria Rubies, Joan Triadú i altres defensaren un model d'ensenyament on era element clau el dret dels pares a poder escollir centres d'ensenyament d'acord amb les seves con-

viccions. No eren moments fàcils. Els carrers s'omplien de manifestants i crits demanant «Escola pública, laica i gratuïta», i s'estigmatitzava tot aquell que tenia la gosadia de posar en dubte algun d'aquells axiomes. Que per ser-ho, sembla, havien de ser acceptats per principi.

L'escola neutra no existeix

De l'humanisme de López Castellote en destacaria un aspecte fonamental: el seu sentit comú. Gosava dir en aquells anys que «l'escola neutra no existeix». Això avui ens sembla elemental. Tota formulació educativa té una o altra orientació. Però sobtava i topava amb les modes imperants.

En els darrers mesos, abans que la malaltia fes els darrers estralls i impedís una actuació més intensa, Pau López Castellote tenia la il·lusió de ser un fidel delegat de l'arquebisbe. No es cansava de dir que transmetia la doctrina de l'Església, que era fidel al Papa i al seu arquebisbe.

Darrerament tenia unes obsessions, si aquesta paraula pot aplicar-se a una persona que té sentit transcendent i, fins i tot, pregonament equilibrada com era ell. Era la presència dels catòlics en el món cultural i en els mitjans de comunicació. En algunes converses em deia que tenia molt d'interès en promoure-ho. Una altra reflexió habitual era la de la llibertat. Era defensor de la llibertat sense esclatxes, però, amb una insistència no absent d'energia deia que no és pas el mateix «llibertat» que «llibertats». Repetia que en la nostra societat, plena de llibertats, són moltes les per-

sones que creuen ser lliures i que són esclavitzats, sotmesos, per un gran nombre de subtils controls derivats de les pròpies debilitats i insuficiències. I, a l'inrevés, a la manca de llibertats exteriors pot oposar-se un autèntic creixement de la llibertat, que és essencialment interior. Més encara, la manca de llibertat exterior pot impulsar en algunes ocasions aquesta conquesta de la llibertat interior.

La malaltia ha fet breu el seu pas per la delegació per a la Família de l'arquebisbat. No ha mancat, però, la defensa valent de la família i del matrimoni. No s'ha fet enrera i ha recordat que la família es fonamenta en el compromís «lliure, públic i definitiu» —són les seves pròpies paraules— d'un home i una dona. Fou també el creador de la revista *Família viva*, tot i que aquesta

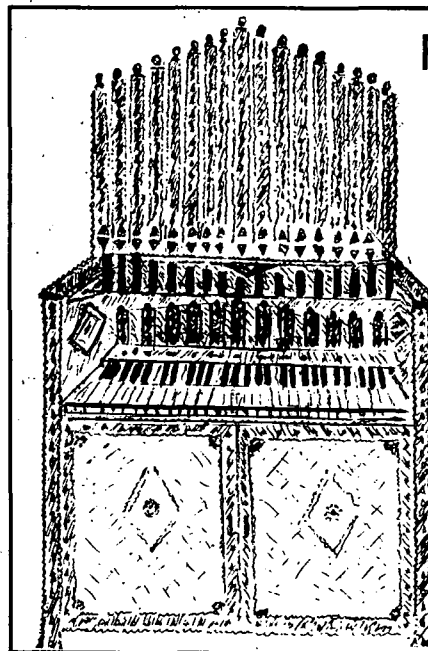
només va poder ser present a les esglésies de l'arxidiòcesi de Barcelona.

Pau López Castellote era un home entregat, que mai no demanava res per a si mateix. La seva donació als altres ha arribat al límit en els dies previs a la seva mort. Pot ser només un detall, però, és significatiu: en una carta dirigida a la seva esposa i els seus fills els deia que donava el seu cos per la recerca científica.

Durant l'Any de la Família he tingut ocasió de mantenir contactes sovintejats amb Pau López Castellote. Sempre és dolorosa la mort, però, fins i tot, morir en l'Any de la Família aportaria una petita joia a en Pau.

■ Daniel Arasa

és president del Grup d'Entitats Catalanes (GEC) de l'Any Internacional de la Família



FALS ORGUE DE TUBS

Moble per col·locar
Orgue electrònic i
amplificador, tot
guardat amb clau.
Esculいた a mà i
amb 80 flautes
d'ornament
Mida del moble per
orgue de 5
octaves= 180 cm
alt x 100 ample i 60
de fons.
Interessats truqueu
al 49 03 48 de
Girona



S'inicia un canvi en la política de col·laboració amb el sud

Una seixantena d'entitats, entre les quals es comptava la Federació Catalana d'ONGs, el Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament, Justícia i Pau, Entrepobles, SETEM, Comitè Oscar Romero, JOC-JOBAC, Veterinaris sense Fronteres, Pallasos sense Fronteres, Internón, Medicus Mundi i Ajuda en Acció, van convocar del 24 al 30 d'octubre «Una setmana pel 0'7%» en la mateixa línia que altres crides que es van realitzar a la resta de l'Estat espanyol (com l'acampada davant la Cibeles a Madrid on hi va haver més de dues-centes tendes plantades) i que demanaven al Govern central i a les Administracions locals que acomplissin el compromís de destinar el 0'7% del Producte Interior Brut (PIB) per al desenvolupament del Tercer Món.

Aquesta setmana estava orientada a demanar per als pressupostos del 1995 que, com a pas immediatament anterior a assolir l'objectiu del 0'7%, el Govern central destinés el 0'5% del PIB a aquest ajut i millorés, de manera substancial, la qualitat i transparència d'aquest tipus de donacions. També, que la Generalitat augmentés cada any la seva partida d'ajut al desenvolupament del Tercer Món, fins a arribar abans del final d'aquesta legislatura al 0'7% dels seus ingressos propis. Aquestes propostes van ser signades per més de 120.000 persones a Catalunya i 550.000 a tot l'Estat.

Per aquest motiu, del dilluns 24 al divendres 28 d'octubre a partir de les 19 hores es feren concentracions a la Plaça Sant Jaume i també s'organitzà un cap de setmana especial a la Universitat de Barcelona. Entre els actes duts a terme destacà l'actuació de grups autòctons del Tercer Món com Akwaba, Rah-mon Roma (Costa d'Ivori) o Alexis Hechevarría (trobador cubà), les taules rodones que van

Espanya destinarà el 0,5 per cent del PIB al Tercer Món el 1995

BARCELONA.— Finalment, el Govern de l'Estat espanyol ha decidit que l'any 1995 destinarà el 0'5% del Producte Interior Brut (PIB) a projectes de col·laboració per al desenvolupament dels països del Tercer Món. És una bona notícia que aquesta postura de l'Administració coincideixi amb les reivindicacions que diverses entitats i col·lectius no governamentals han estat realitzant en els darrers mesos, i que a la ciutat comtal es van concretar en una setmana pel 0'7%.

debatre temes com: Fòrum alternatiu al Fons Monetari Internacional i al Banc Mundial, ¿Cooperació o assistencialisme? i l'explicació de la Campanya pel 0'7%, i la participació de Pallasos sense Fronteres. El diumenge a les 13 hores es realitzà una manifestació que sortí de la Plaça Universitat i desembocà a la plaça Sant Jaume, en la qual participaren més de mil persones. Al mateix temps, i de forma voluntària, es podia participar, en el mateix recinte dels actes previstos, en un dejuni col·lectiu de 48 hores.

Un canvi radical en les relacions Sud-Nord

Joan Gomis, president de la Federació Catalana d'ONGD i president de Justícia i Pau de Barcelona, ha afirmat que «les enormes diferències amb el Sud són el problema prioritari del món d'avui i cal enfrontar-lo amb decisió i constància. O bé camina cap a un canvi radical o bé continua enfonsant-se en l'abisme obert per la injustícia i la insolidaritat».

«El fet que més de 120.000 persones hagin signat les propostes a Catalunya, significa que entre nosaltres creix la consciència que és indispensable una acció urgent per

solventar aquests problemes. Els catalans, conjuntament amb els ajuntaments, destinen 2.500 milions de pessetes al Tercer Món. I es tracta no solament d'augmentar aquesta xifra, sinó, sobretot, la seva qualitat.» —I afegí:— «Pel que fa als cristians, penso que l'exigència de fraternitat està en el cor de l'Evangeli. Aquesta ens ha de moure veritablement en tota mena d'accions per aconseguir la justícia en la relació entre els pobles. En aquest tipus d'accions els cristians tenim un paper destacat que no podem eludir.»

Un compromís de l'ahir per al demà

El febrer de 1992 els partits parlamentaris de Catalunya van signar un document pel qual es comprometien a destinar el 0'7% dels ingressos propis en ajuts per al desenvolupament dels països del Tercer Món. Tanmateix, en els pressupostos de 1994 la Generalitat va destinar 280 milions de pessetes en concepte de suport als estats menys desenvolupats, quan el 0'7% significaria una xifra de 1.900 milions de pessetes.

Si comparem l'Administració Autònoma Catalana amb altres de l'Estat espanyol que destinen fons per al desenvolupament del Tercer Món, veurem que la nostra està situada després del Govern basc, que hi destina 1.000 milions de pessetes; la Comunitat Autònoma de Madrid, amb 800 milions de pessetes, i Galícia que hi aporta 400 milions de pessetes igual que Navarra.

D'altra banda, només els ajuntaments d'Arbúcies i de l'Atmetlla del Vallès destinen el 0'7% del pressupost a l'ajut del Tercer Món, aquest últim, fins i tot, hi reserva el 0'9%

■ Núria Oriol i Palarea

Calendari

1995

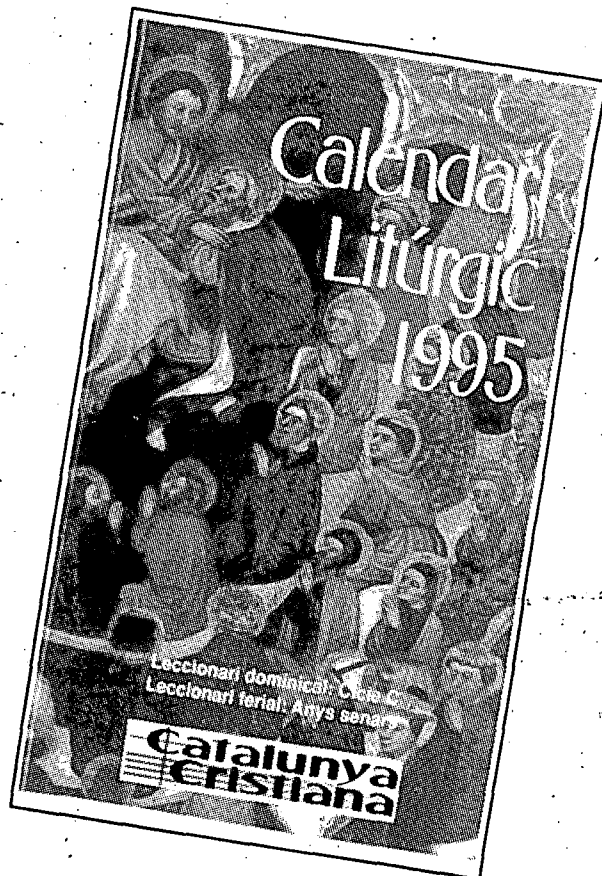


Catalunya
Cristiana

us fa a mans, com cada any, per al

1995

- Calendari (mural)
- Calendari litúrgic



«Cal pregar sempre i no defallir», ens ha dit el Senyor (Lc 18,1). L'any de gràcia de 1885 és una part petiíssima d'aquell sempre... Important per a nosaltres que ens disposem a viure'l esperançadament. Catalunya Cristiana, en oferir-vos aquest Calendari, vol animar-vos a no defallir en la pregària. Voldríem que aquest Calendari Litúrgic us servís, aquest any, per a estimular especialment la Litúrgia de les Hores.»

(de la presentació del bisbe Joan Carrera i Planas, president per delegació de la Fundació Catalunya Cristiana)

Encomanen-los i adquiriu-los a temps, abans no s'exhaureixin!



Són una publicació dels
AMICS DE «CATALUNYA CRISTIANA»
Pl. Urquinaona 11, 3r, 3a A 08010 Barcelona
Tel. (93) 301 37 18 - Fax 302 32 64

Pla per prevenir l'addició dels joves lleidatans a les sectes

El departament de Serveis Personals de l'Ajuntament de Lleida posarà en marxa en les properes setmanes un pla per prevenir la possible addició dels joves de la ciutat a les sectes.

Segons la responsable d'aquest departament, la regidora Pilar Nadal, «no tenim coneixement que cap noi de la ciutat hagi estat sotmès a aquesta mena d'addicció, però precisament per això la prevenció és bàsica».

Encara no s'ha especificat el pla d'actuació que es durà a terme. Nadal indicà que «determinats grups destructius s'aprofiten dels joves per a les seves pròpies finalitats anul·lant-los psíquicament i això pot arribar a ser realment perillós tal com ho demostren els suïcidis col·lectius recents a Suïssa i en altres punts del món».

Les mateixes fonts assenyalaren que «el nostre objectiu fonamental és ajudar els joves perquè siguin crítics i madurs».

El programa es durà a terme en associacions veïnals, centres de joves i amb conferències en col·legis de la ciutat de la mateixa manera que ja es fa amb tot el que està relacionat amb la prevenció de les drogues.

■ C.L.L.

Manual de català i àrab per als immigrants

El Departament de Cultura de la Generalitat ha publicat un manual de lèxic bàsic de català i àrab destinat als immigrants que viuen a Catalunya.

Segons va informar en la presentació del llibre el director de Política Lingüística, Miquel Renu, «l'objectiu de la publicació és facilitar a través de la llengua, l'adaptació dels estrangers que vénen a viure a Catalunya».

El llibre, format per 2.200 entrades recollides en 150 pàgines, ha estat elaborat per l'arabista Pere Balaña.

Per a l'autor, l'obra és «el primer pas d'un projecte futur de crear un complet diccionari de les dues llengües».

El caràcter divulgatiu de l'exemplar també ha estat destacat pel responsable de la comissió d'immigració del Departament de Benestar Social, Víctor Bayarri, el qual ha afirmat que «el manual pretén fer més fàcil el primer contacte als immigrants».

La publicació de l'obra està inclosa en el Pla Interdepartamental d'Immigració de la Generalitat, adreçat sobretot als immigrants estrangers residents a Catalunya, dels quals un 8 per cent procedeixen dels països del Magrib.

■ R.A.

El Tribunal Europeu de Drets Humans confirma la confiscació a Àustria d'una pel·lícula injuriosa contra el cristianisme

Una democràcia pot prohibir insults a la religió

El Tribunal Europeu de Drets Humans ha declarat que una democràcia pot prohibir expressions públiques insultants contra la religió. En aprovar, la confiscació a Àustria d'una pel·lícula que conté greus ofenses al cristianisme, els jutges d'Estrasburg estableixen que «es pot considerar necessari, en algunes societats democràtiques, punir o impedir atacs injuriosos contra coses que són objecte de veneració religiosa».

La pel·lícula en qüestió és *Das Liebeskonzil* («El concili de l'amor»), realitzada el 1981 per Werner Schroeter. Es basa en l'obra teatral del mateix títol publicada el 1894 per Oskar Panizza. L'any següent, un tribunal de Munic va prohibir la peça i condemnà l'autor. En realitat, el fim d'Schroeter només aporta una reconstrucció cinematogràfica del procés a Panizza, en les escenes del principi i del final; la resta del mètatge no és més que la filmació d'una representació de l'obra en un teatre de Roma. *Das Liebeskonzil* presenta d'una manera deliberada i greument ofensiva Déu Pare, Jesucrist, la Mare de Déu i l'Eucaristia.

El 1985 es programaren diverses projeccions de la pel·lícula en un cinema d'Innsbruck. Un tribunal les prohibí i segrestà el film, en virtut de l'article 188 del Codi Penal austríac, que punia la denigració o burla de creences religioses capaces de provocar la «indignació legítima» de les persones que les sostenen. L'entitat que havia organitzat les projeccions va recórrer al Tribunal d'Estrasburg, al·legant que les

autoritats austríaques havien violat la llibertat d'expressió reconeguda en el Conveni europeu de drets humans.

La recent sentència recorda que la llibertat d'expressió «comporta deures i responsabilitats», com marca el Conveni (article 10.2). Entre aquestes responsabilitats, adverteix el Tribunal, hi ha l'obligació d'evitar tant com es pugui expressions que siguin gratuïtament ofensives per a algunes persones i constitueixin, així, un atemptat als seus drets, i, per tant, no contribueixin en cap forma de debat públic capaç d'afavorir el progrés en les discussions humanes. Per tant, cal establir restriccions a l'exercici irresponsable de la llibertat d'expressió; concretament, les aplicades en el cas «miren de protegir el dret dels ciutadans a no ser insultats en els seus sentiments religiosos per la manifestació pública de les opinions d'altres».

El veredicté assenyalà que no es pot oblidar que el Tirol —regió on s'esdevingueren els fets, i a la qual afecta la resolució judicial— és de majoria catòlica (87% de la població). En conseqüència, el Tribunal aprova, per sis vots contra tres, la confiscació de la pel·lícula, per considerar que «les autoritats austríaques actuaren per protegir la pau religiosa en aquesta regió i impedir que algunes persones se sentissin atacades en els seus sentiments religiosos de manera injustificada i ofensiva».

(Aceptensa)

S.O.S. Racisme convoca una manifestació contra la llei el 27 de novembre

La llei d'estrangeria s'aplica a la immigració pobre

Amb la xerrada «El racisme, parlem-ne», el Servei Solidari Missioner dels Caputxins de Catalunya i Balears inicià el torn de conferències d'aquest curs. L'acte comptà amb la presència de Cristina Zamponi i Elisa Gutiérrez, directora i assistenta social, respectivament, de S.O.S. Racisme-Catalunya.

Cristina Zamponi definí S.O.S. Racisme com una associació plurietneca, de base democràtica antiracista. Segons va explicar, l'organització va néixer a França a partir de 1982 a causa de l'ascens del Front Nacional de Le Pen. En l'actualitat aquest país és el que compta amb un major nombre de socis, 40.000. S.O.S. Racisme està implantat, a més, a Holanda, Bèlgica, Regne Unit, Itàlia, Portugal, Alemanya, Canadà, Brasil i l'Estat espanyol.

Entre els seus objectius, la directora de S.O.S. Racisme-Catalunya, destacà la sensibilització de l'opinió pública en els temes del racisme, la denúncia de fets racistes. En aquest sentit, Cristina Zamponi remarcà la importància de sensibilitzar les generacions joves «per a fer desa-

parèixer els tòpics de la por al desconegut». Per això, S.O.S. Racisme dona molta importància a l'àrea pedagògica amb la preparació d'unitats didàctiques sobre el racisme i la xenofòbia per a les escoles i el temps lliure.

Contra el racisme i la xenofòbia

Pel que fa als projectes de l'associació, a més de l'organització des de fa dos anys de la Diada multicultural que reuneix a uns 50 col·lectius d'immigrants a Catalunya, Cristina Zamponi es va referir a la recollida de signatures per a donar suport a dotze propostes en contra de la llei d'estrangeria elaborades per S.O.S. Racisme i la convocatòria, el dia 27 de novembre, d'una manifestació en contra d'aquesta llei juntament amb CC.OO., U.G.T. i la Federació d'Associacions de Veïns. S.O.S. Racisme també prepara propostes per aconseguir que siguin tipificats els delictes contra el racisme i la xenofòbia ara que s'està produint la modificació del Codi Penal a l'Estat espanyol.

Elisa Gutiérrez explicà el funcionament de l'Oficina de Denúncies per Discriminació creada el 1992 per atendre persones que pateixen agressions de qualsevol tipus. Es tracta d'un servei en el qual treballen com a voluntaris 6 advocats, 2 assistents socials, 1 treballador social en pràctiques i 2 psicòlegs.

Denunciar socialment i públicament qualsevol agressió, atendre la persona agredida, informar-li dels seus drets i sensibilitzar l'opinió pública són les tasques fonamentals de l'Oficina, segons va dir l'assistenta social.

Aquest servei de S.O.S. Racisme treballa en col·laboració amb altres col·lectius, com la comissió de defensa dels drets civils del col·legi d'advocats, organitzacions no governamentals que treballen en el camp de la immigració o amb les administracions «en la mesura que es pugui arribar a acords i exigir que les institucions siguin més democràtiques i apliquin la igualtat de drets», va afirmar Cristina Zamponi.

■ T.P.

AVÍS A JUBILAT/DA O PERSONA PROPERA A JUBILAR-SE

L'Obra de la Mare de Déu de Fàtima necessita

GESTOR-ADMINISTRADOR

La Fundació de la Mare de Déu de Fàtima escollirà d'una terna d'interessats, el perfil dels quals seria el següent:

- Formació i Experiència Directiva o Executiva.
- Catòlic, practicant i convençut.
- Bona salut, energia, decisió, capacitat de negociació.
- Capacitat per a relacionar-se en mitjans públics, religiosos, polítics, socials.
- Eficax en aixecar recursos, controlar un pressupost i motivar els seus col·laboradors.
- Hi ha previst compensar econòmicament el seu temps de dedicació en forma legal i compatible amb la seva pensió de jubilat.

La fundació entre múltiples activitats manté Residència de Gent Gran, Centre internat per a infants i bebès amb abandonament social. Assistència a tuberculosos i necessitats en general.

Enviar Currículum a: **GEFICE**

Consultors de Direcció
Departament de Selecció Executius
a/at. Quílez, J. - FAX: 451 45 98
Plaça de Letamendi, 3 pral., 1a.
08007 Barcelona



El govern del PSOE vol introduir canvis en l'actual legislació

Llum verda a l'avortament

L'avantprojecte de Llei sobre Regulació de la Interrupció Voluntària de l'Embaràs, elaborat per la Comissió de Justícia i Interior, Sanitat i Assumptes Socials, manté els tres supòsits actuals, és a dir, el risc greu per a la integritat física o psíquica de la mare, malformacions greus del fetus, resultat d'un delictes sexual, i afegeix la possibilitat d'una interrupció de l'embaràs lliure en els tres primers mesos; amb una fórmula de «plazo asistido»: la dona decidirà 3 dies després d'haver estat assessorada sobre la protecció del fetus («las razones que asiste al Estado para tutelar la vida», informació sobre els ajuts disponibles i aspectes jurídics i mèdics de la intervenció). La proposta de Llei va ser enviada al Consell General del Poder Judicial (CGPJ) el 28 de juny d'enguany per a la seva aprovació i aquest organisme la va rebutjar el 21 de setembre per 7 vots en contra, 6 a favor i 2 abstencions. Fins i tot, el president del CGPJ, Pascual Sala, que es va abstenir de votar, va dir que l'informe «no planteja clarament el necessari enquadrament constitucional» de la decisió de la dona a interrompre l'embaràs. Una proposta de Llei avortista, doncs, tècnicament poc presentable i conceptualment enganyosa, com veurem més endavant.

No obstant això, el govern del PSOE sembla decidit a tirar endavant la Llei, sense adonar-se que abans d'introduir canvis en l'actual legislació caldria preveure quines conseqüències socials, mèdiques i econòmiques, d'entre altres, poden provocar aquests canvis. I una bona referència pels legisladors són els resultats de l'actual Llei del 1985: de l'anàlisi de la seva aplicació es pot constatar una clara ambigüitat en el plantejament del primer

supòsit. L'argument de «perill per a la salut física i psíquica de la mare» ha estat un forat pel qual, a l'any 1992, es va colar el 97,7% dels avortaments practicants. És a dir, una via general oberta a la interrupció de l'embaràs. La imprecisió d'aquesta fórmula legal permet acollir-se a l'avortament dones en una situació la qual no s'ajusta a cap dels tres supòsits (amb la connivència d'aquells que tenen l'obligació d'analitzar i decidir cada cas).

Un passeig cap a l'avortament

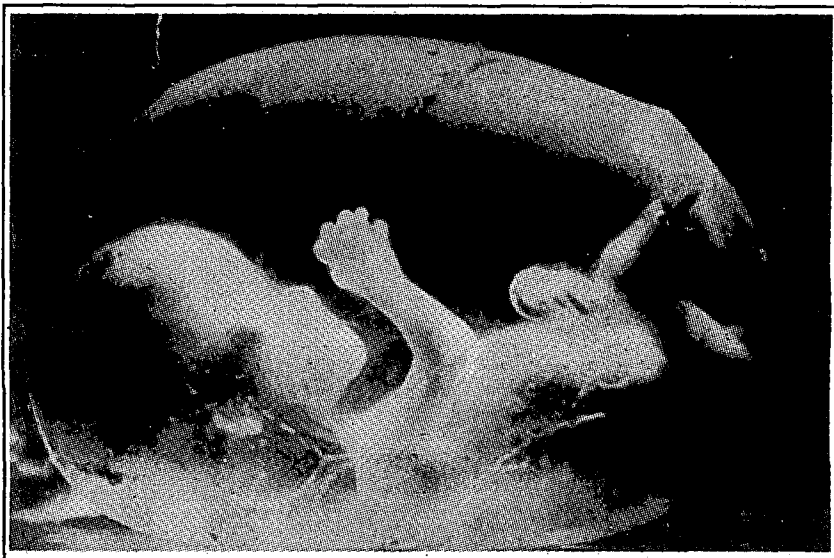
Ara bé, amb el nou avantprojecte de Llei el forat es converteix en un ampli i fluid passeig pel qual pot campar tothom que vulgui. Un passeig que es diu *Artículo 2: «Tampoco constituirá delito la interrupción voluntaria del embarazo... cuando, a juicio de la mujer, la continuación del mismo le suponga un conflicto personal, familiar o social de gravedad... siempre que concurren los requisitos siguientes: 1) Que se practique dentro de las 12 primeras semanas de gestación...»*. I afegeix el punt 3 d'aquest article: «Que la mujer, tras haber sido adecuadamente oída en entrevista y haber escuchado en ella las razones que asisten al Estado para tutelar la vida, sea informada de cuantas ayudas familiares, económicas y sociales disponibles... Evacuada dicha consulta, le será entregada una certificación en que se hará constar que el asesoramiento ha tenido lugar...». Davant aquest plantejament cal preguntar-se on són els ajuts econòmics i socials que puguin ajudar a superar dificultats concretes, com si existeixen en el cas alemany, d'on s'ha copiat la forma, no el fons del procedi-

ment. I, en qualsevol cas, no seria més positiu potenciar aquests ajuts, protecció i alternatives (com l'adopció), per tal de facilitar la decisió no traumàtica d'evitar l'avortament abans de plantejar-se modificar la situació, en la pràctica tan permissiva, de la legislació vigent? O tornarem a assistir a una interpretació «personalista» de la Llei en la qual l'opció més còmoda sigui la d'expedir una certificació i solucionar d'una plomada el que hauria de ser un procés a més llarg termini i amb més responsabilitat professional. ¿Es trobarà la dona embarassada, durant els tres dies de reflexió que especifica el punt 4 del mateix article,

humà. Progressisme seria intensificar la informació sobre com prevenir l'embaràs no desitjat. Un marc jurídic i fiscal, assistencial i social, cultural i educatiu, que faciliti la maternitat tant en dones casades com solteres perquè puguin tenir el suport que calgui en els primers anys de tenir el fill i en la seva posterior educació, també seria progressista. O alleugerir les lleis d'adopció. I progressisme és inculcar als adolescents uns valors inherents a la relació sexual en si mateixa, com a fonament de la unió i respecte entre l'home i la dona. Uns valors capaços de potenciar l'autoregulació i autoestima en la seva conducta sexual.

quències mèdiques i econòmiques ja reflectides en l'aplicació de l'actual Llei, que es veurien incrementades si la nova proposta anés endavant. L'Article 5 de l'avantprojecte de Llei estableix l'obligació per part del metge de prestar a l'embarassada l'assistència que sigui necessària per salvar la vida, la qual cosa és considerada també una velada amenaça de la llibertat de prescripció. Així mateix, la proposta no tracta l'objecció de consciència dels metges dels centres públics on, fins ara, tan sols es practica menys del 10% d'avortaments. La majoria d'interrupcions d'embarassos són desviats dels centres públics als privats.

per aquesta objecció mèdica. Ens trobem, per tant, que mentre hi ha una objecció de consciència honesta, n'hi ha una altra que ho fa amb ànim de lucre, ja que molts d'aquests metges que no volen practicar l'avortament en centres públics, si ho fan de forma ostensible en clíniques privades. S'aconsegueix així convertir un model presumiblement gratuït i públic, en un altre de lliure iniciativa. Aquest procés de privatització s'ha trobat, també, amb un beneplàcit de les autoritats sanitàries



El govern ha tornat a plantejar en el si de la societat el debat sobre l'avortament

en una situació de confiança absoluta davant l'Estat i d'unes suposades excel·lents condicions de protecció i ajut que l'haurien d'oferir si vulgués tenir el fill? (potser en aquest cas no necessitaria els tres dies de reflexió). O seran tres dies d'angoixa pels problemes que li cauran al damunt si decideix tenir-lo, el que equival gairebé a una decisió d'avortament.

Tot sembla indicar que aquesta proposta de Llei va adreçada més cap a un objectiu polític que no pas social: el d'aixecar una cortina de fum, desviar l'atenció pública d'altres temes que tenen en certa manera al PSOE contra les cordes pels seus propis errors. Legislar preferentment en els aspectes on la permissibilitat, llibertats individuals i despenalitzacions evitin fuites de vots cap a l'esquerra i/o provoquin reacció en sectors que donen suport a la dreta, el que equival a donar al PSOE una aparença més progressista.

Uns valors necessaris

Es parla així, d'una nova Llei d'interrupció de l'embaràs progressista, com si progrés fos sinònim d'una decisió tan compromesa i traumàtica com és la d'avortar; com si l'avortament fos un acte que dignifiqui l'ésser

Pel conjunt d'una societat, el concepte de progrés no necessàriament ha d'incloure un cert tipus de lliure albir associat a nous estils de vida que, de vegades, es troben més a prop del passotisme que del dret a la individualitat. El dret a la llibertat individual, alhora, ha de ser també respectuós amb la llei natural. Si volem ignorar l'error que representa interrompre el procés natural de concepció de la vida, no ens podem títular de progressistes. Cal, doncs, trobar els mitjans per a no alterar-los.

Per a justificar la Llei d'avortament, s'argumenta que el fetus no és persona fins a les 12 setmanes, però del que no hi ha dubte és que el fetus no és una cosa, sinó un ésser viu. Es diu que es tracta tan sols d'un projecte, una acumulació de cèl·lules que no comparteixen les característiques dels humans, però aquesta afirmació és una fal·làcia, ja que l'anomenada «acumulació de cèl·lules» és en realitat l'embrió d'un futur ésser humà i, pel fet que no «pensi» com nosaltres, no vol dir que no s'hagi de respectar la seva vida.

Consciència crematística

L'avantprojecte de Llei d'Interrupció de l'Embaràs torna a obrir la polèmica quant a les conse-

es que han optat per facilitar aquesta via, subvencionant entitats privades i aquestes ho fan a les persones afectades, les quals paguen a les clíniques privades. S'ha creat així un perfecte cercle mercantilista al voltant de la interrupció de l'embaràs, un servei que, en teoria, hauria de ser de franc.

Amb la seva formulació, la proposta de Llei presentada potenciarà aquest plantejament mercantilista en generar supòsits de caràcter no gratuït i en incrementar la línia de la subvenció. Són aquests uns fets que haurien de preocupar al govern del PSOE per l'irregular ús de la Llei que es pot arribar a fer amb les perspectives que genera la nova proposta, si tenim en compte que l'actual legislació està ajudant a construir un negoci privat que a Espanya se situa entre els 2.300 i els 3.000 milions de pessetes.

Semblaria lògic que totes aquestes desviacions haguessin estat estudiades, que escàndols notoris com el brutal increment de mares-nenes, malgrat l'avortament i l'educació sexual a l'escola, haguessin estat fruit de reflexió per constatar que el camí emprés, i que la nova legislació vol aprofundir, només condueix al fracàs i a la tragèdia.

■ Jesús Llamazares

VETLLA DE CRIST REI EN EL TEMPLE DEL TIBIDABO

El 19 de novembre de 1994, a les 23.15 hores, se celebrarà en el Temple del Tibidabo la Solemne Vetlla de Crist Rei.

Presidirà la celebració Mons. Joan-Enric Vives, bisbe auxiliar de Barcelona.

S'imposarà el distintiu de l'Adoració als nous adoradors, als adoradors veterans i als veterans constants.

Recés per als nous adoradors i reunió de Caps, Secretaris i Delegats dels torns de l'Adoració Nocturna

El 12 de novembre de 1994, de les 10.30 a les 13.30 hores, tindrà lloc en el Temple del Tibidabo una Trobada de Formació per als Nous Adoradors que desitgen rebre el distintiu en la Vetlla de Crist Rei i la Reunió de Caps, Secretaris i Delegats de torn.

El Santíssim està exposat dia i nit en la Capella de l'Adoració Perpètua del Tibidabo.

Per a informació i inscripcions pot adreçar-se al Temple del Tibidabo, telèfon 417 56 86

L'Escolania de Montserrat, distingida amb un dels Premis Nacionals de Música

L'Escolania de Montserrat ha estat distingida amb un dels Premis Nacionals de Música 1994, que atorga el Departament de Cultura de la Generalitat. Concretament se li ha concedit el Premi d'Honorífic per la seva destacada trajectòria interpretativa i pedagògica.

Aquesta Escolania s'originà possiblement en la tradició dels monjos de Ripoll (segle XI). N'hi ha testimonis des del principi del segle XIV, referits a una època anterior. S'hi han format músics de vàlua com Joan Cererols, Miquel López, Antoni Soler, Anselm Viola, Narcís Casanovas i Ferran Sors.

El jurat dels Premis, presidit pel director general de Promoció Cultural, Jaume Serrats, va atorgar la resta dels premis als següents grups i persones:

—**Premi a la Composició** al Sr. Manuel Oltra, per la continuïtat en la seva tasca creativa.

—**Premi a l'edició de llibres sobre música** a l'Editorial de Música Boileau S.A., per la difusió de la música impresa.



L'Escolania de Montserrat ha gaudit sempre d'un gran prestigi tant a casa nostra com a fora del país

—**Premi al disc** a Produccions Discogràfiques Independents (PDI) S.A., per la seva iniciativa de reeditar el recull de música catalana en disc compacte.

—**Premi a la sala** a La Tierra, pel seu constant esforç en la programació estable de música en viu.

—**Premi al promotor** a l'Ajuntament de Vic, per posar la seva ciutat a disposició de la música.

—**Premi a l'interpret de música clàssica** al Cor de Cambra del Palau, per la qualitat de les seves interpretacions.

—**Premi a l'interpret de música contemporània** a la Sra. Liliana Maffiotte, per la seva tasca de difusió de la música catalana contemporània.

—**Premi a l'interpret de jazz** al Sr. Carles Benavent, per la seva feina de fusió d'estils en el món del jazz.

—**Premi a l'interpret de pop-rock**, a Els Pets, per la seva gran capacitat de comunicació en l'àmbit del rock.

—**Premi a l'interpret de cançó catalana** al Sr. Raimon Pelegero (Raimon), per les activitats dutes a terme en commemoració del seu 30è aniversari com a intèrpret.

—**Premi a l'interpret de música tradicional o popular**, ex-aequo, al Sr. Santi Arisa, per la innovació de la música de cobla i al Sr. Artur Blasco, per la recuperació de la música d'acordió diatònic.

El jurat dels Premis Nacionals de Música 1994 està format per les següents persones: Josep M. Busquets, Miquel Farré, F. Bofarull, Ramon Muntaner, Francesc Fàbregas, Jordi Fàbregas, F. Taverna-Bech, Francesca Ruiz i J. Rodríguez Picó.

Els Premis Nacionals de Música 1994 seran atorgats el proper 22 de novembre al Palau de la Generalitat.

● C.C.

EN AQUELL TEMPS...

Aquests dies ens ha commogut la notícia de l'assassinat de dues monges agustines i, personalment, he pensat que tal vegada de molt joves ens havíem creuat, amb una d'elles, passejant per l'Espolón de Burgos (ja sé que és pura imaginació), i això m'ha fet sentir més proper al fet. No fa molt que se'ns explicaven matances, assassinats concrets, de sacerdots o bisbes a Rwanda. Fa alguns anys coneixíem impressionats la sort tràgica d'uns jesuïtes i de dos acompanyants que els servien. Moltes vegades, entre nosaltres en es recorda, persones que moriren durant el transcurs de la nostra Guerra Civil, però fins fa molt poc la idea que fossin aquestes últimes persones reconegudes com a màrtirs semblava una bruta maniobra política eclesiàstica. Es donen casos de violacions en les quals la víctima oposa resistència i mor, però aleshores es parla de la violència imperant, de la influència de les pel·lícules o de l'acció perniciososa de les drogues. Si en algun cas s'ha iniciat el procés d'exaltació de la valentia femenina, en una situació d'aquestes, s'ofega i es pretén oblidar, com en el cas de la nostra Josefina Vilaseca. I és que els màrtirs situats en èpoques antigues, en civilitzacions llunyanes, sense que tinguin cap connotació amb la nostra aburgessada vida, queden molt bé. Però resten en tals circumstàncies. Els màrtirs són ossos deslloragats en l'ordenada societat que pretenem establir. Es programen campanyes,

«reality show»

nyes, reunions i fins i tot aportacions econòmiques, però sembla que el martiri entre nosaltres sigui una nota de mal gust. Que algun líder mori en accident de tràfic o víctima d'una cruel malaltia (totes les malalties són cruels, però alguna rep aquesta qualificació, les altres no), una mort així, no és que ens plagui, però entra en les nostres previsions. Ara bé, un martiri entre nosaltres, al costat nostre, resulta massa incòmode. Una senyora, cristiana fervorosa, em deia no fa gaire: A mí no m'agradaria tenir una filla màrtir. La frase em torna amb freqüència a la ment, m'adono que jo, que he renunciat voluntàriament a la paternitat, no puc jutjar aquesta senyora amb duresa, però en aquest criteri que expressava, no solament intervenien els seus instints maternals, també era la situació ambiental que se la dictava.

No gaires anys abans de Jesucrist, en una situació d'opressió i de persecució de tot allò que pertanyia a l'essència del poble hebreu (religió, pàtria, llengua) és apressada una dona amb els seus set fills. Una dona que, com ella mateixa diu, durant nou mesos ha dut cada un dels seus fills en el seu si i durant tres anys ha alletat a cadascun d'ells. La seva presó i tortura no tenen cap

interès militar, una dona i unes criatures poc poden representar en la guerra, però una dona i els seus fills poden resultar exemplars, i la seva claudicació, que és el que es pretén, una bona inversió tàctica. El segon llibre dels Macabeus descriu en el capítol setè, amb minuciositat del millor «reality show» televisiu, qui llegeixi que entengui, l'interrogatori als nois, la seva resposta plena de gosadia, valor i esperança, i no exempta de coneixements teològics (és la primera vegada que en la Bíblia apareix expressament mencionada la resurrecció corporal). Però el que és més admirable, és el discurs de la mare. Quan llegeixo i rellegeixo les seves paraules, admiro aquesta dona, però també aprenc a estimar més la meua mare, que m'engendrà i m'educarà segons els mateixos criteris. I meu pare, que va encoratjar-la. El passatge bíblic és un bell exemple de la teologia de la maternitat, un exemplar testimoni del que és capaç de ser una dona. Penso que dones així no mourien ni un dit per reclamar el seu dret al sacerdoci en l'Església, i que amb moltes dones així, els qui som sacerdots en l'Església, el viuríem i exerciríem d'altra manera. I potser fóra en aquesta situació, i només aleshores, que seria lícita la reivindicació.

■ P-J Ynaraja,
capellà de la Llobeta



CORREDURIA DE SEGUROS, S.A.

Oferim tranquil·litat i seguretat • Serem els seus consellers amics • Truqui'ns
En contactar amb nosaltres manifesti conèixer-nos a través de Catalunya Cristiana.

C/. Urgell, 255, entll., 2a - Tel. 439 14 00 - Fax: 439 69 90 - 08036 BARCELONA



Aportacions bíbliques en basc (segle XIX)

Dos personatges que no eren bascs es van distingir durant la segona meitat del segle XIX pel seu amor a la llengua i la cultura euskera, tot animant els bascs a conrear-les. Un era Antoine Thompson d'Abbadie, i l'altre, Louis Lucien Bonaparte. Ambdós treballaren plegats: el primer hi dedicà temps i invertí diners a fomentar la cultura popular i el segon aportà el seu saber i cabals per a estudiar científicament l'idioma. Aconseguiren formar la millor biblioteca basca, els llibres i documents de la qual ara estan repartits entre la Biblioteca Nacional de París i Newerry Library de Xicago; la resta va ser adquirida per les Diputacions forals de Navarra.

Bonaparte a Euskal-Herria

Les cartes que Bonaparte va escriure al batlle de Vitòria, datades del 1850, palesen que llavors ja estava interessat per la llengua i la cultura basques. El 19 de juliol de 1856 arribà a Irún en un cotxe de quatre cavalls; endemés de les autoritats, el reberen Abbadie, Duvoisin i Inchauspe. Aquest any presidí les festes d'Urruña, instituïdes per Abbadie. Passats dos mesos i mig d'estada, deixà una xarxa de col·laboradors als quals encarregà traduccions bíbliques a les variants dialectals. Encara féu estades a Euskal-Herria els anys 1857, 1866, 1867 i 1869.

L'equip de treball estava constituït per: Jean-Pierre Duvoisin, fra José Antonio Uriarte, Claudio Otazegui, Emmanuel Inchauspe, M. Salaberry, Bruno Echenique, capellà Casenave, José Antonio Azpiazu, el P. Juan Eloy Udabe, Mariano Mendigacha, Prudencio Hualde, el P. Pedro José Samper, el capellà-rector Ibarregaray, Pedro José Minondo, Martín Elizondo i Joseph Augustin Chaho. Instal·la la seva acadèmia itinerant a San Juan de Luz.

Els estudis de Bonaparte

Bonaparte classificà, per primera vegada, els dialectes i subdialectes bascs i elaborà dos mapes del País Basc en la seva diversitat dialectal (1869). Per aprofundir al màxim en els seus estudis lingüístics, va sufragar diverses traduccions bíbliques. En tenir al davant versions diferents del mateix text, unes al costat de les altres, podia estudiar i comparar millor els matisos. Es tractava, doncs, d'un material privat, d'interès filològic i sense cap intenció religiosa. No ha d'estranyar-nos pas que els tiratges fossin ben minsos: 8, 10, 12 o 40 exemplars, a tot estirar. Per això no tenien notes, ni autorització eclesiàstica, tret *Cuarenta salmos* versió feta pel p. Galdós a partir de l'hebreu.

M. Sallaberry d'Ibarrola autor de *Vocabulaire de mots basques basnavarrats, traduits en langue française* (Baiona 1856), patrocinat per Bonaparte, aquest mateix any acabà l'evangeli segons Sant Mateu en baix navarrès i el sacerdot Juan Eloy Udabe donà una versió en guipuscoà del mateix evangeli (caps. 1 a 8), del qual s'imprimiren 9 exemplars (Londres 1857), però no va voler que el seu nom figurés en el llibret.

Després del març de 1859, hi hagué una desavinença entre Bonaparte i Emmanuel Inchauspe, que ja era canonge. El Decret de la Sagrada Congregació de l'Índex, del 19 de juliol de 1737, exigia que totes les versions vulgars de la Bíblia incorporeassin notes explicatives. Per aquest motiu, Inchauspe de cap manera no volia fer més traduccions sense notes, quan ja havia donat en suletí a la impremta *Le Saint Evangeli de Jesus Christ selon Saint Matthieu* (Baiona 1856) i *Apocalypse de l'apôtre Saint Jean* (Londres 1858), i pensava traduir-hi els Salms. Bonaparte reaccionà radicalment: «*Estic decidit a no sentir ni parlar de notes i espero que, un dia o un altre, trobaré un suletí que en voldrà fer la traducció sense ficar-se en l'edició*» (1). L'amistat, però, es mantingué i l'aristòcrata seguí consultant el clergue.

Abbadie substituï Inchauspe per Jean-Baptiste Archu, entès en suletí, que llavors feia d'inspector a les escoles de La Reòle (Girona). El 1861 envià la seva versió de *Rut* a la residència londinenca de Bonaparte. El seu patrocinador quedà tan content que escriví a Abbadie: «*Mil vegades regradiré la vostra cura a procurar-me traductors tan bons. La traducció [Rut] em sembla que és molt bona. Crec que després d'Inchauspe, és el millor escriptor suletí, perquè el pobre Chaho ja no existeix*» (2).

Rut aparegué religat amb altres dos textos en un mateix volumet: *Ruthen libria, Salomonen kantiken, Jonasen libria* (Baiona 1888). Abans *Jonàs* també havia estat traslladat a l'euskera d'Elizondo, a cura de Bruno Echenique (Lon-

dres 1862) i al de la Vall de Cize, pel rector Casenave (Londres 1863). Joseph Augustin Chaho havia mort a Baiona, el 1858, quan tenia 47 anys i havia traduït *Job* al suletí.

Bonaparte seguia demanant noves traduccions. La part deuterocanònica de Daniel cap. 3 —*Canticum trium puerorum*— va ser la més sol·licitada perquè l'any 1858 aparegué en set dialectes, dues reimpressions en onze dialectes i, l'any següent, en tres dialectes occidentals. Aquest mateix any es va imprimir el *Càntic dels càntics* en tres variants dialectals i, encara el 1862, eixí una altra versió d'autor desconegut.

El vicari de Jaurieta, Pedro José Samper, traduï Mateu a



Louis-Lucien Bonaparte Bleschap (Thorn-grow, Worcester 1813-Fano Pésaro 1891). Polític i lingüista. Fill de Lucien Bonaparte, príncep de Cantino. Fou diputat a l'assemblea francesa (1848) i senador durant el Segon Imperi. En la seva extensa bibliografia hi figuren: «*Le verbe basque en tableaux*» (1869) i «*Carte de sept provinces basques...*» (1869)

la varietat salacenc (1869); però sols s'imprimí *Erailearen alegia* [paràbola del Sembrador] en vuit variants (1878). Martín Elizondo, Pedro José Samper i Mariano Mendigacha van fer versions del *Salmo quincuagèsimo*, «*Miserere mei Deus*» (Salm 51), en les variants aizcoà, salacenc i roncalès.

Bruno Echenique de Garmendia era afeccionat a la cacera i a la pesca. Acostumava a anar a peu des d'Urdax fins a Vitòria. Fent camí per Baztan, Ulzama, Barranca, Irurzun, Alsasua i altres llogarets prenia nota de com la gent parlava l'euskera. Echenique hostatjà Bonaparte algunes vegades al seu palauet, Datueragaya, que tenia a Elizondo i plegats comentaven els nous descobriments. Així traduï *Sant Mateu* al navarrès (Londres 1851), l'*Apocalipsi* i el *Càntic dels càntics* al baztanès, i *Jonàs* al dialecte d'Elizondo (Londres 1862).

Hi treballaren altres traductors: Casenave a traslladat sant Mateu i les profecies de Jonàs al dialecte de Cize (1862); Joaquin Lizarraga passà *Jesucristoren Evangelio sandua Juanec...* és a dir, l'evangeli segons sant Joan, a l'alt navarrès (Londres 1868) Ibarregaray traduï Mateu a l'euskera de Baigorri. Per encàrrec de Bonaparte, el 1864 es va publicar a Londres la versió que Gaidor havia fet de l'evangeli de Lluc. El sacerdot Prudencio Hualde de Bidangotze traduï Sant Mateu al roncalès, els primers capítols del qual es publicaren a la «*Revista Internacional de Estudios Vascos*» (RIEV).

La Bíblia

Com el lapurdí i el guipuscoà eren els dialectes més parlats a Euskal-Herria, Bonaparte encarregà la versió de la Bíblia sencera en aquestes dues variants i en biscaí.

Jean-Pierre Duvoisin (1810-1891) esmerçà set anys en traslladar tota la Bíblia de la Vulgata al labortà. Entre els anys 1858 i 1865 aparegueren a Londres els fascicles de *Bible Saindua edo Testament Zahar eta Berria*, destinats als lingüistes, els quals completaren 250 exemplars.

A part, Bonaparte va fer estampar petites edicions de l'obra acabada per Duvoisin, quasi totes a Londres: *Le Cantique des cantiques de Salomon* (1859), *Le livre de Ruth* (1860), *La Prophétie de Jonàs* (1863), *Ebangelio saindua Marken* (1878) i... *Joanaseri* (Baiona 1887). El 1898, el sacerdot d'Irisarri Pablo Haristoy reedità els quatre evangelis traduïts per Duvoisin, afegint-hi unes notes exegetiques. Fa alguns anys, la Gran Enciclopedia Vasca ha reeditat la mateixa Bíblia en tres volums (Bilbao 1972).

El franciscà José Antonio de Uriarte (1812-1869) treballà en les versions guipuscoana i biscaïna. Coneixia tan bé l'euskera que podia distingir, fins i tot, els matisos més insignificants d'un mateix dialecte. Coordinà les versions del «*Pare nostre*» en diversos dialectes i subdialectes. Tingué la col·laboració del biscaí José Antonio Azpiazu, però no seguí, perquè el traductor en la febre del seu treball quedà extenuat, perdé la salut i morí prematurament, quan havia fet els 57 anys.

A Londres estant, Bonaparte imprimí d'Uriarte: *Evangelio según San Mateo traducido al vizcaíno* (1857) i... *guipuzcoano* (1857), *Apocalipsis del apóstol San Juan, traducido al vizcaíno* (1857) i... *al guipuzcoano* (1858). *Biblia edo Testamentu zahar eta berria* [Sols: Gènesi, Èxode i Levític, caps. 1-27], (1859).

Fa alguns anys, han estat reeditats també en tres volums per Lino de Aquesolo (Editorial Gran Enciclopedia Vasca, de Bilbao). La resta de la Bíblia guipuscoana encara roman inèdita.

Altres treballs de Bonaparte

Durant més de quaranta anys, els seus col·laboradors, fidelíssims, escampats per tot arreu d'Europa, li van fer a mans versions bíbliques i de catecismes, quasi sempre tretes dels mateixos textos: cors, sard, rus, bretó, escocès, diversos dialectes italians i anglesos. Aquesta labor erudita li valgué el reconeixement de la Universitat d'Oxford i una subvenció de l'estadista britànic William Ewart Gladstone.

Més aportacions

Joannes Haraneder és el primer traductor catòlic del Nou Testament, que acabà el 1740. El pròleg entre altres coses, diu: «...en temps pretèrits, el Nou Testament fou traduït al basc per un capellà de Briscous anomenat Jean Leicarraga, però com que aquest desventurat havia deixat la religió catòlica per la secta emmetzinada de Calvi, no va poder alliberar-se de reflectir aquestes metzines en la seva traducció. El bisbe de Baiona encomanà a alguns dels seus rectors de fer una versió nova, fidel i exacta. Com a conseqüència es tingué en compte Maistre de Sact i el P. Bouhours.» Es tracta, doncs, d'una típica reacció anti-protestant, molt corrent en aquell temps.

Al cap d'un segle i escaig els rectors Maurice Harriet i Pierre Nérée Dassance revisaren l'obra i publicaren els quatre evangelis: *Jesu-Christo gure Juanaren Testament berria* (E. Lasserre, Baiona 1855). Conté notes i un vocabulari dels mots que no es fan servir per tot el país (3).

Francisco Ignacio Lardizábal, beneficiari de Zaldibia, composà *Testamentu Zarreco eta Berrico Kondaira* (Tolosa, Guipúscoa 1855 i 1877). És un resum de la Bíblia per ajudar els capellans a preparar les seves predicacions. Fins a la segona dècada d'aquest segle, encara es llegia a les masies del País Basc i era quasi normal veure els pastors llegint-lo mentre tenien cura dels ramats (4).

■ Joan González i Pastor

(1) *Enciclopedia General Ilustrada del País Vasco*. [Cuervo B. Arte, Lengua y Literatura, Editorial Auñamendi. Estornes, Lasa Hnos. (Sant Sebastià 1978, 1 3a. ed., p. 365.

(2) *Ibidem*, p. 365.

(3) Pierre Lafitte, *Autour de la Bible traduite en basque per le Père R. Olabide* (Editions «Herria», Baiona 1959), ps. 9 i 10.

(4) José María de Suquia, *Monografía histórica de Zaldibia* (Caja de Ahorros Municipal de San Sebastián, 1975), ps. 168-170.

CINEMA

El cliente (The Client)

Director: Joel Schumacher. **Intèrprets:** Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Brad Renfro.

John Grisham té una gran capacitat per combinar el *suspens* policíac amb aspectes legals que augmenten l'interès. La barreja ha produït diversos *best-sellers*, la transposició a la pantalla dels quals també ha tingut resultats populars. I és que *El cliente* i les altres pel·lícules no enganyen ningú. Donen el que han de donar: un relat coherent que manté la tensió de principi a fi.

Dos nois, Mark (Brad Renfro) i la seva germana, s'amaguen en un bosc per fumar. De sobte, arriba un home disposat a suïcidar-se. Abans de fer-ho, revelarà a Mark el lloc on hi ha enterrat el cadàver del senador. Si es trobava el cos, un important *capomafiós* podria acabar tancat entre reixes. Mark es converteix



en l'objectiu tant de la màfia com de Roy Foltrigg (Tommy Lee Jones), un fiscal federal ansiós per consolidar la seva carrera política. Espantat, el noi demanarà ajuda a Reggie Love (Susan Sarandon), una advocada que ha escapat fa poc de les urpes de l'alcohol.

La pel·lícula apunta diversos temes d'interès. El divorci i l'alcohol estan relacionats amb dos personatges. Dianne, la mare de Mark, se separà del seu marit alcohòlic i fa el que pot per tirar endavant la seva família. Reggie, també divorciada, buscà refugi en la beguda i gairebé no ha pogut veure els seus fills des d'aleshores. Tenir Mark com a client despertarà el seu instint maternal. L'atenció als malalts està ressaltada en l'afany del germà de Mark, en estat de *shock* després de la seva experiència. Els excessos dels mitjans de comunicació són també criticats: Roy es preocupa de la seva imatge fins a extrems ridículs i un periodista intenta treure partit del nen en estat de coma.

Joel Schumacher (*Línea mortal*, *Un día de furia*) dirigeix amb encert una pel·lícula impecable en els seus aspectes tècnics. Destaca sobretot l'encertat repartiment: els papers de Susan Sarandon i Tommy Lee Jones els van clavats, Mary-Louise Parker encarna amb convicció la mare aclaparada i el debutant Brad Renfro està superb. La maduresa que pren el seu personatge és creïble. Sap comportar-se com un noi: és divertit (fenomenal la seqüència en què fa pallassades per despertar el seu germà), té por, recela de la gent gran massa amable. I així, les seves sortides i reaccions —per exemple, en la vista judicial— estan molt ben resoltes.

■ J.M. Aresté (Aceptensa)

Crònica televisiva

El 27 d'octubre de 1964 és una data històrica per a Catalunya. Fou precisament aquest dia quan tingué lloc la primera emissió televisiva en la nostra llengua autòctona. Televisió Espanyola a Catalunya, des dels ja mítics estudis de Miramar —centre de producció creat l'any 1959 a Barcelona—, va emetre en català l'obra de teatre «La ferida lluminosa» de Josep Maria de Sagarra dins l'espai «Teatro catalán». Cal recordar que aquest remarcable esdeveniment sociocultural va comptar amb el vist i plau del llavors ministre d'Informació i Turisme, Manuel Fraga Iribarne.

«Teatro catalán» —on, paradoxalment, l'encapçalament i els títols de crèdit del programa es feien en castellà—

El naixement de la televisió en català

esdevingué l'origen de la programació televisiva en català. Un naixement difícil, amb nombrosos entrebancs de tota mena, però alhora ple de joia i esperança. Aquest espai teatral, dirigit per Jaume Picàs i de periodicitat mensual, va constituir durant gairebé tres anys l'única producció en llengua catalana de la petita pantalla. A la primavera del 1967 aparegué el programa cultural «Mare Nostrum» —amb títol en llatí per tal d'eludir suspicàcies—, dirigit per Sempronio. Anys després naixerien, entre d'altres, l'informatiu «Miramar» i el popular «Taller de comèdia».

Amb motiu del trentè aniversari de l'estrena de «Teatro catalán» amb l'obra «La ferida lluminosa», el passat 27 d'octubre el circuit català de Televisió Espanyola va oferir a TVE-2 el programa commemoratiu «Trenta anys parlant català» que constà de dues parts: el reportatge «Ara fa trenta anys», realitzat per Joan A. Senante i Montserrat Cuní, i la versió catalana de la pel·lícula «La ferida lluminosa», dirigida el 1956 per Tulio de Michelli. Dins el documental, Jordi Arandes, ex-director de TVE a Catalunya, relatà juntament amb altres professionals de la «casa» els problemes, anècdotes i circumstàncies dels primers anys d'emissió. Tot un munt de conflictes féu que, segons va manifestar Arandes, el circuit català fos conegut humorísticament per les persones que hi treballaven amb el nom de «carilet». Trenta anys d'història en català emmagatzemats a la televisió.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

Premi «Josep Breu» d'article o assaig

Convoca: Revista «Foc Nou» i Memorial Josep Breu.

Lliurament dels treballs: Revista «Foc Nou». C. de Calvet, 56. Tel. (93) 200 51 45 - 08021 Barcelona.

Resum de les bases: Es convoquen dos premis d'article/assaig, un per a treballs en català i un altre en una de les llengües de l'Estat, que s'atorgaran als millors treballs que tractin sobre el tema «Tercer i Quart Món i nosaltres». Les obres faran referència a algun aspecte del Tercer i Quart Món i les respostes de les nostres comunitats cristianes.

Podran optar-hi textos inèdits o publicats i escrits en qualsevol de les llengües hispàniques. Els publicats ho hauran d'haver estat entre l'1 d'abril i el 15 de desembre de 1994.

Extensió: de 3 a 7 folis.

Els treballs es presentaran per quintuplicat, mecanografiats a doble espai i fent-hi constar el nom, l'adreça i el telèfon de l'autor. Qui desitgi concursar sota pseudònim haurà d'adjuntar un sobre a part amb les seves dades personals. El Jurat podrà prendre també en consideració articles que no hagin estat presentats a concurs pels seus autors.

Termini de presentació de treballs: 31.12.94.

Veredict: El veredict del Jurat es farà públic el mes de febrer de 1995.

Lliurament dels premis: La concessió dels premis es farà el mes de març de 1995.

Dotació: Els premis estan dotats amb 100.000 ptes. cadascun.

LA SARDANA I LA DANSA

Manca saba nova

En el món sardanista no s'està produint, tal com seria desitjable, la incorporació de gent jove. Per exemple, en les comissions i juntes rectores d'entitats, pràcticament no hi ha relleu. Podria fer menció de grups que mantenen els mateixos directius des de fa més de trenta anys. No cal que doni noms, gairebé arreu en tenim exemples. Sembla que el jovent està poc interessat a intervenir en afers organitzatius; parlo, evidentment, d'agrupacions sardanistes.

En el món de les colles sí que hi ha renovació. Els veterans no han cedit amb facilitat el lloc a noves generacions, i han continuat les seves activitats sota la denominació de colles veteranes o improvisades. Mantenen una activitat paral·lela i reviu els concursos i les seves quimeres amb una intensitat cada dia més accentuada.

On sí que hi ha una manca gairebé absoluta de continuïtat és en el cas del sardanista simple, el que balla sardanes només per ballar-les. N'ha minvat el nombre i n'ha crescut considerablement la mitjana d'edat. Per citar un cas concret, cal calibrar només les audicions dels diumenges a la tarda, a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona. Tant sols un cec voluntari negaria que no han disminuït en nombre d'assistents i, evidentment també, en nombre de ballades.

En canvi, es pot ser optimista en el camp dels instrumentistes. Han sorgit cobles joves i de qualitat, i es poden fer canvis a les formacions clàssiques amb avantatges claríssims. Un exemple el tenim ara amb els tres que farà la cobla La Principal de La Bisbal la temporada que ve. La mitjana d'edat dels sortints és de gairebé seixanta anys. La mitjana dels tres nous membres no arriba als 28 anys. I no sé de ningú que tingui temor sobre el futur de la cobla bisbalenca.

■ Josep Ventura

Residència Geriàtrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalscent. Poques places.

Tel. 427 44 53.



JUAN PABLO II



Cruzando el umbral de la Esperanza

PLAZA & JANÉS

Joan Pau II. *Travessant el llindar de l'esperança*. Ed. Plaza & Janés.

Un «best-seller» de la literatura religiosa

Travessant el llindar de l'esperança és el títol català d'un llibre que ha escrit el papa Joan Pau II. Durant el primer mes de la seva aparició, s'han venut 500.000 exemplars en castellà i 20.000 en català; un

milió en anglès, sense comptar tiratges en moltes altres llengües. És probable que les xifres augmentin en edicions posteriors.

No es pot negar que una tan àmplia audiència de lectors es deu a les característiques de l'autor de l'obra, un Papa, i a la temàtica exposada, que interessa i inquieta la nostra societat: existència de Déu, vida en el més enllà, la pregària, el mal en el món, el proper mil·lenari, l'esperança en els joves, el comunisme, defensa de la vida, la por, el lloc de les dones en l'Església, etc.

Podríem distingir dues parts en la temàtica: una més especulativa, l'altra més vivencial i testimonial. Pel que fa a la primera —existència de Déu, immortalitat de l'home, el mal en el món, etc.— Joan Pau II continua la filosofia escolàstica, preferentment sant Tomàs, amb aportacions riques de pensadors posteriors, i, teològicament, és fidel intèrpret de la Sagrada Escriptura, dels Pares de l'Església i dels darrers concilis ecumènics, sobretot del Vaticà II.

La segona part, és potser la més original, atraient, suggestiva i seductora. Les raons de les injustícies i sofriments humans en aquestes últimes dècades, la recerca de la unitat perduda de les Esglésies, la incidència mundial del Concili Vaticà II, el repte d'una nova evangelització, el diàleg amb la cultura agnòstica, els joves, la missió de la dona en la societat i en l'Església, el viure esperançats etc., Joan Pau II ho tracta tot des d'una vessant experimental, fortament viscuda per ell mateix. Hi ha pàgines de fets desconeguts fins ara i anècdotes de la seva joventut i dels primers anys del seu sacerdoci que impressionen i són un repte per al lector.

El llibre ha nascut d'una circumstància puntual. El Papa respon a unes preguntes fetes pel periodista italià, Vittorio Messori, que havien de formar part d'una entrevista per a la televisió. El projecte s'ajornà per raons que ara no venen al cas. Més tard, el propi Sant Pare s'oferí a respondre per escrit al periodista. Aquesta determinació, cristal·litzada en un llibre, ha afavorit el primer projecte, atès que en un espai televisiu —fins a cert punt improvisat i amb minuts comptats—, la tasca hauria estat més difícil i arriscada.

Creiem que és Messori qui millor resumeix els sentiments més íntims del Papa, reflectits en el seu llibre *Travessant el llindar de l'esperança*. Diu el periodista italià: «Que Jesucrist s'hagi encarnat, que viu i actua, que informa l'univers sencer amb el seu amor, el cristià Karol Wojtyła en certa manera ho sent, ho toca, ho experimenta; com li esdevé a tot místic, que és qui ha assolit ja l'evidència. Allò que per a nosaltres pot ser un problema, per a ell és una dada de fet objectivament incontestable. No ignora, com antic professor de filosofia, l'esforç de la ment humana en la recerca de «proves» de la veritat cristiana (a això, justament, dedica algunes de les pàgines més denses), però es té la impressió que, per a ell, aquests arguments no són sinó confirmacions òbvies d'una realitat evident».

Les versions catalana i castellana han estat realitzades per l'acreditada editorial, Plaza & Janés, amb una presentació impecable en tots sentits.

■ Francesc Gamissans

Una visió atractiva de la Bíblia

La Bíblia en molts sentits, constitueix la història d'una aventura. La història d'un poble que va creure que Déu l'havia escollit per ocupar un lloc especial davant seu.

Una vegada i una altra el desastre semblava inevitable, quan de manera successiva els grans imperis d'Egipte, Babilònia, Pèrsia, Grècia i Roma dominaren el Pròxim Orient de l'antiguitat. Els jueus anhelaven de convertir-se en un poble lliure i independent. Tenien i tenen una esperança cada vegada més intensa en l'aparició d'un líder que faci realitat el regne del seu Déu.

En canvi, els cristians creuen que aquest líder fou Jesucrist, i la seva història i la història dels seus primers seguidors s'expliquen en la segona part d'aquest llibre.

La Bíblia, història viva aporta una nova dimensió de la realitat a aquests grans esdeveniments, i el comentari històric proporciona una comprensió més profunda de les creences i els costums d'aquest període.

La Bíblia, història viva transforma la Bíblia en una cosa viva. Les imatges, d'un realisme brillant, s'han aconseguit mitjançant una utilització avantguardista dels gràfics.

Totes les fotografies s'han fet en els indrets originals, a Palestina. Els relats bíblics estan acompanyats de comentaris que expliquen els costums i les creences pròpies de cada època.

La Bíblia, història viva transforma les imatges del passat en una visió nova per a tothom, atractiva, informada i evocadora en tots els seus detalls.

■ M.S.

BIBLIA

Historia viva



John D. Clare-Henry Wansbrough. *La Bíblia. Historia viva*. Ed. Herder.

Isabel Frías-Juan
Carlos Mendizábal.
Como elaborar un proyecto de pareja.
Ed. P.P.C.

Una reflexió sobre la vida conjugal

Viure en parella per a tota la vida no és una tasca fàcil. L'amor entre els membres de la parella només és el punt de partida. Per fer de la convivència conjugal un camí de creixement i enriquit mutú, cal dedicar-li temps i afecte. Aquesta obra, realitzada a partir del testimoni de l'experiència de moltes parelles joves, pretén oferir un instrument concret i senzill per fer de la vida conjugal un projecte de vida apassionant.

Isabel Frías i Juan Carlos Mendizábal són un matrimoni jove, molt interessat per la problemàtica de la família en la societat actual, que ha participat en un procés de reflexió sobre la vida conjugal juntament amb altres parelles.

■ M.S.



Les Millors Obres de la Literatura Catalana

Represa de la «MOLC»

Les Millors Obres de la Literatura Catalana o en forma abreujada «la MOLC», tal com és coneguda familiarment per la majoria dels seus lectors, és una de les col·leccions de més èxit en el món del llibre català i la plataforma més popular per a la difusió de la literatura catalana de tots els temps.

La iniciativa de la col·lecció es degué a Joaquim Molas, catedràtic de literatura catalana a la Universitat de Barcelona, de la qual n'és el director.

Els primers cent volums, publicats entre 1978 i 1983, són una vasta antologia de les obres escrites en català, des de Lluïl fins a Gabriel Ferrater, passant per Joanot Martorell, Ausiàs March, Fontanella, Narcís Oller, Verdaguier, Maragall, Eugeni d'Ors, Rodoreda, Espriu i, tants autors anònims que han conformat les lletres catalanes. Ara, el fet que la col·lecció s'hagués de limitar estrictament a cent volums no va permetre que algunes obres i alguns autors, tan meritoris com els ja seleccionats, figuressin a la col·lecció. Per aquest motiu, Edicions 62 ha decidit continuar la llista amb vint-i-cinc volums més, la qual cosa permetrà d'obrir la col·lecció a autors tan significatius com Pere el Cerimoniós o Isabel de Villena, entre els clàssics, i Joan Vinyoli o Vicens Vives, entre els moderns. D'altra banda, alguns autors que ja figuraven a la llista inicial, ara podran «repetir» amb obres literàries cabdals, com és el cas de Pere Calders amb *Ronda naval sota la botra*, precisament el volum 101 de la col·lecció.

● C.C.

Emma Hol. *El libro de la risa*.
Ed. Elfos.

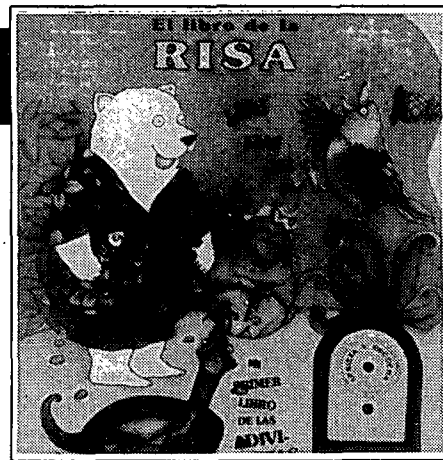
Un llibre d'endevinalles

La novetat que ens presenta l'Editorial Elfos, en versions catalana i castellana, permetrà a la gent menuda de la casa de pensar una mica llegint endevinalles i de passar-s'ho d'allò més bé. És un llibre lúdic, que permet els infants familiaritzar-se amb la lletra escrita.

Es tracta d'un llibre amb sorpresa incorporada: si es prem un botó podem sentir tot de rialles contagioses. Els menuts poden convidar els pares perquè els ajudin i s'adonin que no sempre és senzill d'encertar les endevinalles. Tant si s'endevinen com no, pares i fills poden passar una estona ben entretinguda.

Editorial Elfos continua en la línia de treure al mercat llibres sorpresa que tant agraden els infants. Llibres com *El meu llibre de música* (amb teclat electrònic) o *El Nadal del ratolí* (rasca i olora) varen tenir en el seu moment una acollida molt bona.

■ F.P.



Sembradors de pau

Potser no ens n'adonem, perquè, per desgràcia, hi estem molt acostumats.

I no cal anar gaire lluny per saber-ho; al contrari, els diaris, la ràdio i sobretot la televisió sempre ens parlen d'aquesta dura realitat: el món és ple de guerres.

Mentre mig món s'està matant, no podem restar plegats de braços i mirar-nos-ho amb passivitat. Hem de tenir clara la nostra oposició a tot allò que signifiqui violència, odi, discòrdia, venjança...

Crist ens ho inspira. El seu primer desig després

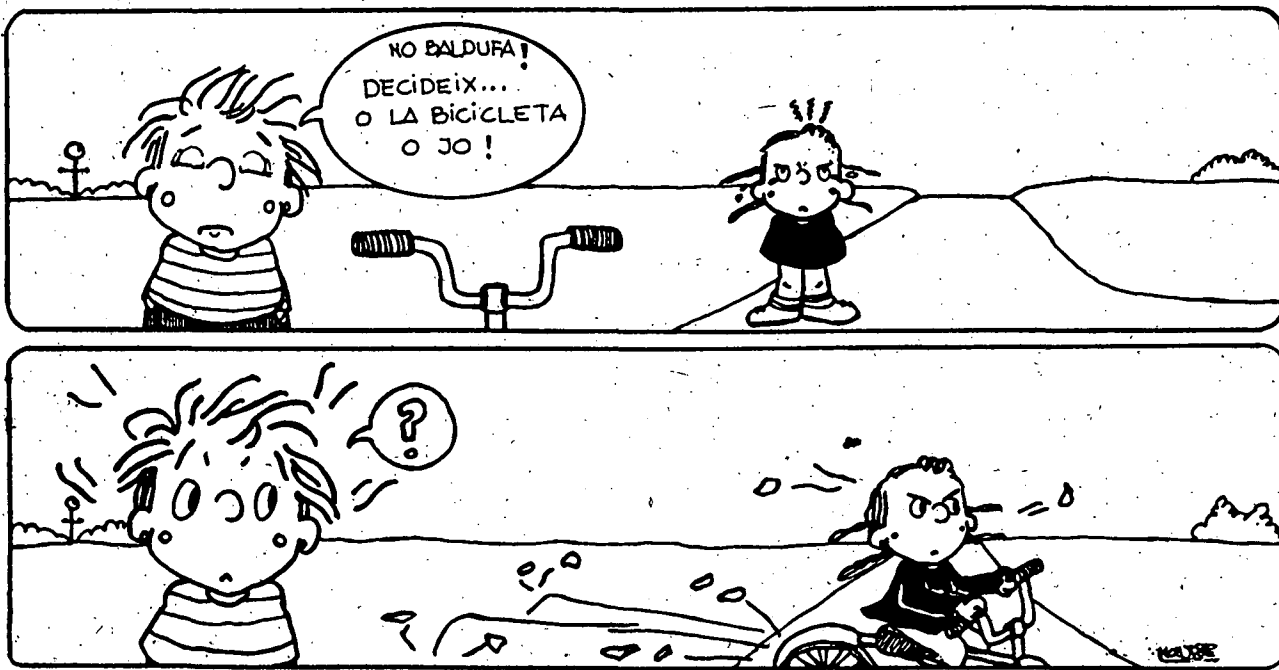
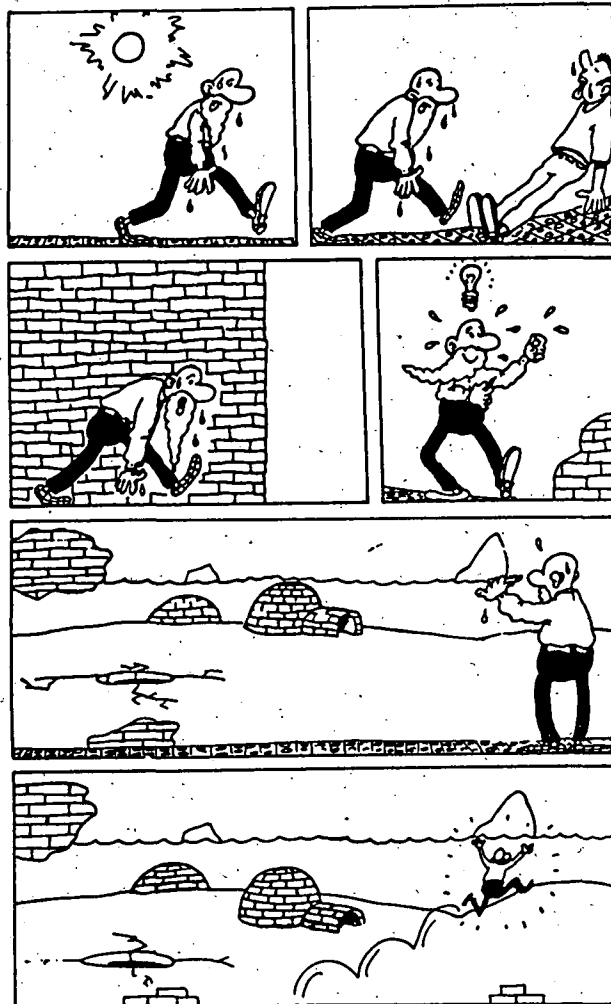
de la resurrecció va ser aquest: «La pau sigui amb vosaltres» (Lc 24:36).

Perquè, en definitiva, i encara que sembli impossible, la pau del món depèn de cada un de nosaltres. Si la desitgem de tot cor, però som els primers a crear baralles, malentesos, odi, al nostre voltant, no assolirem mai el nostre objectiu.

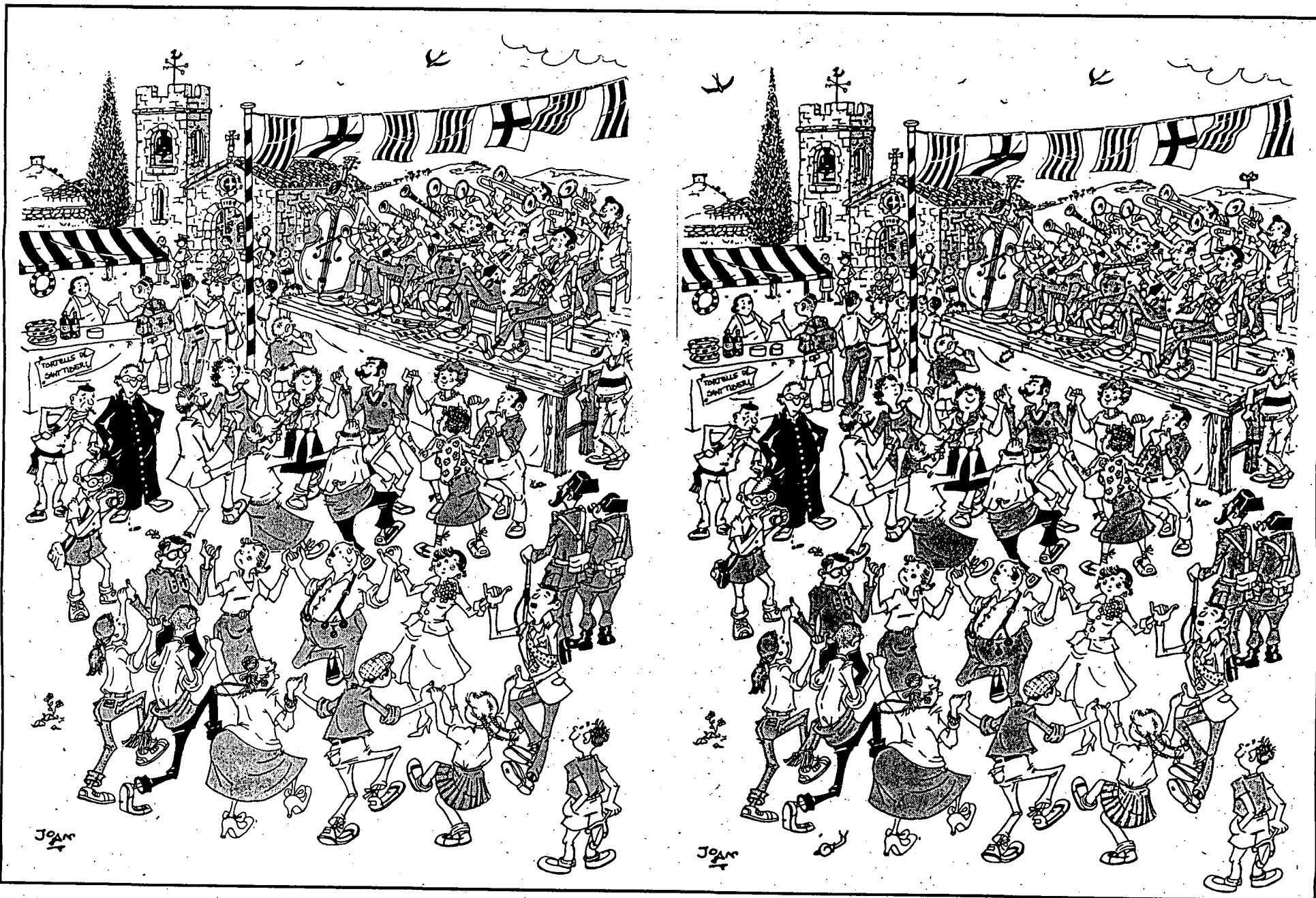
Estimant tota la gent amb qui ens tractem cada dia, arrelarem els llaços d'una fraternitat a la qual no mancarà mai la pau.

L'Eixerit

EN BADOSA I EN BASORA



LES 10 DIFERÈNCIES



EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Dimarts

03.20

Testimonio: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte

07.30

Últimas preguntas.

Diumenge

10.30

Pueblo de Dios.

11.00

La Misa: amb la participació de la Coral Font del Fil, de Manresa (Bages, bisbat de Vic), sota la direcció de Maria Comas; (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

CANAL 33

Divendres

16.30

Signes dels temps: Aquesta setmana entrevista a la Sra. Maria Matilde Almendros (director: Josep-Maria Pont)

Dissabte

12.50

Signes dels temps: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 11/11

22.45

Creure, avui: Els cristians davant la crisi econòmica. Amb el P. Josep Miralles; (director: Ramon Safont-Tria).

DI 14/11

15.00

Creure, avui: (repetició).

Dv 18/11

22.45

Creure, avui: La parròquia de Sant Julià d'Argentona. Mn. Joan Torrent i l'equip de laics ens parlen de la parròquia: Informatiu i agenda (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 Informatiu religiós (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 La música religiosa: Missa brevis KV 49, de Mozart; Il pianto di Maria, «Giunta l'ora fatal» HWV 234, de Händel; Pange lingua, motet, de Bruckner.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

20.30 El Brocal.

21.00 El Espejo.

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós.

10.00 Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

22.00 La linterna de la Iglesia.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 La Misa de España (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 Fets i criteris: paraules del arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 La Misa de España (des de Madrid).

14.00 Avui és el teu dia: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Misa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

22.05 Objectiu, l'home: el cas de la setmana; un espai per la solidaritat; entrevista amb la Gna. Carme Rullo, que parlarà del nou cardenal Yves Congar; fets i notícies amb valors humans; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

de 07.00 a 01.00 h. Emissió de música i informació: religiosa, general, de serveis i cultura. Durant aquestes setmanes es van incorporant els programes a partir de les 22.00 h.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 Obriem camins: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístico-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 Església viva (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 Església viva (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SABADELL/COPE (OM-882)

De dilluns a divendres

20.30 El Brocal.

21.00 El Espejo.

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunqueira).

10.00 Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

22.00 La linterna de la Iglesia.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h.

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.20h.

Cadena Cope-Reus (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) dissabte 12h.

Ràdio La Canonja (FM 102.3) divendres 20h.

L'Espluga FM Ràdio (FM 107.4) dissabte.

Ràdio Falset (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h.

Ràdio El Morell (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h.

Ràdio Montblanc (107.0) diumenge, a partir de les 11 h.

Ràdio Santa Coloma de Queralt (FM 107.5) dissabte 13h.

Ràdio Sant Pere i Sant Pau (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h.

Ràdio La Vilella Alta (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: La paraula del bisbe (comentari setmanal del Bisbe de Girona), Els sants oblidats (narració dels sants de la setmana), El comentari pels joves (amb Jaume Reixach), El significat de l'evangeli (amb Mn. Pere Carreras), Església Viva (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont). L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

09.00 Església viva (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 Noticiero.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 Església viva (producció de l'arquebisbat).

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súrria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, (FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Jovenut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Uldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE VIC

LLUITA I FESTA: Durada 15'. Lectura de l'Evangeli del diumenge i breu comentari a càrrec de Josep M. Masnou. Conversa setmanal del-bisbe (es publica al Full Diocesà); bloc de notícies i informació religiosa. L'emeten:

Anoia Ràdio (FM 92.2) diumenge 10.05h.

Ràdio Montesquieu (FM 106.5) diumenge 13.00h.

Ràdio Moià (FM 107.8) dijous 21.30 h.

Ràdio Ona Juvenil (FM 103.8) diumenge 16h.

Ràdio Ripoll (FM 90) diumenge 9.45h.

Ràdio Voltregà (FM 101.1) diumenge 10h.

Ràdio Zènit (FM 103.1) dissabte 11h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

ENCREUATS

per Rosa Collell

S'ha de cercar la paraula de la línia vertical, amb la qual coincideixen les lletres que s'hi creuen del seguit de paraules numerades: fent la serp de dalt a baix.

LLOGO 40.000 pts., entresol 60 m.
Apte consultori mèdic, oficines,
perruqueria. Zona Correus. T. 315 17
45.

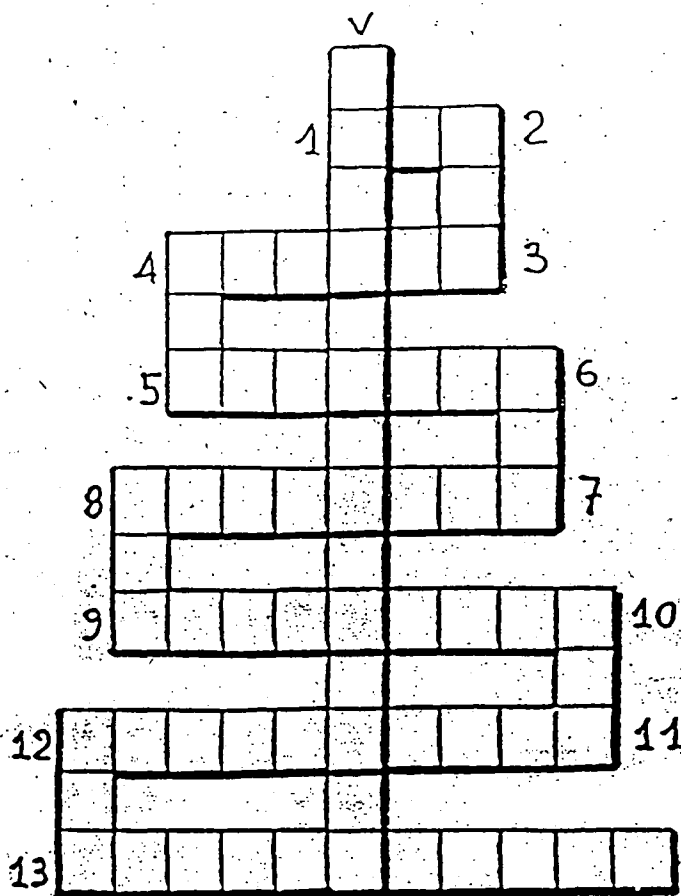


JUSTÍCIA I PAU
CATALUNYA

**Amb la teva
aportació podrem
dotar d'autonomia
el Tercer Món**

Ajuda a Estudants del Tercer Món
Ayuda a Estudiantes del Tercer Mundo

Secretaria:
Blasco de Garay, 34
E-08224 TERRASSA
Donatius: Caixa de Terrassa
c/c 0000-0126096178



1. Dret i rigid.
2. Germana del pare o de la mare.
3. Estimació.
4. Aire popular canari.
5. Manca o insuficiència de la vista.
6. Individu indoeuropeu primitiu.
7. Disposat com les teules d'una teulada.
8. La part més alta del cap, entre les banyes.
9. Relatiu a Samotràcia.
10. Número romà.
11. Magnitud d'una força, qualitat; etc.
12. Soroll que segueix al llamp.
13. Que obsequia.

VERTICAL: Espai anatòmic situat darrera el peritoneu.

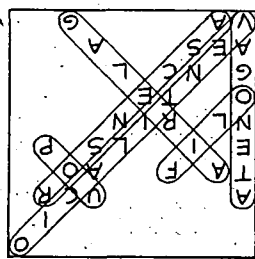
Solució:

Vertical: Retroperitoneu.
Obsequiador.
Intensitat. - 12. Tro. - 13.
Samotract. - 10. III. - 11.
- 7. Imbricat. - 8. Tos. - 9.
4. Isa. - 5. Anòpsia. - 6. Art.
1. Er. - 2. Iia. - 3. Aprici.

SOPA DE LLETRES
per Montserrat Albert

SIS COSES QUE HI HA EN UNA MINA EN EXPLOTACIÓ

MEOLLAUNA
ICLAEISIR
ASISROUCRA
TATFAIAOTL
EFIIGLSIP
NLGRINILLE
OIRTEOOXOI
GANCILLUIS
AESOAIASLI
VAILLSALGOM



Galeria. Pou. Vagoneta. Ascensor.
Ventilaci6. Fil6.

JEROGLÍFIC.
per Núria Albert

¿COM LA VAN REANIMAR?

K FE LA MENOR

K FE RE MAJOR

Solució al 789

Un fatal; dalt a baix
Un fatal daltabaix

FILATÈLIA

per Enric Graupera



**CRISTÓBAL DE
TORRES, arquebisbe**

Segell colombià del 1954 (numera-
ció Yvert 495A). Cristóbal de Tor-
res, nascut a Burgos el 1573, va
ingressar als dominicans de la seva
ciutat el 1589. El duc de Lerma
l'escollí per confessor i Felip III
l'honorà amb el títol de predicador
reial. Promogut el 1635 a l'arquebis-
bat de Santa Fe de Bogotà, va
regentar la seu metropolitana de
Colòmbia fins a la seva mort (1654).
L'orde dominicà li deu tenir al seu
càrrec el santuari de Nuestra Señora
del Rosario de Chiquinquirà, un
dels primers d'Amèrica.

ESCACS per Jaume Mora

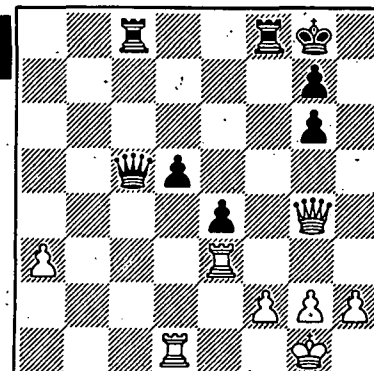
DIAGRAMA 559

Negres juguen i guanyen

Com sempre, a la tercera va la vencuda.

Solució al diagrama 558

1 AxP+ DxA, 2 TxT C5T, 3 P3CD 1-0



30
anys
de medicina
Solidària amb
el Tercer Món



**medicus
mundi
catalunya**

Elisa.-14 / 08023 BARCELONA
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

● Ajuts: "La Caixa". Oficina n.º 1010. N.º de compte 354-50 de Barcelona



Està a les teves mans que la nostra Església vagi endavant

Perquè amb el teu ajut són molts els projectes que podran dur-se a terme, és molt gran la tasca pastoral i social que podrà desenvolupar-se.

Si creus que és bo que tot això vagi endavant, col·labora-hi.

Pots fer-ho personalment, amb una aportació anònima a la teva parròquia o amb aquesta butlleta. D'acord amb la pràctica de la teva Diòcesi.

Comparteix el que Déu t'ha donat... Gràcies.

"GERMANOR"

Vers el finançament solidari de la nostra Església

☐ **Sí, vull que la nostra Església pugui dur a terme la seva tasca pastoral i social.**

Per a poder-la desenvolupar dignament, n'hi haurà prou si cada família catòlica, a més de les aportacions que ja fa a la parròquia, dona 1.400 pessetes al mes.

☐ **amb aportacions periòdiques**

IMPORT	PERIODICITAT
☐ _____ ptes.	☐ cada mes
☐ 1.400 ptes.	☐ cada trimestre
☐ 4.000 ptes.	☐ cada semestre
☐ 8.000 ptes.	☐ cada

Aquest compromís quedarà extingit en el moment que el sotasignat ho decideixi.

☐ **amb una aportació única**

IMPORT

☐ _____ ptes.
☐ 12.000 ptes.
☐ 30.000 ptes.
☐ 60.000 ptes.
☐ 100.000 ptes.

També pots enviar un xec a nom del teu Bisbat

Nom i cognoms _____

Domicili	Núm.	Pis	Porta
CP _____	Població _____	Província _____	Tel. _____

Vull rebre les seves informacions: ☐ en català ☐ en castellà

DOMICILIACIÓ DE REBUTS EN BANC O CAIXA

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte/a la meva llibreta, els rebuts que li presentarà la Diòcesi. **4G88**

Nom i cognoms del titular _____

Nom del banc o caixa _____

Adreça de l'agència _____ Població _____

Codi compte client (CCC)

Entitat	Oficina	Control	Núm. compte
---------	---------	---------	-------------

☐ Compte ☐ Llibreta Data _____

Signatura del titular del compte o la llibreta

Tots els donatius a l'Església Catòlica realitzats a partir de l'1 de gener de 1993 donen dret a una desgravació del 10% en l'IRPF.

Envia aquesta butlleta a:

• **ARQUEBISBAT DE BARCELONA:** Bisbe Irurita, 5 - 08002 Barcelona. • **ARQUEBISBAT DE TARRAGONA:** Pla de Palau, 2 - 43003 Tarragona. • **BISBAT DE GIRONA:** Pujada Catedral, 12 - 17004 Girona. • **BISBAT DE LLEIDA:** Bisbe, 1 - 25002 Lleida. • **BISBAT DE TORTOSA:** Cruera, 9 - 43500 Tortosa. • **BISBAT D'URGELL:** Pati del Palau, 1-5 - 25700 La Seu d'Urgell. • **BISBAT DE VIC:** Santa Maria, 1 - 08500 Vic.

(L.O.R.T.A.D., llei 5/92 del 31 d'octubre de 1992): Les dades que ens facilites s'inclouran en un fitxer automatitzat que es conservarà d'una manera confidencial per a la Diòcesi. Hi pots accedir en qualsevol moment per sol·licitar consulta, actualització, rectificació o cancel·lació sempre que vulguis. Si no vols rebre cap més informació, si et plau, indica'ns-ho escrivint "No" a la casella següent: ☐



LLINDAR

«Relaxem-nos, alliberem-nos de tantes tensions i pressions, pacifiquem el nostre interior. Reconciliem-nos amb els nostres col·laboradors per a millorar el nostre treball i possibilitar un diàleg substancial i veritable. Reconciliem-nos en les nostres trobades al voltant de la taula, a l'hora de menjar, mitjançant la senzillesa, la jovialitat, el discret oblit de nosaltres mateixos, el servei humil i la cordialitat envers els nostres invitats i la nostra família». Aquests són alguns dels molts bons consells que el pare Albert Marechal ens ofereix a «La nostra vida a l'Església dia a dia», un llibre excel·lent que recomano al lector. Perquè, ¿no és veritat que les nostres relacions eclesials es veuen massa sovint pertorbades per la tensió i la crispació? ¿No hi ha un excés d'enraonies, d'acusacions, de judicis precipitats i sovint immisericordes sobre aquest o aquell altre? Ens manca la cordialitat, el sentit positiu i constructiu. Ens sobra agressivitat i brusquedat.

Fins en el cas que les relacions esdevenen correctes entre nosaltres i segueixen les maneres del que en general s'entén per bona educació —és clar que no sempre és així, i penso ara sobretot en l'estament clerical i en l'ambient de sagristia—, m'adono que sovint ens parlem els uns als altres amb el fre posat, contingudament, eixutament, previngudament, sense la més mínima eclosió d'ale-

Cordialitat i diàleg

gria i amb molt poca espontaneïtat. I quan aquesta en alguns casos es produeix, possiblement ho sigui per vehicular algun o altre agre comentari crític, cedint massa fàcilment a la ironia o fins i tot al pur xafardeig. Ens costa força de crear un ambient agradable, positiu, cordial, respectuós, comprensiu i acollidor.

Truques per telèfon a una parròquia, i la veu que et contesta probablement sigui poc agradable. Una veu que revela que el teu interlocutor és més un guardià a la defensiva que no un possible amic que t'incita a la confiança. Vas a segons quina reunió i rarament perceps l'alegria del retrobament en els rostres dels reunits. Entres en un determinat despatx parroquial, o en una casa rectoral, i no passes del rebedor o marxes potser sense l'oferiment d'algun refrigeri. Les salutacions cordials, atentes i veritablement receptores del nou vingut, són escasses. I què pensar de la circulació, anònima o no, de rumors, de comentaris, o de notícies que fereixen el respecte i la dignitat que es mereixen tots els membres de l'Església! A voltes actuem com si no fóssim de la mateixa família. O semblen més aviat una família desavinguda. Algú, tot contemplant-nos, po-

dria afirmar que ens tractem els uns als altres com a estranys o forasters. I això que tots parlem d'una Església «acollidora»! ¿Per què ens costa tant de ser cordials i acollidors?

La nostra Església —tots nosaltres, i també evidentment el qui això subscriu— hauria de saber viure més del goig de la trobada fraterna, de la pregària realment sincera, de l'acolliment cordial d'uns amb altres, de la comunió i de la solidaritat. I del perdó. Avui a tots ens manca descobrir novament la necessitat de reconèixer el perdó d'un Déu amorós que ens estima per tal de saber perdonar els altres. Sense signes de perdó i de misericòrdia, les nostres comunitats diocesanes s'empobreixen evangèlicament i corren el risc de caure en l'autosuficiència humana! Sense signes de perdó i de misericòrdia, no solament no amorosim les ferides ja existents, sinó que n'infligim de noves i més profundes!

En descriure alguns exemples concrets de situacions poc agradoses, no pretenc de cap manera incórrer en una abusiva generalització. Estic segur que podríem fer un elenc d'exemples del tot oposats als que he esmentat abans. Gràcies a Déu! Altament l'ambient eclesial fóra absolutament irrespirable. Però també és cert que, en les actuals circumstàncies, bé ens pot estar succeint el que s'esdevé en algunes poblacions: encara que la immensa majoria de les llars dels seus habitants no alterin potser significativament el medi ambiental, n'hi ha prou que una o dues de les seves indústries siguin contaminants perquè el conjunt en resti greument perjudicat. És en aquest sentit que podríem afirmar, sense temor a exageracions, que l'ambient eclesial, sobretot el clerical, en algunes diòcesis està força enrarit.

A les portes del Concili Provincial, ¿no hauríem d'intentar de baixar tots plegats dels nostres pedestals si és que volem fer possible aquell diàleg substancial i veritable de què ens parla Albert Marechal? «Per mantenir una situació personal i de grup o comunitat cristiana en actitud de diàleg, és necessari abans de tot: crear una atmosfera de serenitat en el nostre interior o a l'interior de tot grup creient, perquè el nerviosisme, el mutisme o les actituds depressives, disminueixen les possibilitats de comunicació dialògica i ens tanquen dins un cercle estret, ferint negativament els altres. Aquestes actituds closes acaben en un fracàs total» ha escrit amb molt d'encert el teòleg mallorquí Llorenç Alcina.

Sí, necessitem més cordialitat i més diàleg al si de la nostra Església. Necessitem superar també les agressivitats, les pors i els prejudicis. Necessitem més transparència en les nostres relacions. Necessitem, en definitiva, viure molt més en l'amor.

■ Manuel Valls i Serra director

ARA MATEIX

Amb el pastor Lluís Palau

■ J. Carrera Planas

És argentí, però ara viu a la costa oest dels Estats Units. El seus avis i el seu pare eren catalans, de L'Escal. Emigraren a Buenos Aires quan el pare era encara molt petit. Allà va néixer el futur pastor evangèlic, el 1934. Ara molts li diuen telepredicador i, ja se sap, alguns donen a aquest mot un sentit vagament despectiu... Ell es considera un evangelista, un predicador que practica «l'evangelisme massiu». Ho ha fet a través de la ràdio, del telèfon, de la televisió. Sobretot predica a grans auditoris en estadis o a l'aire lliure. Així ha recorregut la majoria de països d'Amèrica, d'Àsia, d'Europa i alguns d'Àfrica. La setmana passada va predicar al Pavelló d'Esports de Barcelona. Aprofitant aquesta avinentesa, he tingut el goig de compartir amb ell una bona estona de conversa cordial i fraterna.

Palau defineix així l'«evangelisme massiu» en el seu llibre «Cristo a las naciones»: «un mètode d'obediència a Jesucrist en el camp tan crucial de comunicar la gràcia de Déu als homes». «Com a mètode, observa, no és sagrat ni perfecte, però no n'hi ha, de mètodes perfectes. El mètode és simplement un vehicle. Només la persona del Senyor Jesucrist, la veritat del missatge de l'Evangeli, el fonament de l'Escriptura i la unió de l'Esperit poden fer que un mètode resulti eficaç». I exposa vint-i-set raons que el porten a creure en el futur de l'«evangelisme massiu». Totes giren al voltant del «desig profund de Déu que l'evangeli sigui predicat» i de «la fam espiritual» de milers i milers de persones «per-

¿no troben que la idea de fons d'aquest «evangelisme massiu» ens interessa i àdhuc ens interpel·la? ¿Amb quins espais d'anunci explícit, extens, obert a tothom... de l'Evangeli i de la conversió compta avui la nostra pastoral ordinària?

dudes en les nostres vastes àrees metropolitanes». S'adona de la presència contínua de noves generacions: «fins i tot en ciutats ja evangelitzades, cada generació ha de tenir l'oportunitat de respondre a l'Evangeli». «L'evangelisme massiu permet d'arribar als intocables per la paraula de Déu». «Complementa, així, els esforços de l'església local i satisfà les necessitats a una escala que l'església local no pot aconseguir».

Deixant ara de banda formes i estils accidentals, ¿no trobeu que la idea de fons d'aquest «evangelisme massiu» ens interessa i àdhuc ens interpel·la? ¿Amb quins espais d'anunci explícit, extens, obert a tothom... de l'Evangeli i de la conversió compta avui la nostra pastoral ordinària? No quedem pràcticament limitats a la breu homilia setmanal? De fet, aquests interrogants ja fa temps que ens neguitegen. En són fruit algunes iniciatives noves: les pregàries per a joves a les catedrals, les missions populars renovades dels claretians, una major presència en els mitjans de comunicació, el multifestival David... ¿No ens caldria avançar més i avançar tots en aquesta línia? Ben segur que, entre els catòlics, el més llençat a l'«evangelisme massiu» és el Papa... ¿Què fem els altres?

En contrapartida, en el món catòlic han sorgit formes menys espectaculars de comunicació de l'Evangeli, inserida en la realitat quotidiana: els moviments d'acció catòlica i altres, la revisió de vida... Ens caldria aconseguir allò... sense perdre això. Més encara, la recuperació de l'anunci exprés i massiu de la paraula de Déu podria ajudar-nos a evitar el risc, sempre latent, de ser engolits per la pasta dels humanismes, del nacionalisme, de la secularització... en lloc de fer-los fermentar amb el llevat de la fe.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

Tot lector atent, i assidu dels evangelis, ha remarcat més d'un cop, tot repassant les escenes que segueixen la Resurrecció de Crist, que no es parla de cap aparició seva a Maria, la seva mare.

El sentiment sol ser d'una certa decepció, però de seguida cadascú hi troba alguna explicació. Alguns diuen: encara que no se'n parli, la primera visita ha estat sens dubte per a la seva mare, per òbvies raons. D'altres, com per a descartar una gestió innecessària, argumenten així: a tots els qui —especialment els apòstols, i també les santes dones— havien tingut una fe vacil·lant, els convenia que una aparició de Jesús ressuscitat els enfortís en la fe. La Mare de Déu, en canvi, no ho necessitava. En tots els moments de la seva vida se li podia aplicar l'elogi de la seva cosina Elisabet: «Benaurada tu que has cregut que es realitzaran totes les coses que t'han estat dites de part del Senyor» (Lc 1,45).

¿Per què no imaginar que en el moment de la Resurrecció, quan la humanitat de Crist rep el premi d'estar de manera normal i permanent al cel, fa participar ja la seva mare d'alguns aspectes d'una glòria anticipada, tot i que hagi d'estar un temps a la terra?

En certa manera, la posaria en l'estat que Ell, com a home, tenia quan era a la terra, fins a la mort de la creu. Ell, entre tots els dons, naturals i sobrenaturals que com a tal home havia rebut —deixem a part el fet que era Déu, i que, per la unió hipostàtica en la seva persona estaven unides, sense confondre's, les dues naturaleses, divina i humana, amb totes les conseqüències que se'n poden derivar— posseïa el de fruit de la visió beatífica: contemplava Déu cara a cara, i a través d'Ell podia veure totes les altres coses. Sant Tomàs d'Aquino ho deixa ben clar a la Summa Theologica (3, q9, a2).

¿Per què no imaginar, doncs, que la Mare de Déu, que va estar associada tant de prop a la mort del seu Fill —«una espasa travessarà la teva ànima», li pronosticà l'ancià Simeó— (Lc 2,35), també ho va estar, lògicament, a la Resurrecció, i que, ja des del moment de produir-se, va poder rebre el do de gaudir de la visió beatífica?

D'aquesta manera ja no calia cap aparició: la visió pròpia dels benaurats comportaria la contemplació de Déu i de totes les coses del Cel —i entre elles la del cos del seu Fill glorificat— i per tant acabava per a ella el temps de la fe, perquè ja tenia en plenitud tot allò en què havia cregut.

I amb això, la seva estada a la terra —curta o llarga, no ho sabem, a la vora de l'apòstol Joan, a qui Jesús la va confiar— per a acompanyar l'Església naixent, no tindria de cap manera el caràcter d'exili, perquè estava, al mateix temps a la terra i al cel, en camí i en la pàtria, de manera semblant a com havia succeït amb Jesús, en la seva humanitat.

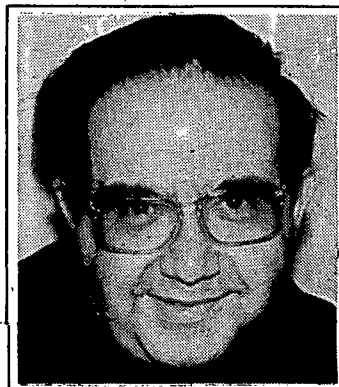
Per més que en les converses amb el Dr. Joan B.

Manyà, a «La Muntanyeta» de Tortosa, havíem parlat de tantes qüestions teològiques, no havia sortit mai aquest punt, bé que ell havia escrit sobre això. En una publicació en la qual s'aliena una teologia rigorosa i una pietat mariana amarada d'afecte —«Per la pietat mariana en l'any 1954»—, el Dr. Manyà es mostra d'acord amb l'opinió d'alguns antics autors —Suàrez, Sant Antoni de Florència i altres—, segons la qual Maria va tenir com un tast de la visió beatífica, a partir de l'Anunciació, mentre portava el Fill a les seves entranyes. I va encara més enllà i expressa la seva convicció que va gaudir d'aquella visió dels benaurats, de manera definitiva, des de la Resurrecció de Jesús. Per altra banda, hi ha dos precedents, ben coneguts, de fruïció provisional d'aquell tipus de visió: els de Moisès (Nm 12,8) i el de sant Pau (2Cor 12,3).

Ell respon a una objecció que podia venir d'uns textos de sant Tomàs d'Aquino que —ja no cal dir-ho— aquest no aplica a la Mare de Déu, sinó als homes en general (Cfr Summa Theologica 1,12, 11 ad2; i 2-2, q. 175,3 i ss): que el trauma psíquic que aquest fet extraordinari ocasionaria, o bé donaria lloc a la mort, o bé exigiria una intervenció miraculosa de Déu. Segons el Dr. Manyà això últim és el que es pogué produir en el cas de Maria.

Un altre privilegi de la Mare de Déu, aquest, que seria

A la terra i al cel



■ Ferran Blasi

una manifestació de l'omnipotència i la bondat de Déu, i que redundaria en el bé espiritual, tant de Maria com de tothom. La profunditat dels raonaments teològics del canonge Manyà i la seva afectuosa devoció a la Mare de Déu, fan pensar que aquesta no és una hipòtesi desproveïda de tot fonament.

La veritat és que en tal explicació no hi ha detriment de cap valor, sinó que més aviat hi queden subratllats el poder, la generositat de Déu, i la gratuïtat dels seus dons, i la dignitat de la Mare de Déu, que resta així encara més unida al seu Fill, i es ressalta amb això la seva poderosa capacitat d'intercessió, en benefici dels homes i dones d'aquest món.

Hauria estat un privilegi ben coherent amb el paper de la Mare de Déu, amb la seva condició de Mare de Jesús i de l'Església, i que no fa sinó anticipar l'estat de tots els qui, a la fi dels temps, seran salvats i, amb cos i ànima, glorificats, veuran Déu, en un cel i una terra nous.

■ Ferran Blasi, és sacerdot de la Prelatura de l'Opus Dei

SABER ESCOLTAR

Ulls de mirada clara

Un programa televisiu anuncia uns quants reportatges-entrevista que poden tenir interès pels qui es dediquen al món dels problemes morals. Un dels casos és referit al canvi de sexe: mostra el pas, per operació quirúrgica, d'una nascuda dona —que sempre, diu, se sentí home— a tenir el sexe que anhelava. Ara la persona afirma que té molta pau i felicitat, perquè ha assolit la seva realitat (?). La seva mare —gran i senzilla— fa que la felicitat actual del seu fill és la seva.

Hi ha una següent entrevista. La presentadora afirma que s'enfrontaran dues parelles que han fet opcions completament oposades. Una ha elegit la castedat total durant el temps del prometatge. L'altra és presentada com una parella estable (?) que practica l'amor lliure. Comença la confrontació i, de cop, és il·lustrada amb un vídeo on figuren els dos partidaris de l'amor lliure, reunits amb altres parelles, tot practicant-lo intercanviant-se els uns amb els altres. Les imatges són repug-

nants. Tele-escombraries!

Els del vídeo afirmen que la seva pràctica no és cap mena d'infidelitat; que, a fi de comptes, una cosa és l'amor i l'altra el sexe; que aquest ús sexual els ajuda a estimar-se més... Els dos promesos exposen el seu desacord amb la separació de l'amor i el sexe; expliquen com ara han de madurar la seva estimació per tal de dur-la a plenitud en formar una família. Com sempre, a la tele, les coses queden mostrades i no reflexionades. Tanmateix un bon televident podia desempàtar. Com? Els rostres dels partidaris de la llibertat total eren cansats, gastats i amb una punta de degradació. Els dels joves promesos tenien una bellesa normal i uns ulls, amb la mirada clara, que ho il·luminaven tot. L'esplendor del seu mirar i la seva argumentació, aparentment idealista, els donaven la raó.

■ Joan Guiteras

Fa pocs diumenges, quan cercava al matí un salm per meditar, vaig aturar-me en el 101 (100). No era la primera vegada que el llegia però en aquesta ocasió en vaig fer una lectura molt diferent. Una lectura política. De fet això no pot sorprendre ningú. Els propis Evangelis la tenen més o menys directa. L'Església ha desenvolupat en aquest terreny un discurs molt específic amb la seva Doctrina Social, per cert, tant incomprensiblement oblidada per l'Església catalana. Quan Joan Pau II escriu en «*Travessant el Llinar de l'esperança*» que «la Creació ha estat donada i encomanada com encàrrec a l'home perquè constitueixi per a ell, no una font de sofrança, sinó el fonament d'una existència creativa en el món», està també formulant un criteri de poderós caràcter polític.

En el cas del salm «Vull celebrar la bondat i la justícia» (quin fantàstic títol!), el que em cridà l'atenció fou però l'actualitat de la proposta. Seria com la divisa de tots els catòlics compromesos políticament, en el marc de la pluralitat d'opcions de partit, que és en el nostre país la característica essencial, tan característic que potser ha fet oblidar el component capital: els continguts polítics i la seva concordància en la fe. El salm 101 concreta uns continguts ben específics:

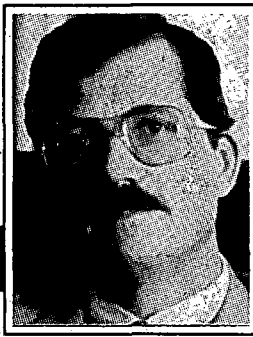
Ser irrepreensible i assenyat i portar les coses del govern amb honradesa. Aquesta és la primera proposta del salm, una exigència personal que es concreta encara més en la segona estrofa en afirmar: «no em proposaré cap objectiu innoble». Si tots els polítics cristians, militants de partits polítics, regidors i batlles, diputats i alts càrrecs, consellers, tothom en definitiva compromès en una feina d'aquesta naturalesa, s'aixequés cada matí amb el salm al cap, i honestament es mirés al mirall amb afany de no enganyar-se i veure en l'exigència d'aquelles paraules les coses dels homes, de ben segur aniríem molt més bé.

Com molt millor aniríem si fos norma del qui són actius en política la mateixa que recita el salmista: no tenir tracte amb els qui comenten maldats, amb els de cor pervers i els dolents que «ni els vull conèixer». I l'exigència continua fent callar els qui habitualment fan de la murmuració una pràctica i també els qui des del seu cor arrogant pontifiquen. La murmuració que fa el niu sobretot en les rengleres més allunyades del poder. L'arrogància, majoritàriament, dels qui viuen al sojorn dels qui governen. Però no resulta gens infreqüent que els papers s'inverteixin. Estiguin on estiguin uns i altres aquesta pràctica hauria de ser foragitada de la vida política.

El salmista senyala uns criteris essencials per a formar equips de govern, «No tindran lloc al meu palau els homes fraudulents i no es mantindrà en la meua presència ningú que menteixi». En contrapartida «poso, els ulls en gent fidel del país... són homes de conducta irrepreensible els qui estan al meu servei». I així dotats amb la força que ens dona servir la bondat i la justícia, «No em cansaré de fer callar cada dia els injustos del país». Perquè «s'acabin de la ciutat del Senyor tots els qui obren el mal.»

Si els catòlics aconseguíssim imposar-nos i propugnar aquest enfocament per tot el relacionat amb la cosa pública, si fóssim capaços de tenir el valor i el coneixement per actuar d'acord amb aquests criteris i no ens deixéssim portar pel que ens proposen l'oportunisme i la falsa eficàcia, si els que tenen millor situació aprenguessin a

■ Josep Miró i Ardèvol



A propòsit del Salm 101

recompensar o reconvenir d'acord amb aquests criteris, hauríem fet un pas important a favor de l'exigència del bé que ens demana el Papa.

Però, essent realistes, cal dir que no n'hi ha prou amb disposar de conceptes bons si el conjunt de l'església catalana no té una més gran atenció per a servir la dimensió política de la gent i específicament la dels creients més compromesos, sobretot aquells que militen, que tenen càrrecs de responsabilitat i, encara més, que han fet de la política una professió.

La política es fa des del poder, petit o gran, des de dins per conservar-lo o des de fora per aconseguir-lo i, el poder per definició és proper al mal. El poder significa possessió i en política no sols possessió de coses sinó també, més delicat, de persones. I el sentit de la possessió degenera, rodola aviat cap als fons més negres de la consciència. L'església —poques setmanes endarrera encara insistia el nostre Arquebisbe— crida de forma continuada a llançar-se a la vida política, però sembla oblidar, a Catalunya, que la feina política és per definició una feina fronterera amb el mal, no tan sols per acció, que si es descobreix acostuma a ser el més criticat, sinó per omissió. No fer, no dir, no actuar, pot arribar a ser moltes vegades una virtut política excelsa i ara un pecat terrible.

I si és una feina de frontera necessita de major assistència, recolzament, estimul, orientació i crítica concreta. A la Catalunya actual, i a diferència de la majoria de països d'Europa i Amèrica Llatina, l'Església no té cap activitat dedicada al que podríem dir la pastoral del món polític, al seu seguiment, anàlisi, valoració a la llum de la Fe, formació, denúncia, propostes creatives, etc. Els qui tenen la responsabilitat de la institució eclesial, els pastors, però també tots aquells qui participen en el govern de les diòcesis catalanes haurien de veure que mai com ara la vida política ha estat en la pràctica tan lluny de l'atenció de l'Església. I que ningú faci una lectura interes-

sada, quan dic «ara» vull dir uns anys després de la fi del franquisme. Perquè malgrat les dificultats, durant la dictadura hi va haver capellans i responsables que es van preocupar i treballar en aquest àmbit. Abans de la Guerra Civil existia una munió d'iniciatives. ¿Què hi ha avui? Voldria fer notar que el pluralisme dels cristians en la vida política només té ple sentit si hi ha una forta cohesió de fons, en cas contrari la referent cristiana perd sentit, però la cohesió no es regala: es treballa.

Sovint les declaracions dels nostres bisbes semblen sorgir com elements dissonants. Segur que en part és perquè la seva opinió confronta amb el món, i això no és dolent, al contrari. Però en ocasions la identificació podria ser més gran, si un coixí plural se'n fes legítimament ressò. Un exemple servirà per veure-ho millor. Hom pot ser d'esquerreres, dretes o centre i estar a favor o en contra que tots els comerços obrin el diumenge. Un catòlic té molt clara quina és la posició adient per raons religioses, però també per raons naturals connectades a la vida comunitària i sobretot a la família. Els bisbes han parlat sobre aquest punt amb un ressò escàs. Era una excel·lent ocasió per intentar tot el contrari, donar força a l'opinió de l'Església sobre el valor i sentit del diumenge, la festa del Senyor, l'Únic, i no el seu lliurament a l'idol del consum. Era i és una ocasió per prendre una sèrie d'iniciatives vinculades a la Pastoral del món polític. Per exemple fer un document-guia de les raons, per molts oblidades; convocar diputats, regidors, etc. a unes sessions de debat i reflexió. En definitiva formar, orientar

primer per a després promoure el debat i l'acció en el pla polític. No n'hi ha prou amb assenyalar el principi i després deixar-nos sols en l'arena.

Fa pocs dies, amb motiu del Diumund, l'Església ens recordava que avui l'evangelització va molt de la mà de l'ensenyar a pescar. Doncs bé, als qui tenim vocació política ens cal el mateix en el terreny de l'aplicació de la fe a la quotidianitat del treball polític perquè, com ens recorda el Sant Pare, el bé és un «camí estret» i perquè «una afirmació tan universal del bé no pot deixar de ser extraordinàriament exigent». Per complir amb aquesta exigència en el pla polític ens cal la presència viva i directa de l'Església, sobretot perquè a diferència d'Europa, on hi ha una llarga experiència i per tant educació dels cristians

en política, a Catalunya el que hi ha és molt prim, després de tants anys primer de franquisme i després de laïcisme com a únic mot d'ordre col·lectiu.

Amb sentit realista necessitem un centre on poder construir una pastoral efectiva del món polític, no teoritzadora sinó ben arrelada a la realitat quotidiana. Necessitem també un moviment d'opinió, tan plural com ho són els camins de la Fe, però capaç de transmetre l'opinió sobre allò que constitueix el patrimoni comú dels creients en la vida col·lectiva, en la política.

Josep Miró i Ardèvol és ex-conseller d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya

ACUDIT



RESPIR

Plens de seny en l'Esperit

És una demanda treta d'un Ritual de Professió monàstica, que deu voler dir que l'Esperit ens doni seny, que siguem assenyats en l'Esperit. ¿És, això, possible?

¿Fa persones assenyades, l'Esperit? Sembla que l'Esperit, més que assenyat, és arrauxat. Quan a algú li diuen: «Tingues seny!», li volen dir que no faci disbarats, que no caigui en excessos de cap mena, que sigui sensat, que tingui enteniment. Poden voler dir-li igualment que no destaqui, que faci com fa tothom. I ja sabem

quines coses no fa fer de vegades l'Esperit! L'Esperit ens parla sovint de l'Esperit com de la força de Déu, i aquesta demanda més aviat sembla frenar-la, aquesta força. Potser fàcilment pensàriem que el seny de Déu és la llei. Però, no!

El seny de Déu és l'Esperit; la sensatesa de Déu és l'Esperit. No voldria ser irreverent, però goso dir que la llei és el cervell de Déu. El seny de Déu és l'Esperit. I aquí vindria a tomb allò que diuen els menorquins: Seny! que de cervell ja en venen!

■ Miquel Estrade

Han passat més de vint-i-cinc anys després del Concili Vaticà II i molts interrogants continuen sense resposta, perquè la creativitat que endegà no està esgotada. Aquest fet segueix marcant la Història, és una cimera històrica en l'Església, per a l'Església i per a la societat. Són més de vint-i-cinc anys i s'ha recorregut un llarg camí ple de transformacions on hi ha hagut de tot. Per això, els claretians han volgut

preguntar-se si avui Jesucrist és una Bona Notícia, si els cristians de la base, els més compromesos, es senten una mica cansats i desanimats, si ells es senten renovats, visquent el propi carisma... I una de les seves respostes ha estat les missions populars renovades, una iniciativa que els ha impulsat a sortir enfora, a anar més enllà de les formes estructurades, en definitiva, a tornar al poble.

Pere Codinachs i Verdager, llicenciat en Ciències Socials a Roma i en Ciències Morals a Madrid, iniciador d'HORA-3 i coordinador general del Moviment durant deu anys, ara és professor de Sociologia i Moral a la Facultat de Teologia de Catalunya i dirigeix el Centre de Catequesi i el Centre de joves HORA-3 de Girona. És un dels promotors de les missions populars que van començar fa quatre anys. Amb el seu parlar acurat i serè explica la necessitat que els claretians van sentir de tirar endavant una experiència com aquesta.

—En primer lloc hem volgut seguir l'exemple del fundador, Sant Antoni Maria Claret, i realitzar un dels objectius de la Congregació: missionar el poble. A més a més, preteníem i pretenem continuar la nostra tasca de predicar la Paraula de Déu i seguir una llarga tradició claretiana de predicadors a Catalunya, que si va tenir una interrupció pels vols del Concili Vaticà II, ara, des de fa uns cinc anys, s'ha reprès.

D'altra banda, constatem que al costat del debat fe i cultura d'élite, trobem el debat fe i cultura popular, una forma de pensar i viure la gent la seva vida quotidiana des d'una difosa i més o menys arrelada religiositat popular, la qual a vegades està poc evangelitzada, rutinàriament conreada i amb poc adob.

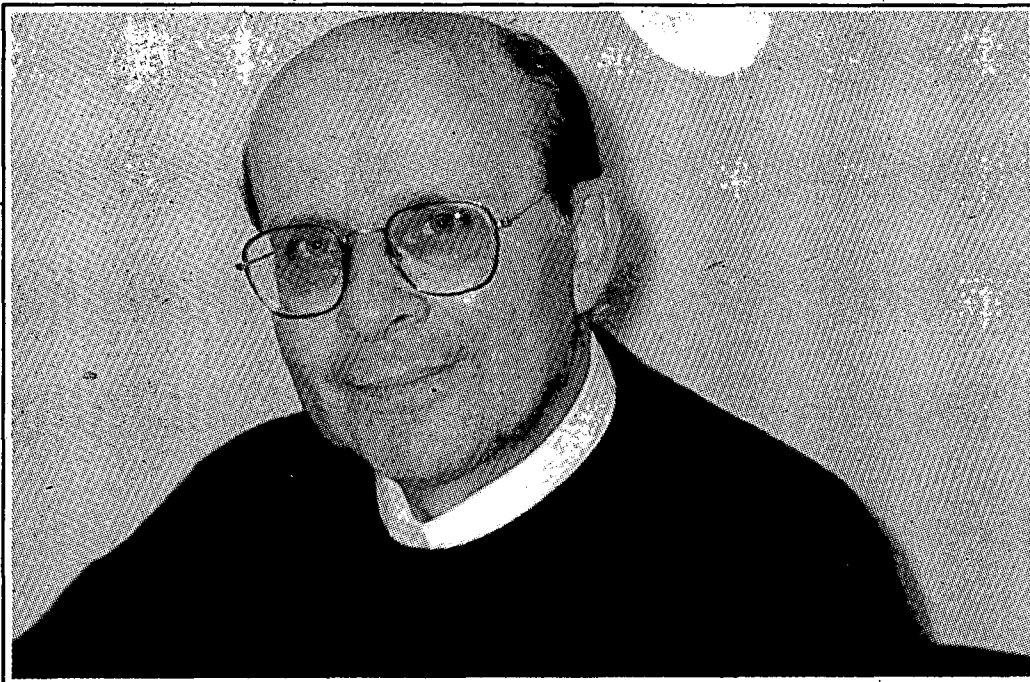
—La missió popular passa per diverses etapes i s'estructura en una durada d'uns dos anys. Es despleguen multitud d'activitats que persegueixen un mateix objectiu: aconseguir un canvi de mentalitat.

—Molt en síntesi, esmento alguns aspectes que inclou la missió popular: sempre hi ha un any de preparació de l'ambient i de les persones del poble que s'ha escollit per realitzar-la. S'arriba a un coneixement de la realitat sociològica de l'ambient, visitar les famílies per saber qui s'hi apunta i preparar un equip d'acollidors i animadors compost per gent de la zona, sempre d'acord amb el rector de la parròquia o parròquies implicades. Després vénen quinze dies d'evangelització intensa —aquí es dona peu a un gran marge de creativitat i sensibilitat— i, finalment, un any sencer de post-missió que culmina en una setmana de renovació de tot allò que s'ha viscut. —Pere Codinachs fa una pausa reflexiva i afegeix: Això significa molt de temps. Cal pensar que els canvis culturals i, per tant, els religiosos i morals, són lents. Per aquest motiu hi aboquem moltes actuacions de signe divers per atènyer el canvi de mentalitat religiosa.

—¿Com desenvolupeu la missió popular durant els quinze dies intensius?

—Podem modificar el llenguatge religiós d'acord amb les noves formes de pregar i «L'Escola de pregària» es nodreix de símbols i formes simples de relaxació i concentració espiritual. Reforcem la importància de l'Eucaristia matinal i comuniquem l'essencialitat de la dimensió bíblica, vivencial i simbòlica de cada part de la missa.

El P. Pere Codinachs va ser iniciador d'HORA-3 i coordinador general del Moviment durant 10 anys



Parlem amb el P. Pere Codinachs, un dels impulsors de les missions populars claretianes

Evangelitzar avui: tornar al poble

I quan exposem els temes dels vespres, incorporem a la part teològica la força plàstica, de manera que les qüestions morals d'ahir es converteixen en «Pregons d'Evangelí» amb una gran riquesa doctrinal: Crist, el Déu revelat en Jesucrist, el Seguiment de Crist, l'Església, el Sagrament de la reconciliació i la Verge Maria.

Com pots veure el protagonista de la missió és el poble. Durant la primera setmana es creen grups de feligresos que es reuneixen a la casa d'una família acollidora, dirigits per un animador del mateix col·lectiu, tracten sis temes amb l'ajut del fullet corresponent, breu i clar. Per la seva part, el missioner que presideix l'eucaristia matinal visita els debats de cada un dels grups i fa l'exposició vespertina dels pregons de missió. I no podem oblidar la participació del rector que coordina la bona marxa de la missió. Aquest és un dels objectius fonamentals: fer entendre que l'Església és realment el poble, animada i regida pel rector, i que durant la missa tots som protagonistes: els nens, els joves, els

matrimonis, la tercera edat, els malalts...

—¿I quina és la reacció de la gent davant de la missió?

—Naturalment les reaccions són diverses segons l'actitud religiosa de les persones; a dir veritat, em sembla que al principi es nota un cert escepticisme, seguit de curiositat i interès que desemboca en preocupació en veure que la missió els demana participar-hi. Abans de començar les reunions de la primera setmana es nota un cert ambient de por que aviat desapareix gràcies a l'engrescament dels debats i l'entusiasme i la joia dels darrers dies... Pot semblar que és molt bonic, però crec que és el que sol passar.

Amb tot, hi ha una part de la població que no entra en aquesta dinàmica i n'està al marge. Solament se n'assabenta a través dels comentaris dels missioners o de l'emissora de ràdio local o per uns papers religiosos.

—¿I quan acaba la missió, com fer que continuï?

—Aquesta és una qüestió que ens ha

preocupat des del principi. Ara, després de les missions realitzades, estem concretant la post-missió. Fa uns dies vaig ser a Sarroca (Lleida) per a programar la post-missió. Després de cinc mesos de la missió, el retrobament amb els bons amics del poble fou cordial i entranyable, havia nascut una amistat; vàrem celebrar l'eucaristia a mig matí i un dels assistents em va dir «l'església és més plena ara».

En acabar, el rector es va reunir amb els joves per a preparar la seva post-missió i jo i el poble programarem especialment la continuïtat de les reunions familiars, algunes sessions de formació teològica, els compromisos d'assistència social i parroquial, l'animació de la missa setmanal i la missa dels joves, etc... Saps? La gent esperava feia dies poder posar en marxa la post-missió. I destaco que la figura del rector és fonamental per a la seva continuïtat. Ell em va dir: «Ara ens toca fer, fer-fer i deixar fer».

—Les missions que s'han realitzat són a les poblacions de la Poble de Claramunt, Montgat, Ciutat Cooperativa (Sant Boi) i a tot l'arxiprestat de les Garrigues (12 pobles rurals, tres dels quals tindran la missió la primera que ve) i ja s'està fent la premissió a la ciutat de Reus i a sis parròquies del bisbat de Barcelona.

El fet de missionar en grans poblacions, ¿creieu que comporta moltes dificultats?

—L'organització pròpiament dita per irrorquies penso que no crea grans problemes... Jo diria que les veritables dificultats són de fons i provenen del canvi immens que s'ha produït en la religió a panya des del ja llunyà nacionalcatolicisme dels anys quaranta i cinquanta. Avui, la unió religiosa, el pluralisme, la secularització, els diversos ritmes laborals i familiars, la pèrdua del monopoli religiós i el pluralisme de l'Església i les noves directrius doctrinals del mateix Concili Vaticà II obliguen a repensar de nou les categories religioses de sempre.

—¿De quina manera les reformuleu?

—Bé... el problema de clarificar el binomi religiositat popular i religiositat renovada; la diversitat consolidada de «categories» de cristians —si és que em puc expressar en termes sociològics: els cristians compromesos en el sentit més profund del terme, els cristians tradicionals que assisteixen a la missa dominical; els cristians oradics que de tant en tant van a missa i, en el darrer grup, els cristians no practicants. La reflexió que implica escollir el model eclesial entre jeràrquic o comunitari (és a dir, un model vertical o horitzontal); el problema del llenguatge religiós i la capacitat del receptor d'entendre'l, de fer-lo seu; com relacionar fe i compromís d'avui amb l'església i el món; quina manera podem evangelitzar des de l'abc, perquè existeix un gran analfabetisme religiós; la constatació dels trets característics i diferencials de les noves generacions respecte les anteriors; el repte de formar en una maduradora experiència religiosa que s'allunyi de les actituds tàctiques; el repte de formular de manera clara, objectiva i assumible l'ètica cristiana com assumir realment el paper i l'acció laica i com transformar en clau evangèlica la paròquia...

—Cada un dels temes podria ser l'objecte d'una pregunta...

—Em sembla que sí —*respon amb un somriure*—. Pensem que la reflexió realitzada tot això ajudarà a donar fisonomia pròpia, realisme i força nova a la missió popular renovada. És per aquesta raó que



Segons Mn. Cinto, el P. Claret ha estat el primer, el més actiu i el més popular propagandista que ha tingut la llengua catalana en aquesta centúria

un equip de professors claretians ha iniciat unes sessions de reflexió religiosa interdisciplinària, sota el nom de «Missió i Societat».

—Per cert, ¿quantes persones formen l'equip missioner?

—Per ara, som una dotzena de claretians amb alguns missioners i missioneres laics. Una part d'aquest equip havia treballat anteriorment en convivències religioses de joves a molts col·legis de Catalunya; aquella experiència de pastoral juvenil té continuïtat i facilita molt les noves tasques de la missió popular.

—Observo que totes aquestes activitats que expliqueu enllacen amb l'origen de la vostra Congregació, que va ser molt coneguda en els seus inicis pels grans predicadors populars que recorrien el nostre país. ¿Es tracta, doncs, de tornar a l'origen?

—Durant els 145 anys d'existència de la Congregació claretiana, mai no s'ha deixat d'evangelitzar directament el poble; certament hi ha múltiples formes d'evangelitzar, a través de la premsa, l'educació humana, religiosa i moral a l'escola; una primera evangelització i promoció humana, religiosa i moral a països pobres de la perifèria de l'Església a Roma, però, sobretot, amb la predicació directa al poble, una tasca que es fa a tots els llocs on treballen els claretians (a cinquanta-tres països als cinc continents).

A Catalunya sempre existí un equip de predicadors especialitzats en la missió popular, en els exercicis espirituals i en la predicació especial a les parròquies. Solament allà pels anys seixanta, al voltant del Concili Vaticà II, va apagar-se aquesta tasca. Ara, uns vint-i-cinc anys després, els claretians reemprenen la missió popular. Així creiem ser fidels a l'esperit del gran missioner i predicador que fou el P. Claret, especialment en la dècada de 1840 a 1850.

L'historiador Eufemià Fort i Cògul en el seu llibre *Itinerari de Sant Antoni Maria Claret per Catalunya* registrà amb indicació de dia, mes, any i tipus de predicació el pas apostòlic del P. Claret per cent cinquanta-cinc pobles i ciutats de casa nostra. D'altra banda, Mn. Jacint Verdaguer el 1894 dedicà el llibre de poemes religiosomoral *Veus del Bon Pastor* als claretians per a les seves predicacions. No puc estar-me de llegir un tros del pròleg: «Havent, gràcies al Senyor, tingut la bona estrella de nàixer en lo racó de Catalunya que més estimava el Venerable Claret, vostre Fundador, i justament en lo temps en què l'omplia de gom a gom amb lo doll de sa paraula, lo més abundós que hi haurà abocat lo cel des de Sant Vicenç de Ferrer, ja des dels braços de la mare m'enamorí d'aquella predicació tan catalana i senzilla, com ardenta i feridora, que vosaltres

heretireu. Ordenat que vaig ser de sacerdot, m'hauria estimat més ser peu de predicador que cap de poeta...».

—Realment l'admirava molt.

—En efecte. En una altra ocasió Mn. Cinto digué d'ell: «L'infatigable apòstol de Catalunya, mossèn Claret, ha estat el primer, el més actiu i més popular propagandista que ha tingut la llengua catalana en aquesta centúria». —Es referia al fet que el nostre fundador predicà sempre en català, a diferència d'altres predicadors missioners que el precediren. Ara, aquesta afirmació no treu cap mèrit al gran nombre d'homes que a meitat del segle XIX iniciaren la nostra Renaixença cultural i literària.

—I si Sant Antoni Maria Claret visqués avui, ¿a quins signes dels temps seria sensible?

—El P. Claret, en boca del papa Pius XI, s'havia avançat molt al seu temps per la promoció dels laics i per la utilització de la premsa en forma eficaçment moderna. Va crear associacions de laics i n'establí d'altres ja existents, mentre els confiava tasques apostòliques. Ja llavors deia: «en aquests darrers temps, sembla que Déu vol que els seglars tinguin una gran part en la salvació de les ànimes». Per això, precisament, el papa Pius XI no dubtà a qualificar-lo com el gran precursor de l'Acció Catòlica.

Pensa que fundà amb l'ajut del canonge de Tarragona, Dr. Josep Caixal, la *Llibreria Religiosa* que publicà en els seus primers divuit anys, segons els historiadors, dos milions vuit-cents mil llibres, dos milions i mig d'opuscles, quatre milions dos-cents mil fulls de propaganda religiosa, a més de llibres de teologia i espiritualitat i d'alta cultura. D'igual manera treballà en la redacció de catecismes breus i en un catecisme únic per a Espanya, participà en la fundació d'una vintena de congregacions religioses nascudes a Catalunya, promogué l'associació d'artistes amb l'*Acadèmia de Sant Miquel* a fi d'evangelitzar el món de la cultura i de les arts i, alhora, posar-les al servei de l'Evangeli. Quan va ser arquebisbe de Cuba, fundà una Granja-escola per a la promoció dels camperols nadius...

—¿I què faria avui?

—No és fàcil de preveure, però certament seguiria una consigna molt claretiana: treballar

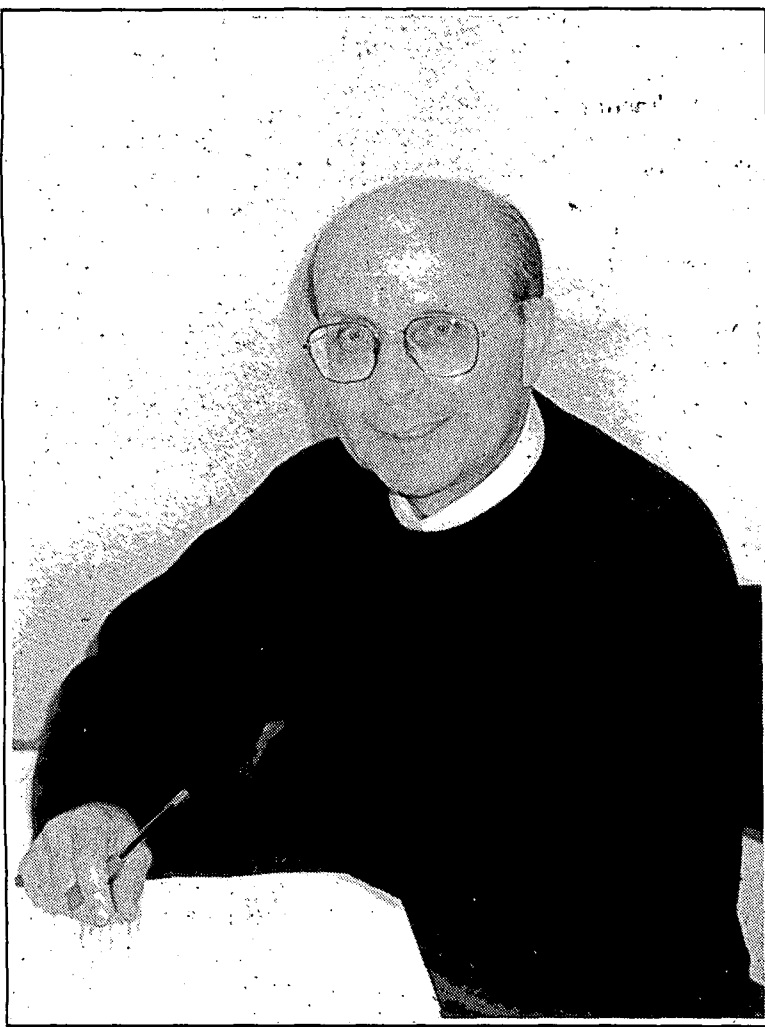
ria en allò més urgent, oportú i eficaç per al bé de les ànimes. Hauria atès, ben cert, el que el papa Joan Pau II ha demanat: evangelitzar amb un nou esperit apostòlic, amb un alè missioner renovat.

—*Acabem l'entrevista i mentre acompanyo el P. Codinachs a la porta no puc evitar de preguntar-li què prefereix: fer classes o predicar missions. Amb un lleuger somriure contestà:* Fent classe entrem en la cultura acadèmica. Predicant missions entrem en la cultura del poble. Totes dues cultures han de ser dignes d'atenció i de respecte per part de l'Església i, en tots dos casos, cal evangelitzar la cultura i inculturar la fe. Per a mi aquesta és una tasca tan urgent i necessària com no sempre fàcil... En tot cas, és una tasca prioritària i fonamental per a la nostra Església catalana, avui en estat de Concili.

■ **Núria Oriol i Palarea**

La religiositat popular a vegades està poc evangelitzada, rutinàriament conreada i amb poc adob

Segons el P. Codinachs, al estat del debat de fe i cultura d'elit, hi ha el debat de fe i cultura popular





¿Podran les mesures de liberalització econòmica dictades per Fidel Castro evitar l'endèmica fugida de cubans als Estats Units?

Cuba

Decidit a continuar regint els destins de Cuba, passant per damunt de les barreres ideològiques, Fidel Castro es disposa a fer una obertura econòmica impensable fa poc temps. Així ho ha anunciat durant la inauguració de la XII Fira Internacional de l'Havana, el principal responsable econòmic del règim, Carlos Lage, segons el qual s'aprovarà una nova llei que permetrà una «política d'obertura a la inversió de capital coherent i irreversible»... En la nova llei d'inversions, es parla de «la participació majoritària de la part estrangera» i es donaran «facilitats addicionals»... I la inversió estrangera podrà abocar-se, fins i tot, en sectors que fins ara eren considerats intocables com, per exemple, la indústria sucraera que és la més important del país, i en béns seients (propietats immobiliàries)... D'aquesta manera Fidel Castro pretén mantenir-se en el poder, llançant-se en braços del capitalisme, però, això sí, sense canviar el vestit comunista...

La guerra als Balcans

Sembla com si la guerra als Balcans, a Bòsnia, volgués canviar de signe, ja que l'embestida musulmana, amb l'ajuda dels croats bosnians, ha aconseguit un èxit al recuperar més de tres-cents quilòmetres quadrats als serbis, i conquerint la ciutat de Kupres a la Bòsnia central. És la primera ciutat que perden els serbis des del començament de la guerra, fa 31 mesos. La mitja calma observada en la guerra de Bòsnia les últimes setmanes ha servit perquè l'exèrcit musulmà i croat es reorganitzessin per fer possible l'actual ofensiva contra els serbis de Bòsnia que, dirigits militarment pel ge-

neral Mladic no ha donat gaires mostres de decidida resistència. Els serbis acusen cada vegada més el tancament de frontera amb la Sèrbia de Milosevic, que ha deixat sense subministres, sobretot de carburants, l'exèrcit de Karadzic. Aquest, en un intent de defensa sigui com sigui, ha decretat la mobilització general, i cal esperar els propers dies per veure si es confirma la recuperació musulmana. D'altra banda, cal lamentar la mort de dos cascos blaus espanyols el camió dels quals va bolcar quan duïen a terme un servei humanitari. Amb aquests ja són catorze els cascos blaus espanyols que han mort als Balcans des que l'ONU va iniciar l'ajuda humanitària. D'aquests catorze soldats espanyols morts, nou han estat víctimes d'accident i els cinc restants a causa d'explosions de mines o granades, o de trets dels francotiradors. Es parla insistentment de la retirada de tots

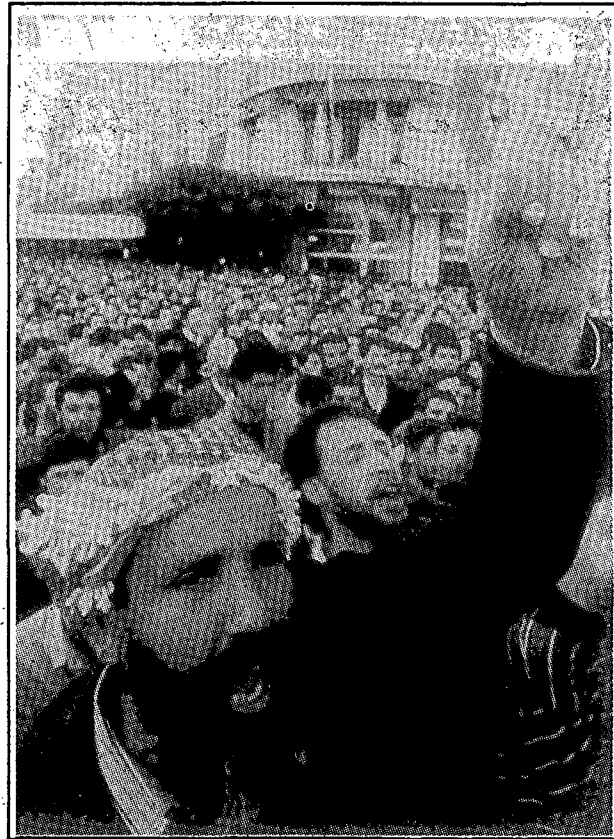
Soldats croats celebren damunt un carro de combat la conquesta de la ciutat de Kupres presa als serbis, en col·laboració amb els musulmans



els cascos blaus espanyols. I sembla que el govern de Madrid ho estudia seriosament.

Algèria

La situació es fa cada dia més confusa i, malauradament, ja es pot parlar de guerra civil oberta. Res no ha modificat l'actitud del govern donant una certa llibertat als alts dirigents del FIS traslladant-los de la presó a una residència vigilada d'Alger per tal de poder entaular converses i arribar a una solució del conflicte. Per altra banda, el rebels del FIS s'han instal·lat plenament a la regió de Cabília, que anomenen «territori alliberat» i des d'allí organitzen els seus actes terroristes i les guerrilles contra les forces del govern. I així a Algèria es dona el cas de dues dictadures: la del govern i la dels fonamentalistes islàmics que, a Cabília ja han establert el seu seguit de prohibicions religioses, entre elles consumir alcohol i tabac, i jugar a cartes o al dòmino. I és lamentable que la gent d'aquest territori no sap què vol dir ni sharia ni fonamentalisme. Només sap què és l'abandonament, la misèria i la humiliació exercida per part dels que han manat fins ara a Algèria. Per això no és estrany que a les eleccions del 90 i del 91 el FIS obtingués allí la majoria absoluta i que volgués ocupar el poder que, fins a cert punt, li corresponia. En l'anul·lar les eleccions, el go-



Partidaris del FIS algerià es manifesten multitudinàriament pels carrers de la capital

vern d'Algèria segurament va cometre un gran error, quan el més sensat hauria estat revisar la seva política administrativa i cobrir les necessitats d'aquella regió. La pressió estrangera per evitar allí una altra república islàmica, sense oferir contrapartides, també té la seva responsabilitat en aquest, de moment, imparable drama algerià.

Eleccions USA

Els republicans i els demòcrates cremen les darreres etapes de la campanya electoral que sempre van a remolc dels graus de popularitat que tinguï el president. L'actual president, Bill Clinton, és un dels presidents que al llarg de la història USA ha vist pujar o baixar més la seva popularitat. Unes vegades arriba al dígit-ne punt zero, i altres al màxim imaginable. Però la veritat és que amb aquestes eleccions Clinton corre el risc de perdre la majoria absoluta que disposa al Senat i al Congrés. Des que Clinton ocupa la presidència, durant molt de temps la seva popularitat ha baixat espectacularment, i de cop, com a resultat d'incidents exteriors, com per exemple l'alarma al Golf Pèrsic o la firma del tractat de pau jordano-israelià, l'han fet pujar també espectacularment. Per això no es pot aventurar cap possible resultat, perquè tots són possibles.

■ Oriol Camps

La Conferència Econòmica per al desenvolupament del Pròxim Orient i el Nord d'Àfrica, que tingué lloc recentment a Casablanca al llarg de tres dies de sessions amb representants de seixanta governs i més d'un miler d'empresaris d'arreu del món, han fixat les bases per a la creació d'una futura comunitat econòmica entre ambdues regions, on a llarg termini hi puguin circular lliurement béns, capitals, mercaderies i persones. Així mateix, ha obert les portes de l'odi i la intolerància ja que s'espera que la pròxima reunió de la Lliga Àrab aixequi el boicot comercial contra Israel, imposat el 1951. Dos guanys històrics aconseguits en aquesta cimera econòmica internacional, patrocinada pels Estats Units i Rússia. A Casablanca s'ha donat un pas endavant per consolidar el procés de pau entre àrabs i israelians iniciat a la Conferència de Madrid el 1991 atès que per asso-

La cimera econòmica internacional de Casablanca

lir la pau s'han de posar en marxa conjuntament les negociacions polítiques i els mecanismes de cooperació econòmica.

La cimera també ha donat llum verda a l'establiment d'una oficina regional de turisme i a la creació d'una cambra de comerç i d'un consell d'affers econòmics que encoratgi i faciliti els intercanvis comercials des de Turquia fins al Marroc. Uns projectes que només es faran realitat quan la pau estigui consolidada. A més, un grup d'experts examinarà pròperament les possibilitats d'instituir mecanismes financers

per a l'assoliment d'un banc de desenvolupament. Es convocà una nova trobada econòmica internacional a Amman per l'any vinent.

Poc abans de la cerimònia de clausura de la Conferència, va fer-se públic que Jordània lliurarà la tutela dels Llocs Sants de l'Islam a Jerusalem al govern palestí quan s'arribi a un acord per l'estatut jurídic definitiu de la ciutat, que començarà a negociar-se el 1996. Jerusalem és, sens dubte, una de les qüestions més complexes del procés de pau. Una solució que faci possible una convivència pacífica i satisfaci a totes les parts involucrades sembla ara per ara impossible. Això no obstant, la cimera ha estat un èxit. La política i l'economia caminen juntes per primer cop en el procés de pau al Pròxim Orient.

■ Miquel Àngel Codina

La formació litúrgica (2)

■ Pere Tena

Litúrgia

«Sense participació misteriosa, tot el ritual litúrgic es converteix en una gestió delirant». Aquesta frase agressiva de Michel Carrouges, escrita poc després del Concili Vaticà II, és oportuna per reprendre l'argument de la formació litúrgica, precisament allà on el deixàvem la setmana passada. Dèiem: «Ho és, d'externa, la litúrgia de l'Església, perquè és mediació sacramental. I nosaltres la celebrem en la seva externitat...». Aquestes afirmacions acompanyaven l'explicació de Joan Pau II sobre «l'estil sacramental de la vida del cristià», això és, el fet que Déu hagi volgut arribar fins a l'home «amb una certesa i una força més grans, per mitjà dels sacraments». La formació litúrgica necessita una comprensió d'aquesta realitat imprescindible que és el conjunt ritual. I la comprensió necessària està molt ben expressada en la frase inicial: és necessària la participació misteriosa. ¿Què significa?

El ritu al servei del misteri

Primer de tot, vol dir que en la litúrgia cristiana el sentit del ritu no s'esgota en la seva pura i simple realització externa. El ritu és signe, i més concretament, és mitjà d'encontre entre Déu i l'home. Més encara, en els sacraments, i de maneres diverses, el ritu és la forma visible a través de la qual el Senyor Ressuscitat «arriba fins

a l'home» (Joan Pau II).

El ritu, per tant, està al servei del misteri de la Pasqua de Crist, en el qual i pel qual s'ha realitzat la nostra salvació i s'ha verificat la plenitud del culte diví. (Vegeu Const. sobre la Litúrgia, n. 5). Tota comprensió del ritu litúrgic que oblivi aquesta realitat fonamental és, en si mateixa, mancada. I és per aquest motiu que mai no podem acceptar, com deia ja Pius XII l'any 1947, en la seva encíclica *Mediator Dei*, una comprensió de la litúrgia reduïda al pur i simple cerimonial. Celebrem, sí, la litúrgia externament: no podria ser altrament si es tracta d'un conjunt de realitats simbòliques, en les quals i per les quals la comunitat creient acull i alhora va a l'encontre del Senyor. Però ho fem en la fe en el misteri.

Quan Jesús, en el sopar, ha dit als apòstols: «Feu això, que és el meu memorial», ha nascut la litúrgia de l'Església.

El ritu pertany a l'Església

En efecte, és a l'Església, la seva estimada Esposa, a qui Crist ha confiat l'eucaristia, i amb ella tot el conjunt de les celebracions litúrgiques (sense que això vulgui dir que Jesucrist hagi organitzat personalment tot el ritual dels sacraments, és clar!), en quant que en són com la preparació i la irradiació. La participació misteriosa demana un profund sentit de l'Església.

La història del moviment litúrgic que ha portat a la renovació litúrgica és testimoni de com els pioners vivien amb intensitat aquest sentit de la realitat de l'Església com a misteri. Penso en Dom Guéranger, en Dom Beauduin, i entre nosaltres en el Dr. Torres i Bages, en el Dr. Lluís Carreras, i més recentment en el Dr. Manuel Bonet. Tots foren cristians per als quals l'Església no era només la jerarquia eclesiàstica, ni tampoc qualsevol grup de cristians. La Constitució *Lumen gentium*, en el seu capítol I, ha explicat molt bé què significa parlar del misteri de l'Església, i la Constitució de Litúrgia ho havia fet ja, més sintèticament, en el seu article 2. La formació litúrgica necessita recórrer a aquests textos, imbuir-se del seu contingut, viure'l en la quotidianitat i experimentar-lo en la celebració.

Tota la tradició de l'Església ha mantingut aquest principi: cada Església particular es reconeix com a cristiana en comunió catòlica i apostòlica —entre altres coses— per la celebració dels mateixos sacraments. Això no significa que totes les Esglésies celebrin aquests sacraments amb el mateix ritual idèntic, encara que sí fonamentalment. Les variants de textos i ritus són el testimoni de la inserció de la fe en les diverses cultures. Però sempre és a l'Església que pertanyen els ritus, no pas a un grup de cristians, i menys a la iniciativa d'un individu.

L'Església es reconeix en el ritual

Dir que el ritual litúrgic és de l'Església no és pas allunyar-lo de cadascun dels cristians, i fer-ne una mena de conjunt impersonalitzat, gairebé abstracte. Altra vegada aquí és necessari comprendre què s'entén per participació misteriosa.

Precisament perquè és de l'Església, el ritual litúrgic és de cadascú de nosaltres: en ella, en l'Església, nosaltres el trobem, l'assimilem, el fem propi, ens hi expressem... Participació misteriosa vol dir que el ritual litúrgic és nostre, amb aquest «nostre» que està més enllà de nosaltres com a suma d'individus: el «nostre» de l'Església. No és nostre perquè ens el reservem cadascú com quelcom particular per fruir-ne individualment, privadament. És nostre com ho és la família, com ho és el pa de la taula de casa, com ho són els costums que ens defineixen... És nostre perquè la nostra fe és la fe de l'Església.

Per això el ritual litúrgic mereix tant respecte; i ningú no el malmena impunement. Quan un cristià no reconegué en una celebració el ritual de la fe de l'Església, voldria dir que aquella celebració no és la «seua». Participació misteriosa vol dir entrar en el misteri que està sobre l'altar, i que és el nostre misteri, en Crist i l'Església.

(Publicat el 2-IX-92)

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXXII durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

En aquell moment serà salvat el poble

Lectura de la profecia de Daniel

12: 1En aquell temps es presentarà Miquel, comandant dels exèrcits celestials, que vetlla pels fills del teu poble; hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions fins aquell moment.

2Però en aquell moment serà salvat el teu poble, tots els qui estaran inscrits en el llibre. La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà, uns per a la vida eterna, altres per a la vergonya d'una reprovació eterna.

3Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més.

Paraula de Déu.

Salm responsorial

15 (R. v. 1)

5Senyor, heretat meua i calze meu,
vós m'heu triat la possessió.

8Sempre tinc present el Senyor;
amb ell la dreta, mai no cauré.

R. Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.

9El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo,

fins el meu cos reposa confiat:

10no abandonareu la meua vida enmig dels morts,
ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. R.

11M'ensenyareu el camí que duu a la vida:
joia i festa a desdir a la vostra presència;
al vostre costat, delícies per sempre. R.

Lectura segona

Amb una sola oblació, ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats

Lectura de la carta als cristians hebreus

10: 11Tots els sacerdots oficien diàriament i ofereixen sovint unes víctimes semblants, que mai no poden treure els pecats. 12Però Jesucrist, després d'oferir-se una sola vegada com a víctima pels pecats, s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, 13esperant que Déu faci dels seus enemics l'escàmbell dels seus peus. 14Amb una sola oblació, ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats.

18Un cop Déu ha perdonat els pecats, ja no cal presentar cap més ofrena per obtenir-ne el perdó.

Paraula de Déu.

Al·leluia

(Lc 21:36) o bé un altre.

Estigueu alerta pregant en tota ocasió

perquè us pugueu mantenir drets davant el Fill de l'home.

Evangeli

*Reunirà els seus elegits,
que vindran de tots quatre vents*

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

13: En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: 24«Aquells dies, després d'aquelles desgràcies, el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, 25les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran. 26Lavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. 27Mentrestant enviarà els àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel.

28Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó: quan les seves branques es tornen tendres i neixen les fulles, sabeu que l'estiu s'acosta. 29Igualment quan vosaltres veureu tot això, sapigau que ell s'acosta, que ja és a les portes. 30Us dic amb tota veritat que no passarà aquesta generació sense que s'hagi complert tot això. 31El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran.

32Ara, del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el Fill; només ho sap el Pare.»

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(cicle dominical: B; ferial: II)

SETMANA 33 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 1a)

NOVEMBRE:

13. Diumenge 33 durant l'any: *verd*. Lectures: Dn 12:1-3 (Salm 15) / He 10:11-14.18 / Mc 13:24-32.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Leandre, bisbe (de Sevilla). Sant Dídac (Diego) d'Alcalà, religiós (franciscà); sant Estanislau de Kostka, religiós (jesuïta); sant Nicolau I el Gran, papa; santa Ennata, verge.

Festes majors: Jafre de Ter, Porrera i Sales de Llierca.

14. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: Apoc 1:1-4, 2:1-5a (Salm 1) / Lc 18:35-43.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Serapi, màrtir (el primer dels mercedaris); sant Josep Pignatelli, prevere (jesuïta); santa Veneranda, verge.

15. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: Apoc 3:1-6.14-22 (Salm 14) / Lc 19:1-10.

MEMÒRIA LLIURE: Sant Albert el Gran, bisbe (de Ratisbona) i doctor de l'Església (dominica) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Eugeni, bisbe (de Toledo); sant Leopold (noble, patró d'Àustria).

16. Dimecres. Del dia: *verd*. Lectures: Apoc 4:1-11 (Salm 150) / Lc 19:11-28.

MEMÒRIES LLIURES: Santa Margarida d'Escòcia (princesa hongaresa) (*blanc*). - Santa Gertrudis, verge (cistercenca) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Edmon, bisbe.

17. Dijous. Memòria de santa Isabel d'Hongria (viuda, serventa dels malalts): *blanc*. Lectures del dia: Apoc 5:1-10 (Salm 149) / Lc 19:41-44.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Gregori Taumaturg, bisbe; sant Iscle o Aciscle i santa Victòria, màrtirs (germans, a Còrdova).

Festes majors: Bàscara, Breda, Conesa, Rajadell i Sant Pol de Mar.

18. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: Apoc 10:8-11 (Salm 118) / Lc 19:45-49.

MEMÒRIA LLIURE: Dedicació de les basíliques de Sant Pere (del Vaticà) i Sant Pau (extramurs; Roma, s. IV) (*blanc*).

Arquebisbat de Barcelona: festa de la dedicació de la catedral (1058) (*blanc*; lectures: Ac 28:11-16.30-31 / Mt 14:22-33).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Romà, màrtir; sant Aureli, màrtir.

Festes majors: Lloret de Mar.

19. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: Apoc 11:4-12 (Salm 143) / Lc 20:27-40.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Crispí, bisbe (d'Ècija); sant Faust o Fost, diaca i màrtir; sant Abdis, profeta.

Festes majors: Seró.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Dn 12:1-3)

«Espero la resurrecció dels morts»

■ Josep M. Aragonès

El llibre de Daniel

El llibre de Daniel és un escrit de la resistència jueva contra la dictadura despòtica d'Antíoc IV (175-164 aC), el qual farà gravar a les monedes el seu nom seguit de l'apel·latiu Epífanes —«Déu-manifestat»— i que el poble llegirà irònicament: Epimanes —«el foll»—. Eren temps de terror a Palestina. Antíoc imposava brutalment la unificació cultural i religiosa de totes les nacionalitats sotmeses a la seva fèrula. Els jueus s'havien d'hel·lenitzar, vulgues o no vulgues. Prèviament havia estat saquejat el temple de Jerusalem. Ara es desencadena una persecució implacable, sistemàtica, contra tot el qui és jueu i es vol mantenir fidel al culte de Jahveh i a les tradicions del poble. Antíoc fa instal·lar en el temple, sobre l'altar dels holocaustos, una estàtua de Zeus Olímpic. És l'abominació devastadora (9:27 i 12:11), una manera de dir que el rei es mofava i esclafava el poder de Jahveh. Queden suprimits per decret els sacrificis rituals del poble. Es prohibeix i es persegueix la pràctica de la circumcisió. També es proscriu el llibre de la Llei; la seva simple possessió o lectura són castigades. Els jueus són obligats a oferir sacrificis als déus del dictador i es castiga amb la mort la desobediència d'aquestes imposicions. La por s'apodera de tothom i es va covant el ressentiment general. La desorientació és gran. I com sempre sol passar hi ha botiflers que col·laboren amb els nous amos. Hi ha també, però, patriotes que ofereixen resistència, responen amb la violència, que acabaran emboscant-los a les muntanyes i organitzant la guerrilla. Són el sacerdot de Modín, Mataties, i els seus fills: els Macabeus. És en l'ambient de la guerrilla que es produeix una literatura de combat, una invitació a prendre les armes contra l'opressor, perquè Déu ho vol.

No tota la resistència, però, és violenta. Hi ha qui està convençut que les espases, per més santes que es proclamïn, no solucionen mai res. El testimoniatge que el poble necessita no és la violència activa, sinó la vivència heroica de la fe i de l'esperança en Déu. Ell és l'únic Senyor de la història i el Salvador d'Israel. El llibre de Daniel intenta alimentar l'esperit de la resistència no violenta. L'autor del llibre —Daniel és el nom del seu protagonista—, un jueu pietós que viu la persecució, examina la història a la llum de la fe i de la fidelitat al poble de l'Aliança i, a partir d'aquest examen, intenta mantenir la moral i l'esperança del poble. Al Déu ho vol dels activistes violents, oposa l'alternativa del *¿Qui com Déu?*

La literatura apocalíptica

L'esperança, però, és difícil de mantenir quan la sang del poble comença a córrer i, lluny de veure's cap clariana de solució, l'horitzó cada cop és més negre fins al punt que, humanament parlant, tot sembla

condemnat a l'apostasia general o a l'extermi del poble. Com si Déu no existís o no volgués escoltar el clam dels seus fidels. És llavors quan el profeta, que fa de teòleg de la història, s'esforça a penetrar el futur. El seu intent de córrer el vel —revelar— que amaga el futur, el porta a la literatura apocalíptica. En grec el verb *revelar* és *apo-caliptein*. La lliçó és molt senzilla: si Déu, en l'antigor, va salvar el poble perquè volia i podia fer-ho, ara Déu, que és el mateix de sempre, tornarà a salvar-nos. ¿Com es diu, però, això perquè engresqui el poble i el faci introntollable en la prova? La literatura apocalíptica farà servir una gran varietat d'imatges, sovint fantàstiques i fins de vegades incoherents per la nostra mentalitat. Les imatges són vehicles d'idees, van pel camí dels símbols. Si les sabem «llegir» ens revelaran moltes realitats que difícilment es podrien dir amb altres recursos literaris. Si, però, el prenem al peu de la lletra, o pitjor encara, com si es tractés d'una predicció fatalista, estem perduts. O no entendrem res del que vol dir-nos l'autor o ho entendrem malament.

La nostra perícopa

El nostre text d'avui, com el que llegirem diumenge vinent, pertany a la secció pròpiament apocalíptica del llibre de Daniel. Avui en llegim la conclusió. Malgrat la duresa i la confusió de la persecució —*Hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions* (v. 1b)— la fi serà favorable al poble, encarnació de la veritat i de la justícia: *Serà salvat el teu poble* (v. 1c). La victòria de Jahveh, doncs, és segura. I amb ell triomfaran els qui s'han mantingut fidels: *Tots els qui estaran inscrits en el llibre* (v. 1c). Però, ¿i els qui ja han mort? *La multitud dels qui dormen a la pols de la terra* —eufemisme pels «qui han mort»— *es desvetllarà* (v. 2a). És la primera vegada que en l'AT se'n diu la fe en la resurrecció dels morts. El llibre de Daniel abandona la utilització del verb *ressuscitar* per significar simplement la guarició d'una malaltia o la restauració d'Israel, i l'incorpora al significat de desvetllar-se del son de la mort. Els testimonis de la fe, els màrtirs, també compatiran amb tots els israelites pietosos el triomf de la causa de Jahveh, que els ressuscitarà *per a la vida eterna* (v. 2b). El poder de Jahveh arrencarà de la mort —*de la pols de la terra*— l'home enter, el cos i l'esperit, i el dotarà d'una vida superior: *Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més* (v. 3). Mentre que els impius, els perseguidors, els Antíocs de tots els temps, ressuscitaran *per a la vergonya d'una reprovació eterna* (v. 2b). Quan s'escriuen aquestes paraules, faltaven un parell de segles perquè comencés la predicació de Jesús, anunciant la Bona Nova —l'Evangeli— de la salvació universal.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Arribar a la pobresa del pobre

Una de les realitats que els homes actuals desitgen i esperen és el que s'ha traduït per una Església serva i pobra. No es tracta de saber si tindrà molta o poca renda, si es viurà aquí o allà, sinó que em sembla que la primera etapa serà tractar d'imitar el pobre en allò que té de més essencial, en allò que el caracteritza quant a pobre.

Imitar el pobre exigeix saber el que és un pobre... ¿És potser el qui no té diners? Però hi ha vegades que el pobre té diners i, fins i tot, quan en té, els malgasta. ¿Serà el qui té manca de relacions? Sí, un pobre és el qui no té relacions, el qui espera sempre a totes les finestretes de totes les oficines, el qui mai no passa davant dels altres. Més profundament, és el qui no té cultura. Es pot perllongar l'enumeració: manca de seguretat, manca de confiança en si mateix...

Crec que encara hi ha una definició més profunda del pobre, almenys la que em sembla que sorgeix d'una participació en la seva vida: el pobre és el qui sempre escolta i

mai no és escoltat per ningú. El pobre ha escoltat sempre. Ha escoltat el mestre o la mestra: assegut en el seu pupitre, escoltava. Ha escoltat el sacerdot en la catequesi. Ha escoltat la religiosa, la «germaneta» com ell l'anomena, en el dispensari o en el patronat, donant-li bons consells. Ha escoltat l'assistent social. Ha escoltat el capatàs a la fàbrica, quan va entrar com a aprenent. Quan va entrar al quarter, escoltà el sargent, i quan posa la ràdio, escolta el locutor o el periodista: en la televisió escolta el President, el Ministre o el General: en resum, sempre està escoltant, i quan a la tarda torna a casa seva, escolta la seva dona! Però a ell no l'ha escoltat mai ningú durant la jornada. Aquí és on rau tota la pobresa: no ser mai escoltat durant tota la seva existència. En definir així el pobre: el qui sempre escolta i mai no és escoltat, coincideix amb una frase de l'Eclesiastès: *És menystinguda la saviesa del pobre i les seves paraules no són escoltades* (9,16). És menystinguda la seva paraula, ningú no n'hi fa cas. No obstant, és una de les

instruccions més importants que Déu ens va donar al Sinai a través de Moisès: *En els vostres judicis no fareu distinció de persones, sinó que tant escoltareu el petit com el gran* (Dt 1,17).

Si volem arribar a la pobresa del pobre, en primer lloc, haurem de fer el que ell fa, imitar l'home que escolta sempre abans de parlar. Fent això ens conformem amb una actitud fonamental dels Salms: *El pobre invoca, Jahveh escolta* (33,7).

Per comprendre el sentit profund de la primera benaurança, que conté totes les altres, «Benaurat el qui té ànima de pobre, benaurat el qui se sent pobre», cal haver rebut d'alguna manera aquesta benaurança de la mà dels pobres. Rebre d'ells la comprensió profunda de la pobresa segons l'Evangeli per a poder de seguida comunicar-los veritablement la paraula del Senyor.

Jacques Loew